

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Πτυχιακή Εργασία

“ Αποτίμηση της Πορείας Υλοποίησης Συμπράξεων Α' ΟΤΑ και Ιδιωτικού τομέα μέσω: των στοιχείων του Αναπτυξιακού Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» και των απόψεων των αιρετών για το θεσμό”

από την Αποστολοπούλου Αικατερίνη
[ΑΕΜ: 2005047]

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:
Μαραβά Νεκταρία

ΑΘΗΝΑ, 2011

Περιεχόμενα

	σελ.
Αρκτικόλεξα	06
Περίληψη	08
Abstract	09
Εισαγωγή	10

Μέρος Πρώτο Θεωρητικό

1^ο Κεφάλαιο:

Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα: Εννοιολογική προσέγγιση και θεσμικό πλαίσιο

1.1	Εννοιολογική προσέγγιση του όρου συμπράξεων δημοσίου-ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ)	12
1.2	Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα ΣΔΙΤ	15
1.3	Θεσμικό Πλαίσιο για την Υλοποίηση Έργων ΣΔΙΤ	18
1.4	Ο ρόλος του Δημόσιου και του Ιδιωτικού Τομέα στη Διεξαγωγή των ΣΔΙΤ	21
1.5	Οι Βασικοί Συντελεστές μιας ΣΔΙΤ	22
1.6	Τα Πεδία Εφαρμογής των ΣΔΙΤ	22
1.7	Προϋποθέσεις Υπαγωγής Έργου ή Παροχής Υπηρεσίας σε ΣΔΙΤ	23
1.8	Ελάχιστο Περιεχόμενο Σύμβασης Σύμπραξης	23
1.9	Κριτική κατά του Ν. 3389/2005	26

2^ο Κεφάλαιο:

Το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα “ΘΗΣΕΑΣ” και η προώθηση των ΣΔΙΤ

2.1	Το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ	30
2.2	Οι καινοτομίες του Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ και η προώθηση των ΣΔΙΤ	31
2.3	Από τον ΘΗΣΕΑ στο Πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α.: Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης	39

3^ο Κεφάλαιο:

Διαδικασίες Σύμβασης Α' ΟΤΑ και Ιδιώτη

3.1	Ο Σχεδιασμός και Προγραμματισμός ενός Έργου / Υπηρεσίας ΣΔΙΤ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση	42
3.2	Η Χρηματοδότηση της προσυμβατικής διαδικασίας και των ΣΔΙΤ μέσω του ΣΔΙΤ	49
3.3	Οι Υποχρεώσεις του Αναδόχου και του Δήμου σε ΣΔΙΤ μέσω του ΘΗΣΕΑ	51

Μέρος Δεύτερο:

Ερευνητικό

4^ο Κεφάλαιο:

Αποτίμηση Πορείας Υλοποίησης Έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα μέσω του “ΘΗΣΕΑ”

4.1	Κατάσταση Έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα	55
4.2	Κατηγορίες Δράσεων των Εγκεκριμένων Έργων ΣΔΙΤ μέσω του «ΘΗΣΕΑ»	57

4.3	Κατηγοριοποίηση Έργων ΣΔΙΤ με κριτήριο την ολοκλήρωση ή όχι της Α' Φάσης	59
4.4	Κατηγοριοποίηση Έργων ΣΔΙΤ με κριτήριο την κατάθεση παραδοτέων της Α' Φάσης	74
4.5	Κατηγοριοποίηση Έργων ΣΔΙΤ με κριτήριο την διεξαγωγή της διαγωνιστικής διαδικασίας για την πρόσληψη Ιδιώτη – Επενδυτή	77

5^ο Κεφάλαιο:

Έρευνα για την ανάπτυξη Θέσεων και Απόψεων των Τοπικών Φορέων για το Θεσμό των Συμπράξεων ΟΤΑ και Ιδιωτών (ΣΔΙΤ)

5.1	Μεθοδολογία Έρευνας	79
5.2	Δομή και περιεχόμενο των ΣΔΙΤ από τους αιρετούς	81
5.3	Γνώση της πρακτικής των ΣΔΙΤ από τους αιρετούς	82
5.4	Λόγοι που προτρέπουν τους ΟΤΑ στη σύμπραξη συνεργασίας με ιδιώτες	83
5.5	Λόγοι που δυσχεραίνουν τη δημιουργία συμπράξεων ΟΤΑ και ιδιωτών	84
5.6	Κατηγορίες έργων και υπηρεσιών που ένας ΟΤΑ θα μπορούσε να επιδιώξει σύμπραξη με ιδιώτες	86
5.7	Υπάρχον Θεσμικό Πλαίσιο	87
5.8	Υποστήριξη και πληροφόρηση σε θέματα ΣΔΙΤ από διάφορους φορείς	89
5.9	Παρούσα ή μελλοντική υλοποίηση ΣΔΙΤ	90
5.10	Σημαντικότερα προβλήματα έργου με ΣΔΙΤ	91
5.11	Αντιδράσεις τοπικού πληθυσμού στην υλοποίηση του έργου	92
5.12	Τομείς έργων με ΣΔΙΤ προς υλοποίηση	92
5.13	Δυνατότητα υλοποίησης έργου εκτός ΣΔΙΤ	93
5.14	Φάση στην οποία βρίσκεται το έργο	94

5.15	Αντιδράσεις για το έργο	95
5.16	Χαρακτήρας του έργου	95
5.17	ΣΔΙΤ και Κοινοτικές Πολιτικές	96
5.18	Προοπτικές των ΣΔΙΤ λόγω οικονομικής κρίσης	98

Συμπεράσματα - Προτάσεις	100
---------------------------------	------------

Πηγές	103
--------------	------------

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

Σύμφωνα με το «*Διοργανικό εγχειρίδιο σύνταξης κειμένων*» της Υπηρεσίας Εκδόσεων της ΕΕ, τα ελληνικά αρκτικόλεξα γράφονται με κεφαλαία γράμματα και χωρίς τελείες, ανεξαρτήτως του αριθμού γραμμάτων που περιέχουν. Η άνωθεν οδηγία περιλαμβάνεται στο 4^ο μέρος του εγχειριδίου, στο κεφάλαιο 10.7 για τις «συντμήσεις και τα αρκτικόλεξα».

Ελληνικά Αρκτικόλεξα

ΔΕΚΟ	⇒	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί
ΔΕΣΔΙΤ	⇒	Διϋπουργική Επιτροπή Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα
ΔΕΥΑ	⇒	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης
Δ-Ι	⇒	Δημόσιο – Ιδιωτικό
ΕΒ	⇒	Εμπορικό Βιοτεχνικό
ΕΕ	⇒	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕ	⇒	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΕΤΑΑ	⇒	Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
ΕΚ	⇒	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚ	⇒	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΚΠΟΤΑ	⇒	Ενιαίος Κανονισμός Προμηθειών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΕΛΚΕ	⇒	Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας
ΕΛΛΑΔΑ	⇒	Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
ΕΠΤΑ	⇒	Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης
ΕΣΑ	⇒	Εσωτερικός Συντελεστής Απόδοσης (IRR)
ΕΣΠΑ	⇒	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΚΕΔΚΕ	⇒	Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος
ΚΠΑ	⇒	Καθαρή Παρούσα Αξία (NPV)
ΚΠΔ	⇒	Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου
ΚΠΣ	⇒	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
ΜΟΠΑΔΙΣ	⇒	Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων
ΝΠΔΔ	⇒	Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου
ΟΑΠΕ	⇒	Οριοθέτηση Αντικειμένου και Πλαισίου Έργου
ΟΕΕ	⇒	Ομάδα Επεξεργασίας Έργου
ΟΠΕ	⇒	Οργανισμός Προώθησης Εμπορίου
ΟΣΕ	⇒	Ομάδα Σχεδιασμού του Έργου

ΟΤΑ	⇒	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΔ	⇒	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΔΕ	⇒	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
ΠΕΣΕΔΕ	⇒	Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτικών Δημοσίων Έργων
ΣΑΤΑ	⇒	Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΣΔΙΤ	⇒	Σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα
ΤΔΕ	⇒	Τεχνικό Δελτίο Έργου
ΤΕΕ	⇒	Τεχνικό και Επαγγελματικό Επιμελητήριο Ελλάδος
ΤΠΔ	⇒	Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
ΥΠΕΣ	⇒	Υπουργείο Εσωτερικών Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής
ΥΠΕΣΑΗΔ	⇒	Διακυβέρνησης
ΥΠΕΧΩΔΕ	⇒	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΟΜΕΔΙ	⇒	Υπουργείο Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων
ΦΕΚ	⇒	Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΧΥΤΑ	⇒	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

Αγγλικά Αρκτικόλεξα

PFI	⇒	Private Finance Initiative
SWOT	⇒	Strengths, Weaknesses/Limitations, Opportunities, and Threats

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ή ΣΔΙΤ) εμφανίζονται παγκοσμίως ως ένας τρόπος κάλυψης δημοσίων απαιτήσεων για κατασκευή έργων υποδομής και παροχή υπηρεσιών. Η θεσμοθετημένη εισαγωγή αυτού του τρόπου περάτωσης δημοσίων αναγκών, πραγματοποιήθηκε στη χώρα μας μέσω του Νόμου 3389/2005. Η κύρωση του νόμου αυτού, καθώς και οι προεκτάσεις του στο αναπτυξιακό πλάνο της χώρας, στάθηκαν αφορμή για την διεξαγωγή της παρούσας πτυχιακής μελέτης. Στο πλαίσιο της προσπάθειας αυτής γίνεται εκτενής και ουσιαστική παρουσίαση του όρου Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης κυρίως μέσω της πορείας υλοποίησης του αναπτυξιακού προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» και των απόψεων των αιρετών για την εφαρμογή του θεσμού ως αναπτυξιακό εργαλείο. Αρχικά ταξινομούνται τα 171 εγκεκριμένα έργα από τους ΟΤΑ πρώτου βαθμού μέσω του ΘΗΣΕΑ ανά περιφέρεια, ανά θεματικό τομέα δραστηριοποίησης και τέλος ανά φάση υλοποίησης του έργου. Εν συνέχεια, αναλύονται οι θέσεις και απόψεις των αιρετών για τον θεσμό των ΣΔΙΤ μέσω πρωτογενούς έρευνας σε εννέα περιφέρειες της χώρας. Η μελέτη αυτή αναπτύχθηκε λαμβάνοντας υπόψη τόσο το εννοιολογικό πλαίσιο της σχετικής βιβλιογραφίας όσο και τα συμπεράσματα που διεξήχθησαν από τα διαθέσιμα ερευνητικά εργαλεία. Τα αποτελέσματα της έρευνας κατέδειξαν πως η συμβολή του θεσμού προβλέπεται να έχει σχετικά θετικές επιδράσεις.

ABSTRACT

The Public/Private Partnerships (or PPP) are used worldwide as a tool of public authorities to provide public infrastructure and/or public services. PPP as innovative development tool of public authorities was officially introduced in Greece by Law 3389/2005. The ratification of this Law and its impact on the developmental plans of local authorities, have led to carrying out this study as part of the graduation research project. This effort starts with a literature review of Public/Private Partnerships concept in the Local Government area, following by a thorough analysis of the significance of PPPS projects during the implementation progress of the «THISEAS» developmental plan of local authorities during the period 2004-2011. In total, 171 local PPP projects have already been approved by «THISEAS» steering committee and according to official data these projects were classified per regions, per thematic area of action and finally per implementation steps of the projects aiming to have a first view of local authorities' sectoral preference to PPPs and their actual implementation stage. During this effort was understood that the available data of official sources could not explain the enforcement of PPPS into local authorities. A survey with a sample of local elected representatives can shed more light on to its application as a development tool from local authorities. So, the positions and views of the local elected representatives about the institution of PPP are analyzed, through primary research in nine regions of country. The study was developed taking into account both the theoretical background from the relevant bibliography review, and the conclusions drawn using the available research tools. The results of the survey showed that the PPP institution is expected to have considerable positive effects in the development efforts of Greece.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία έχει στόχο να μελετήσει την προώθηση του θεσμού των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), που έκανε την εμφάνισή του στην Ελλάδα στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την εισαγωγή του Ν. 3389/2005, καθώς και την πορεία υλοποίησής του στην Ελλάδα μέσω του Αναπτυξιακού Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», εστιάζοντας στη μελέτη συμπράξεων πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και Ιδιωτικού Τομέα.

Για την ολοκλήρωσή της απαιτήθηκε έρευνα ενός έτους σε δύο επίπεδα. Αρχικά συντάχθηκε το θεωρητικό μέρος, το οποίο αναφέρεται τόσο στα γενικά χαρακτηριστικά των συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα όσο και στο αναπτυξιακό πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ. Πληθώρα βιβλίων, εγγράφων, κανονισμών καθώς και διαδικτυακών πηγών ενίσχυσαν την μελέτη προκειμένου να την καταστήσουν πολυσυλλεκτική και αξιόπιστη. Όσον αφορά στο ερευνητικό μέρος απαιτήθηκε η συλλογή του απαραίτητου πληροφοριακού υλικού με την μέθοδο των συνεντεύξεων και την χρήση δομημένων ερωτηματολογίων, μέσω των οποίων εξήχθησαν ποικίλα συμπεράσματα σε επιμέρους ζητήματα. Ειδικότερα η δομή της μελέτης διακρίνεται σε 5 κεφάλαια, τα οποία εμβαθύνουν σταδιακά στο αντικείμενο της έρευνας.

Αρχικά, παρουσιάζεται ο θεσμός των ΣΔΙΤ, δίνεται ο ορισμός, καθώς και τα πλεονεκτήματά και μειονεκτήματά του μέσω κυρίως βιβλιογραφικών πηγών. Ακολουθεί η σύντομη παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου ΣΔΙΤ και πιο συγκεκριμένα ο Νόμος 3389/2005 που αφορά ιδιαίτερα στα μικρά ή μεσαία έργα που εκτελούν οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ. Η ανάλυση συνεχίζεται με τα πεδία εφαρμογής των ΣΔΙΤ, τους βασικούς συντελεστές τους και το διακριτό ρόλο των φορέων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Γίνεται αναφορά στις προϋποθέσεις υπαγωγής της παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργου, στο ελάχιστο περιεχόμενο μιας Σύμβασης – Σύμπραξης και στην κριτική κατά του Ν. 3389/2005.

Το επόμενο κεφάλαιο επικεντρώνεται στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» και μέσα σ' αυτό αναλύονται οι κατηγορίες των έργων και των υπηρεσιών, οι πόροι και οι δικαιούχοι του Προγράμματος, καθώς και η προβλεπόμενη συνέχεια του προγράμματος με το Πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α., όπου περιγράφονται το περιεχόμενο, η διάρκεια και ο σκοπός του.

Έπειτα περιγράφεται αναλυτικά ο προτεινόμενος προγραμματισμός ενός έργου ΣΔΙΤ μέσω συστηματικής μελέτης των οδηγών – εγχειριδίων που είχε εκδώσει το ΥΠΕΣ. Συγκεκριμένα, αναφέρονται τα στάδια της προσυμβατικής διαδικασίας, της διαδικασίας δηλαδή πριν την υπογραφή της σύμβασης με τον ιδιώτη – επενδυτή, τα παραδοτέα σε κάθε στάδιο, οι υποχρεώσεις του αναδόχου, ο τρόπος με τον οποίο θα χρηματοδοτηθούν τα έργα καθώς και η οργάνωση ενός τέτοιου έργου.

Τα επόμενα δύο κεφάλαια αναφέρονται στην έρευνα που έγινε για τα έργα ή τις υπηρεσίες που επιδιώκεται να υλοποιηθούν στους Α' βόθμιους Ο.Τ.Α. όλων των περιφερειών της Ελλάδας μέσω Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα. Η έρευνα αυτή επιτεύχθηκε μέσω των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από την Ομάδα ΣΔΙΤ του Υπουργείου Εσωτερικών, μέσω ευγενικής παραχώρησης σχετικών αναλυτικών στοιχείων για τα εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» για όλες τις περιφέρειες. Με βάση τα συγκεκριμένα στοιχεία επιδιώχθηκε η περιγραφική ανάλυση μέσω στατιστικής επεξεργασίας των δεδομένων για τις συμπράξεις Ο.Τ.Α. και ιδιώτη, ανά περιφέρεια, ανά τομέα, ανά φάση υλοποίηση και παράδοσης παραδοτέων.

Το τελευταίο κεφάλαιο αναφέρεται στην εμπειρική πρωτογενή ανάλυση στοιχείων για τις ΣΔΙΤ σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας που συγκεντρώθηκαν με τη μορφή ερωτηματολογίου. Η έρευνα αυτή, έγινε στο πλαίσιο ανάλυσης των ΣΔΙΤ, ως νέο εργαλείο αναπτυξιακού προγραμματισμού. Με την ανάλυση του ερωτηματολογίου προκύπτει η αποτύπωση των απόψεων και των τοποθετήσεων των Α' βόθμιων Ο.Τ.Α. των αιρετών για τις ΣΔΙΤ σε αρκετές από τις Περιφέρειες μέσω ενός δείγματος ευκολίας τοπικών αρχών. Τα δεδομένα, τα οποία συλλέχθηκαν από τον κάθε Δήμο, επεξεργάστηκαν και στη συνέχεια ακολουθεί και η στατιστική τους ανάλυση. Στο τελευταίο μέρος της εργασίας παρατίθεται μία διαγραμματική παρουσίαση καθώς και εμπειρική ανάλυση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων για τις συμπράξεις ΟΤΑ και ιδιώτη σε διάφορες Περιφέρειες της Ελλάδας.

Μέσα από την παρούσα μελέτη φαίνεται ότι οι συνθήκες για την ανάπτυξη των ΣΔΙΤ στην Ελλάδα είναι ευνοϊκές. Ο θεσμός αυτός προβλέπεται να έχει θετική επίδραση στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, γιατί όπως θα παρατηρήσουμε τα πλεονεκτήματά του υπερτερούν των μειονεκτημάτων. Παράλληλα από την πρωτογενή έρευνα έγινε πρόδηλο ότι αρκετοί δήμοι δεν έχουν προχωρήσει ακόμα σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, αλλά είναι πρόθυμοι να προβούν και με τον καιρό ενημερώνονται όλο και περισσότερο προκειμένου να προχωρήσουν σε μια τέτοια συνεργασία. Στο τέλος της πτυχιακής εργασίας θα παρατεθούν τα τελικά μας συμπεράσματα.

Κεφάλαιο 1^ο

ΟΙ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ: ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.1 Εννοιολογική προσέγγιση του όρου συμπράξεων δημοσίου - ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ)

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση ανέδειξε ότι δεν υφίσταται θεωρητικά τουλάχιστον ένας κυρίαρχος ορισμός του όρου συμπράξεις ή εταιρικές σχέσεις δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα. Αντίθετα, κοινό σημείο αποτελεί η αναγνώριση μη ύπαρξης κοινά αποδεκτού ορισμού.¹

Σε κάθε περίπτωση, ο όρος αποτελεί εταιρική σχέση μεταξύ δύο δρώντων:

- **Του Δημοσίου (κράτους, περιφερειακών και τοπικών αρχών)**
- **και του ιδιωτικού τομέα**

με διαφορετικά συμφέροντα και πρακτικές. Η συνεργασία αυτών των δύο μερών δεν είναι κάτι καινούριο στο πέρασμα των χρόνων απλά σήμερα δίδεται μεγαλύτερη έμφαση, καθώς συσχετίζεται με τις εγγενείς αδυναμίες λειτουργίας και απόδοσης του δημοσίου τομέα της οικονομίας² ήτοι την υιοθέτηση των αρχών του Νέου Δημοσίου Μάνατζμεντ.³

Εξάλλου, στην βιβλιογραφία η αδυναμία καθορισμού αποδεκτού ορισμού οδήγησε στην οριοθέτηση της έννοιας μέσω υιοθέτησης και περιγραφής χαρακτηριστικών γνωρισμάτων των συγκεκριμένων σχέσεων ή τον καθορισμό του θεσμικά όπως θα αναλυθεί στην συνέχεια.⁴ Οι Klijn & Teisman (2000)⁵ επισημαίνουν κάποια από αυτά σε αντιπαράθεση με την έννοια της ανάθεσης δημοσίων έργων ή υπηρεσιών.

¹ Γετίμης, Π. & Μαραβά, Ν. (2004), *Νέες σχέσεις μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα στη κατασκευή των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα. Πρακτικά 9^{ου} ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΑΚΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ.*

² Όπου βλ. προηγ. υλοσημείωση

³ Pollitt, C. & Bouckaert, G (2000), *Public Management Reform. A comparative analysis*, Oxford: Oxford University Press.

⁴ Βλ. Γετίμης, Π. & Μαραβά, Ν. (2004) και Bovis Christopher (2010), Article: "Public – Private Partnerships in the 21st century", ERA Forum

⁵ Η άποψη των συγκεκριμένων αντλούνται από το άρθρο Γετίμης, Π. & Μαραβά Ν. (2004), *Νέες σχέσεις μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα στη κατασκευή των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα. Πρακτικά 9^{ου} ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΑΚΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ.*

Ειδικότερα, τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας συμμετέχουν από κοινού τόσο στη λήψη αποφάσεων και στη παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, από την αρχή μάλιστα της όλης διαδικασίας προκειμένου να διασφαλισθούν μέσω διαλόγου και συναινετικών διαδικασιών τα συμφέροντα του κάθε εταίρου.⁶ Στον συνοπτικό οδηγό για την θεσμοθέτηση του θεσμού για τις Συμπράξεις Δημοσίου - Ιδιωτικού τομέα στην Ελλάδα ο ορισμός τους επιδιώκεται μέσω της επισήμανσης χαρακτηριστικών γνωρισμάτων της σχέσης όπως:

- Ο στρατηγικός ρόλος του ιδιώτη καθ' όλη την διάρκεια των φάσεων της συνεργασίας όχι δηλαδή μόνο στη φάση της υλοποίησης του έργου ή της παροχής της υπηρεσίας.
- Η μακροχρόνια σχέση καθώς ο σχεδιασμός, η υλοποίηση ή και λειτουργία ενός έργου συνήθως απαιτούν χρόνο.
- Ο επιμερισμός/καταμερισμός των κινδύνων και ευθυνών.⁷

Παρά τα προβλήματα ερμηνείας και καθορισμού του όρου συνεργασίας Δ-Ι, είναι γεγονός ότι στις μέρες μας η διεθνής και ευρωπαϊκή πολιτική αλλά και η ακαδημαϊκή εμπειρία έχει δείξει ότι υπάρχει δυνατότητα αλλά και διάθεση προώθησης των σχέσεων Δ-Ι σε πολλά χωρικά επίπεδα (διεθνές, ευρωπαϊκό, εθνικό, τοπικό)⁸, καθώς και σε τομείς οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης, αναπλάσεων, πολιτικής κοινωνικής συνοχής, πολιτικής παροχής μεταφορικών υποδομών, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας.

Στην προσπάθεια της παρούσας πτυχιακής να ορίσει τις ΣΔΙΤ, επιδιώχθηκε η αναζήτηση ορισμών μέσω κειμένων πολιτικής ή σχετικής αρθρογραφίας είτε από την Ελλάδα είτε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η σχετική προσπάθεια παρουσιάζεται στο πίνακα που ακολουθεί.

ΟΡΙΣΜΟΣ	ΠΗΓΗ
«Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) είναι συμβάσεις μακράς διάρκειας, οι οποίες συνάπτονται μεταξύ ενός δημόσιου και ενός ιδιωτικού φορέα με σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών.»	Ορισμός Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ.

⁶ Βλ. όπου υποσ. 1

⁷ Βλ. Ιστοσελίδα Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «http://www.sdit.mnec.gr/export/sites/sdit/el/infopoint/implementation/gr_low.pdf», Συνοπτικός Οδηγός, Πρόσβαση την 14/12/2010

⁸ Βλ. αναλυτικά την αρθρογραφία του Osborne, St. (2000) "Public-Private Partnerships. Theory and practice in International perspective" London: Routledge.

«Οι ΣΔΙΤ είναι μορφές συνεργασίας ανάμεσα στο Δημόσιο και στον κόσμο των επιχειρήσεων, που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της χρηματοδότησης, της κατασκευής, της ανακαίνισης, της διαχείρισης και της συντήρησης μια υποδομής ή στην παροχή μιας υπηρεσίας, σε τομείς της εθνικής οικονομίας, όπου η απελευθέρωση της αγοράς είναι είτε ανέφικτη είτε μη επιθυμητή.»

Πράσινο βιβλίο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και το Κοινοτικό Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων και των Συμβάσεων Παραχώρησης.

«Σχέση μακροχρόνιας δέσμευσης μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών φορέων για την από κοινού παροχή αγαθών και υπηρεσιών και καταμερισμό πόρων, κόστους και κινδύνων που συσχετίζονται με την παραγωγή αυτών με στόχο όχι τόσο την αποτελεσματικότητα αλλά την καινοτομία και την βελτίωση της ποιότητας ζωής.»

Σύμφωνα με τους Teisman & Klijin: 2000, σελ 85 όπου αντλήθηκε από το άρθρο Γετίμης, Π. & Μαραβά, Ν. (2004), *Νέες σχέσεις μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα στη κατασκευή των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα. Πρακτικά 9^{ου} ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΑΚΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ.*

Μέσο-μακροπρόθεσμη συνεργασία μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, που περιλαμβάνει την από κοινού ανάληψη κινδύνων και ανταμοιβών σε διάφορα επίπεδα δραστηριοτήτων, εξειδίκευσης και χρηματοδότησης, ώστε να επιτευχθεί το απαιτούμενο αποτέλεσμα για το κοινωνικό σύνολο.

Standard and Poor's (2005): *Public Private Partnerships: Global Credit Survey 2005*, Standard and Poor's, New York, United States.

Η διαμόρφωση εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημοσίων και ιδιωτικών φορέων για την από κοινού χρηματοδότηση και λειτουργία ενός αγαθού / υπηρεσίας.

Wikipedia

Από την παράθεση των παραπάνω ορισμών διαφαίνεται η σημασία των χαρακτηριστικών για την κατανόηση της ερμηνείας των σχέσεων. Από την σύντομη επισκόπηση της βιβλιογραφίας έγινε επίσης κατανοητό η ύπαρξη διάφορων τύπων λ.χ. η σύμβαση παραχώρησης, η δημιουργία κοινοπραξίας, η πρωτοβουλία της ιδιωτικής χρηματοδότησης (Private Finance Initiative – PFI), κτλ. *Η επιλογή του είδους της σύμπραξης που θα ακολουθηθεί εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από το*

αντικείμενο του έργου αλλά και τις οικονομικές επιχειρησιακές δυνατότητες καθώς και τη σχετική, με ΣΔΙΤ, εμπειρία τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα.

Οι ΣΔΙΤ διακρίνονται σε δύο βασικές υποκατηγορίες :

- Στις ΣΔΙΤ καθαρά συμβατικού τύπου, στις οποίες η σύμπραξη μεταξύ δημόσιου ιδιωτικού τομέα βασίζεται σε αποκλειστικά συμβατικούς δεσμούς.
- Στις ΣΔΙΤ θεσμοθετημένου τύπου, στις οποίες η συνεργασία μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα βασίζεται στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός άλλου φορέα (joint ventures), ο οποίος ελέγχεται από κοινού από τον εταίρο του δημόσιου τομέα και από τον εταίρο του ιδιωτικού τομέα ή με την είσοδο του ιδιώτη σε ένα υπάρχοντα φορέα.⁹

Οι συμπράξεις μεταξύ τοπικών αρχών και ιδιωτικών φορέων με την ευρεία έννοια του όρου δεν είναι κάτι καινούριο. Οι συμπράξεις των τοπικών αρχών με τον Ιδιωτικό Τομέα ως μορφή μακροχρόνιας συνεργασίας των δύο μερών με σκοπό το σχεδιασμό, την υλοποίηση, παροχή δημοτικών έργων ή και υπηρεσιών έρχεται ως απόρροια της υιοθέτησης του θεσμού από το κεντρικό (ελληνικό) κράτος. Για τη τοπική αυτοδιοίκηση η συγκεκριμένη σχέση μπορεί να αφορά όμως και την εμπορική αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των τοπικών αρχών.¹⁰

1.2 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα ΣΔΙΤ

Τα πλεονεκτήματα για το Δημόσιο μέσω της υιοθέτησης των ΣΔΙΤ αναφέρονται ως εξής:¹¹

1. Δυνατότητα βελτίωσης υποδομών και παγίων

Οι μορφές αυτές σύμπραξης μεταξύ του Δημοσίου και του Ιδιωτικού τομέα μπορούν να αναπτυχθούν σε πολλούς βασικούς τομείς υποδομών – δραστηριότητας όπως η ύδρευση, η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες, οι οδικοί άξονες, οι μεταφορές, τα νοσοκομεία, τα σχολεία, οι φυλακές, η στέγαση γραφείων και υπηρεσιών, τα μουσεία κλπ..

⁹ Βλ. Ιστοσελίδα Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «http://www.sdit.mnec.gr/el/infopoint/implementation/SDIT_guide_final.pdf», Εγχειρίδιο υλοποίησης έργων και υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ, Πρόσβαση την 14/12/2010

¹⁰ Βλ. υποσ. 8

¹¹ Βλ. Ιστοσελίδα Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «http://www.sdit.mnec.gr/el/infopoint/implementation/SDIT_guide_final.pdf», Εγχειρίδιο υλοποίησης έργων και υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ, Πρόσβαση την 14/12/2010

2. Παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και καλύτερης διοίκηση έργου

Η ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ πρέπει να είναι υψηλή σε σχέση με αυτή που πραγματοποιείται με τον παραδοσιακό τρόπο, ως αποτέλεσμα του ανταγωνισμού, της καινοτομίας, του κινήτρου της αποδοτικότητας και την προσχεδιασμένη συντήρηση για όλη τη διάρκεια ζωής του έργου.

3. Καινοτομία - Εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος

Η εξειδίκευση και η εμπειρία που διαθέτει ο Ιδιωτικός τομέας προσφέρει τη δυνατότητα για την ανάπτυξη καινοτομικών λύσεων, μείωσης του κόστους και του χρόνου παράδοσης των έργων και βελτίωσης του λειτουργικού σχεδιασμού.

4. Παροχή υπηρεσιών με χαμηλό κόστος

Η καθαρή παρούσα αξία του συνολικού κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ είναι μικρότερη από το κόστος που επιβαρύνει το Δημόσιο, όταν η προμήθεια των αντίστοιχων αγαθών ή υπηρεσιών πραγματοποιείται με τον παραδοσιακό τρόπο. Παρότι μπορεί να υπάρξει επιπρόσθετο κόστος χρηματοδότησης του έργου με Ιδιωτικά κεφάλαια, καθώς το κόστος δανεισμού του Ιδιωτικού τομέα είναι συνήθως υψηλότερο από το κόστος από το κόστος δανεισμού του Δημοσίου, ωστόσο το κόστος αυτό μπορεί να αντισταθμιστεί από τις συνέργιες που αναπτύσσονται από τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία του έργου από τον ίδιο προμηθευτή. Οι συνέργιες αυτές μπορεί να οδηγήσουν σε μείωση του λειτουργικού κόστους και του κόστους συντήρησης καθώς και στη βελτίωση του επιπέδου των παρεχομένων υπηρεσιών (value for money), με αποτέλεσμα το συνολικό κόστος ανάπτυξης και λειτουργίας του έργου να είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από το συμβατικό τύπο προμηθειών.

5. Χρηματοδότηση πολλών έργων και αποδέσμευση πόρων από τον δημόσιο προϋπολογισμό

Με τη χρήση Ιδιωτικών κεφαλαίων για την κατασκευή και την ανάπτυξη έργων μπορεί να επιταχυνθεί το πρόγραμμα ανάπτυξης υποδομών τηρώντας τις Δημόσιες δαπάνες στο προϋπολογισθέν κόστος, χωρίς υπερβάσεις και χωρίς την ανάγκη για πρόσθετα.

6. Τεχνογνωσία

Με την εφαρμογή των μεθόδων αυτών επιτυγχάνεται η μεταφορά τεχνογνωσίας στο Δημόσιο τομέα μέσω της συνεργασίας του με τον Ιδιωτικό τομέα.

Σχεδόν όλα από τα προαναφερόμενα πλεονεκτήματα εφαρμογής του θεσμού ισχύουν και για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Στην βιβλιογραφία ως **μειονεκτήματα** της υιοθέτησης των ΣΔΙΤ αναφέρονται τα εξής:¹²

1. Πολυπλοκότητα υλοποίησης

Οι συμβάσεις ΣΔΙΤ παρουσιάζουν αυξημένη πολυπλοκότητα στην υλοποίηση τους λόγω των απαραίτητων θεσμικών αλλαγών καθώς και του σύνθετου πλέγματος συμβάσεων που θα πρέπει να προβλέπουν κάθε πιθανό κίνδυνο και την αντιμετώπισή του.

2. Υψηλά κόστη διαμόρφωσης εταιρικής σχέσης

Το κόστος που συνδέεται με την ανάπτυξη τέτοιων μορφών σύμπραξης μπορεί να είναι αρκετά υψηλότερο σε σχέση με αυτά που πραγματοποιούνται με τον παραδοσιακό τρόπο. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι το συνολικό κόστος του έργου θα είναι αναγκαστικά υψηλότερο.

3. Μεγάλα κόστη δανεισμού του ιδιωτικού τομέα

Το κόστος δανεισμού του Ιδιωτικού φορέα είναι κατά κανόνα υψηλότερο από αυτό του Δημοσίου και δεδομένου ότι ο Ιδιωτικός φορέας θα επιδιώξει υψηλό ποσοστό δανεισμού το χρηματοοικονομικό κόστος θα επιβαρυνθεί ακόμα περισσότερο. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι το συνολικό κόστος του έργου θα είναι υποχρεωτικά υψηλότερο σε σχέση με τον παραδοσιακό τρόπο προμήθειας έργων.

4. Έλλειψη ανταγωνισμού.

Η ύπαρξη ανταγωνισμού σε μία σύμβαση ΣΔΙΤ συμβάλλει στην ανάπτυξη καινοτομικών λύσεων και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στην παροχή υπηρεσιών. Ωστόσο, όταν δεν υπάρχουν συνθήκες ισχυρού ανταγωνισμού ή όταν ο ανταγωνισμός είναι περιορισμένος ή όταν ο αριθμός των ιδιωτών που μπορεί να παρέχει τις υπηρεσίες αυτές είναι μικρός, τότε το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα μπορεί να μην επιτευχθεί.

Στην συνέχεια θα αναφερθούν επιμέρους μειονεκτήματα ή δυσχέρειες υιοθέτησης του θεσμού από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ιδιαίτερα επισημαίνονται τα μειονεκτήματα που αναφέρονται στο πολιτικό ή οργανωτικό πλαίσιο εφαρμογής του θεσμού δηλαδή:

¹² Βλ. όπου υποσ.1, 8 και 10

- A. Το **πολιτικό ρίσκο** που θα πρέπει να αναλάβει η πολιτική ηγεσία της τοπικής αρχής για την επιλογή μιας όχι τόσο δημοφιλούς πρακτικής και που ενδεχομένως να οδηγήσει τον αιρετό στο να χάσει τη θέση του.¹³
- B. Η **επιλεκτική μεταχείριση στη διαδικασία επιλογής**, ιδιαίτερα σε μικρούς δήμους όπου οι άτυπες σχέσεις διαμορφώνουν την λήψη πολιτικών αποφάσεων.

Παράλληλα, και ιδιαίτερα για την ελληνική περίπτωση διατυπώνονται αμφιβολίες για την ικανότητα των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ στην υποστήριξη ανάλογων πρωτοβουλιών. Συγκεκριμένα υποστηρίζεται ότι απαιτείται η σύμπραξη έμπειρων στα θέματα αυτά οικονομικών, τεχνικών και νομικών συμβούλων, που μάλλον λείπει από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. *Παράλληλα, απαιτείται άρτια οργάνωση και διοίκηση που θα εξασφαλίζουν την ομαλή πορεία τόσο κατά την περίοδο κατασκευής όσο και κατά την περίοδο λειτουργίας αναλόγων σχημάτων.*¹⁴

1.3 Θεσμικό Πλαίσιο για την Υλοποίηση Έργων ΣΔΙΤ

Η εφαρμογή των ΣΔΙΤ οδήγησε πολλές χώρες να θεσπίσουν νόμους γύρω από αυτές, λόγω της πολυπλοκότητά τους και λόγω του μεγάλου αριθμού φορέων που εμπλέκονται σε αυτές. Το θεσμικό πλαίσιο για τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα των μικρών και μεσαίων έργων παγιώνεται στην Ελλάδα με το νόμο 3389/2005. Σε γενικές γραμμές, ο συγκεκριμένος νόμος προσδιορίζει το πεδίο στο οποίο εφαρμόζονται, κωδικοποιεί τις έννοιές του και προβλέπει τη δημιουργία δύο αρμόδιων διοικητικών οργάνων (δηλ. της Διυπουργικής Επιτροπής και της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ) για την καλύτερη διαχείριση των έργων. Επίσης, προσδιορίζει τις διαδικασίες ανάθεσης, τα συμβατικά και νομικά θέματα και προβλέπει ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με αδειοδοτήσεις, φορολογικά θέματα κλπ.

Παράλληλα βέβαια υφίσταται μια σειρά άλλων διατάξεων τόσο στο παρελθόν όσο και πρόσφατα που υιοθετούν και προάγουν την συγκεκριμένη μορφή υλοποίησης έργων και υπηρεσιών. Στο πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται κάποιοι εκ αυτών.

¹³ Βλ. Kyvelou, S., Marava, N. & Kokkoni, G. (2011). Perspectives of Local public-private partnerships towards urban sustainability, Int. J. Sustainable Development, Vol. 14, Nos ½, 2011, pp. 95-111.

¹⁴ Βλ. Φουρτούνης, Π. (2001), Αυτοχρηματοδότηση στην Ελλάδα. Ιστορική αναδρομή. Η εμπειρία της Εθνικής Τράπεζας. Οι προοπτικές για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ημερίδα Αυτοχρηματοδότησης, ΕΔΕΧΥ, Αθήνα 2001.

Πίνακας 1: Ενδεικτικό Βασικό Θεσμικό Πλαίσιο για τις ΣΔΙΤ στην Ελλάδα

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αρ. 2083/2005 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2005	για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ. 3669/2008	Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την κατασκευή δημοσίων έργων (ο οποίος αντικατέστησε τον ν. 1418/1984).
ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3389/2005 (ΦΕΚ Α' 232/22.9.2005)	Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα.
ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006)	Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.
ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ. 59/2007 (ΦΕΚ Α' 63 / 16.03.2007).	Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ "περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών"
ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 60/2007 (ΦΕΚ Α' 64/16.3.2007).	Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ για τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.
ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ. 270/1981 (ΦΕΚ Α' 77/30.03.1981).	Περί καθορισμού των οργάνων και των όρων διενέργειας δημοπρασιών δι' εκποίησης ή εκμίσθωσης πραγμάτων των δήμων και κοινοτήτων.
ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ. 118/2007 (ΦΕΚ 150/10-7-2007).	«Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου» (Κ.Π.Δ.), βάσει του οποίου προβλέπονται ρυθμίσεις οι οποίες αποσκοπούν στην απλούστευση των διαδικασιών, τη μείωση του διοικητικού κόστους, τη διεύρυνση της συμμετοχής και την ανάπτυξη του ανταγωνισμού.

Πηγή: <http://websdit.yes.gr>

Ειδικότερα, ο νόμος 3389/2005, ενθαρρύνει τόσο την εκτέλεση δημοσίων έργων όσο και την παροχή υπηρεσιών μέσω Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, λαμβάνοντας υπόψη του όλες τις προσπάθειες των τελευταίων χρόνων γύρω από την ιδιωτική χρηματοδότηση (όπως τα έργα της Αττικής Οδού ή της Ζεύξης Ρίου – Αντιρρίου) τόσο τις θετικές όσο και τις αρνητικές. Οι τελευταίες αναφέρονται κυρίως στην αποτυχία ανάλογων προσπαθειών, είτε λόγω της ελλιπής προετοιμασίας από την Αναθέτουσα Αρχή ή της ανεπαρκούς επιχειρηματικής αιτιολόγησης ή και ακόμα της υπεραισιόδοξης εκτίμησης της βιωσιμότητάς τους.

Επίσης για πρώτη φορά ο νόμος αυτός εισάγει ένα σταθερό νομικό πλαίσιο, το οποίο σαν σκοπό έχει την επίλυση των παραπάνω προβλημάτων και την δημιουργία εμπιστοσύνης στην αγορά. Σε αυτό τον νόμο ορίζονται οι Δημόσιοι Φορείς, οι οποίοι μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις με Ιδιωτικούς φορείς σε τομείς αρμοδιότητας ή δραστηριότητάς τους. Αναφέρει ότι οι Ιδιωτικοί Φορείς

μπορούν να αναλάβουν ένα μεγάλο μέρος των κινδύνων που συνδέονται με τη χρηματοδότηση, τη διαθεσιμότητα και κατασκευή των αναγκαίων υποδομών ή την παροχή της υπηρεσίας έναντι ανταλλάγματος, το οποίο καταβάλλεται εφάπαξ ή τμηματικά από τους δημόσιους φορείς ή τους τελικούς δικαιούχους. Η χρηματοδότηση της υλοποίησης των υποδομών και της παροχής των υπηρεσιών γίνεται με κεφάλαια και πόρους που εξασφαλίζουν οι Ιδιωτικοί Φορείς.

Ο Ν.3389/2005 παρέχει κίνητρα τόσο στους δημόσιους όσο και στους ιδιωτικούς φορείς, ώστε να επιλέγουν τη μέθοδο των ΣΔΙΤ για την εκτέλεση των έργων ή την παροχή υπηρεσιών, απλοποιώντας τις σχετικές διαδικασίες. Το περιεχόμενο των συμβάσεων σύμπραξης προσδιορίζεται σε αυτόν με σαφή και αναλυτική περιγραφή των δικαιωμάτων αλλά και των υποχρεώσεων όσων εμπλέκονται. Τα θέματα τα οποία ρυθμίζονται είναι τα εξής:

- Θέματα χρηματοδότησης και συμμετοχής των δημόσιων φορέων στη σύμπραξη
- Έκδοσης αδειών
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Διαδικασίες είσπραξης συμβατικών ανταλλαγμάτων
- Αντιμετώπιση περιπτώσεων αρχαιολογικών ευρημάτων και απαλλοτριώσεων
- Εμπλοκή δημοσίων υπηρεσιών ΔΕΚΟ.

Με το Ν. 3389/2005 δημιουργούνται δύο διοικητικά όργανα με σκοπό την υποστήριξη του Δημοσίου Τομέα για την καλύτερη προετοιμασία και διαχείριση των έργων ΣΔΙΤ:

- Η Διυπουργική Επιτροπή Συμπράξεων Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (ΔΕΣΔΙΤ), συλλογικό κυβερνητικό όργανο που χαράσσει και εξειδικεύει την κυβερνητική πολιτική για τη δημιουργία υποδομών και την παροχή υπηρεσιών με τη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων, ελέγχει την υπαγωγή στο Ν. 3389/2005, συντονίζει και παρακολουθεί τη διαδικασία υλοποίησης των ΣΔΙΤ.
- Η Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ, που συστήνεται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, με σκοπό τον εντοπισμό των υπηρεσιών και των αναγκαίων υποδομών που μπορούν να υλοποιηθούν μέσω ΣΔΙΤ και να υπαχθούν στις διατάξεις του Νόμου, την προώθηση της ανάπτυξής τους, και τη διευκόλυνση και υποστήριξη των δημόσιων φορέων, στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης για την επιλογή των ιδιωτικών φορέων που θα αναλάβουν την υλοποίησή τους.¹⁵

¹⁵ Ιστοσελίδα Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «<http://www.sdit.mnec.gr/el>», Πρόσβαση στον ιστότοπο στις 20.12.2010.

Βάσει του νέου νομοθετικού πλαισίου, η κύρωση από την Βουλή των συμβάσεων που εντάσσονται στο Ν.3389/2005 δεν είναι απαραίτητη και συγχρόνως ορισμένα θέματα κατανομής κινδύνων αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά. Τέλος, οι προβλεπόμενες διαδικασίες ανάθεσης, συμφωνούν με τα οριζόμενα στην Οδηγία 2004/18 της ΕΕ, η οποία αποσκοπεί στην τυποποίηση όλων των σχετικών διαδικασιών σε συνδυασμό με τη βελτίωση της ανταπόκρισης και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης.

1.4 Ο ρόλος του Δημοσίου και του Ιδιωτικού Τομέα στη Διεξαγωγή των ΣΔΙΤ

Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο ο κάθε ένας από τους συμμετέχοντες σε μια κοινοπραξία, αναλαμβάνει ένα συγκεκριμένο ρόλο, ο οποίος είναι διακριτός σε σχέση με των υπολοίπων.

Ο Δημόσιος τομέας αναλαμβάνει :

- Τον καθορισμό του γενικού σχεδίου ΣΔΙΤ
- Να αξιολογήσει την πρόταση από τον ιδιωτικό φορέα, όπου οι διαδικασίες αξιολόγησης γίνονται μέσω της Διύπουργικής Επιτροπής ΣΔΙΤ
- Να υποστηρίξει την εκτέλεση του έργου
- Να παρακολουθήσει την υλοποίησή του αλλά και την τήρηση των υποχρεώσεων από τον ιδιώτη

Ο Ιδιωτικός τομέας αναλαμβάνει :

- Την εκπόνηση των μελετών σύμφωνα με το σχέδιο προκήρυξης
- Να κατασκευάσει το έργο μέσα στα προβλεπόμενα χρονικά όρια
- Την εξασφάλιση της απαιτούμενης χρηματοδότησης του έργου
- Τη διαχείριση και λειτουργία του έργου ή τη συντήρησή του
- Την επιστροφή του έργου στο δημόσιο μετά την λήξη της συμβατικής περιόδου

Πίνακας 2: Οι ρόλοι Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα στην κοινοπραξία

<u>Ο ρόλος του Δημοσίου Τομέα</u>	<u>Ο ρόλος του Ιδιωτικού Τομέα</u>
Κατάρτιση Αξιολόγηση Προδιαγραφών	Μελέτη Κατασκευή
Έγκριση Υποστήριξη- Παρακολούθηση	Χρηματοδότηση Συντήρηση ή και Λειτουργία

Πηγή: Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ, 2006 "Συνοπτικός Οδηγός"

1.5 Οι Βασικοί Συντελεστές μιας ΣΔΙΤ

Η επιτυχία μίας ΣΔΙΤ εξαρτάται από την αποτελεσματική συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων συντελεστών της, τόσο του ιδιωτικού όσο και του Δημόσιου Τομέα.

Ιδιωτικός τομέας:

- Κατασκευαστικές Εταιρείες
- Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα
- Εταιρίες Διαχείρισης, Λειτουργίας και Εκμετάλλευσης
- Σύμβουλοι

Δημόσιος τομέας:

- Διυπουργική Επιτροπή ΣΔΙΤ
- Αναθέτουσες Αρχές
- Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

1.6 Τα Πεδία Εφαρμογής των ΣΔΙΤ

Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι υπάρχει ένα ευρύ πεδίο εφαρμογής για την κατασκευή έργων ή την παροχή υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ. Κάποια από τα πεδία εφαρμογών των ΣΔΙΤ είναι τα εξής:

- Κτιριακές εγκαταστάσεις: Δικαστικά μέγαρα, υπηρεσίες μετεγκατάστασης, εστίες κοινωνικής πρόνοιας, διαχείριση ακίνητης περιουσίας.
- Περιβάλλον: Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και άρδευσης, διαχείριση πηγών ενέργειας.
- Παιδεία-εκπαίδευση: Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις, φοιτητικές εστίες, σχολεία, βιβλιοθήκες.
- Ψυχαγωγία: Πάρκα, τουριστικές εγκαταστάσεις, εμπορικά κέντρα, χώροι αναψυχής, εκθεσιακοί χώροι, αθλητικές εγκαταστάσεις.
- Υγεία: Νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κλινικές μονάδες θεραπείας.
- Μεταφορές: Αυτοκινητόδρομοι, μετρό, τραμ, αεροδρόμια, λιμάνια, μαρίνες, επαρχιακό οδικό δίκτυο, οδικό δίκτυο πόλεων, πάρκινγκ, εμπορευματικοί σταθμοί.
- Ασφάλεια: Φυλακές, αστυνομικά πυροσβεστικά κέντρα, θεραπευτικές κοινότητες.

- Άμυνα: Στέγαση, γραφεία, κατασκευή βοηθητικών εγκαταστάσεων, θεραπευτικά κέντρα, τηλεπικοινωνίες, εξομοιωτές.
- Τεχνολογία: Υπηρεσίες και συστήματα πληροφορικής για σχολεία, πανεπιστήμια, δημόσιες υπηρεσίες, δίκτυα επικοινωνίας.¹⁶

1.7 Προϋποθέσεις Υπαγωγής Έργου ή Παροχής Υπηρεσίας σε ΣΔΙΤ

Οι βασικές προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να συντρέχουν για την υπαγωγή μιας σύμπραξης στις διατάξεις του Ν. 3389/2005 είναι οι εξής:

- Το αντικείμενο της σύμπραξης πρέπει να είναι η εκτέλεση του έργου ή η παροχή υπηρεσίας, η οποία ανήκει στην αρμοδιότητα του Δημόσιου Φορέα.
- Οι Ιδιωτικοί Φορείς, έναντι ανταλλάγματος που θα το καταβάλλουν εφάπαξ ή τμηματικά από τους Δημόσιους Φορείς ή τους χρήστες των έργων ή των υπηρεσιών, αναλαμβάνουν ένα μεγάλο μέρος των κινδύνων γύρω από την χρηματοδότηση, την κατασκευή και τη διαθεσιμότητα ή τη ζήτηση του αντικειμένου της Σύμπραξης.
- Η χρηματοδότηση της κατασκευής των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών θα γίνει με κεφάλαια και πόρους που εξασφαλίζουν οι Ιδιωτικοί Φορείς.
- Το συνολικό κόστος υλοποίησης του αντικειμένου της Σύμπραξης δεν υπερβαίνει το ποσό των 200.000.000 ευρώ χωρίς να υπολογισθεί ο αναλογούν Φόρος Προστιθέμενης Αξίας.

Οι παραπάνω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά. Μόνο σε σπάνιες περιπτώσεις μπορούν να υπαχθούν συμπράξεις στις διατάξεις του Ν. 3389/2005 χωρίς να συντρέχουν μία ή και περισσότερες από τις παραπάνω προϋποθέσεις. Για την υπαγωγή αυτή απαιτείται ομόφωνη απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΔΕΣΔΙΤ).¹⁷

1.8 Ελάχιστο Περιεχόμενο Σύμβασης Σύμπραξης

Οι Συμβάσεις Σύμπραξης και τα Παρεπόμενα Σύμφωνα περιλαμβάνουν μια σαφή και αναλυτική περιγραφή όλων των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων σε σχέση με το αντικείμενο της

¹⁶ Ιστοσελίδα Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «http://www.sdit.mnec.gr/export/sites/sdit/el/infopoint/implementation/gr_low.pdf», Συνοπτικός Οδηγός, Πρόσβαση στις 15/01/2011.

¹⁷ Βλ. Ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «<http://www.sdit.mnec.gr/el/infopoint/faqs/>», «Ποιες οι προϋποθέσεις υπαγωγής παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργου στο Ν. 3389/2005 περί Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα» (2009), Νομικά Θέματα – Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ, Πρόσβαση στις 15/01/2011.

Σύμπραξης. Σε αυτές τις συμβάσεις εφαρμόζονται οι όροι τους και ο Αστικός Κώδικας συμπληρωματικά. Ο Ν. 3398/2005 προβλέπει έναν κατάλογο από ζητήματα, που θα πρέπει να διευθετούνται με την ανάλογη Σύμβαση Σύμπραξης ώστε να διασφαλίζεται η απροβλημάτιστη εκτέλεσή της. Η Σύμβαση Σύμπραξης πρέπει να περιλαμβάνει ρήτρες σχετικά με τα εξής:¹⁸

- Το αντικείμενο της Σύμπραξης μαζί με τις προδιαγραφές του έργου ή της υπηρεσίας, το συμβατικό αντάλλαγμα που πρέπει να καταβληθεί από τον Ιδιωτικό Φορέα και τις διατάξεις με τις οποίες θα επιμερίζονται μεταξύ των συμβαλλομένων τα ανταλλάγματα που τυχόν καταβάλλονται από τους τελικούς χρήστες για την χρήση του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας.
- Τον τρόπο κατά τον οποίο θα ασκείται η εποπτεία της εκτέλεσης και λειτουργίας του έργου ή της παροχής της υπηρεσίας είτε από τις ανεξάρτητες εταιρείες που προσλαμβάνουν από κοινού ο Δημόσιος και Ιδιωτικός Φορέας είτε από τις αρμόδιες δημόσιες.
- Τους τρόπους με τους οποίους θα διασφαλίζεται η ποιότητα κατά την εκτέλεση και την λειτουργία του έργου.
- Το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του αντικειμένου της Σύμπραξης, τις προϋποθέσεις τροποποίησής του, τις ποινικές ρήτρες και τα ανταλλάγματα σε περίπτωση υπέρβασης ή σύντμησης του χρονοδιαγράμματος αυτού, τη διάρκεια ισχύος της Σύμβασης Σύμπραξης, καθώς και τις προϋποθέσεις της παράτασης ή σύντμησης της διάρκειας αυτής.
- Τον τρόπο με τον οποίο θα παραχωρείται στον Ιδιωτικό Φορέα η χρήση ή η εκμετάλλευση των παγίων στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εκτέλεση και λειτουργία του έργου ή την παροχή της υπηρεσίας και τα τυχόν προβλεπόμενα ανταλλάγματα.
- Τον τρόπο χρηματοδότησης της υλοποίησης του αντικειμένου της Σύμπραξης.
- Την τυχόν απαιτούμενη εκ μέρους του Δημόσιου Φορέα έγκριση των χρηματοδοτικών συμβάσεων του Ιδιωτικού Φορέα, καθώς και της διαδικασίας τροποποίησής τους.
- Την κατανομή των κινδύνων μεταξύ των μερών και τις συνέπειες επέλευσης γεγονότων που συνιστούν ανωτέρα βία.
- Τις ασφαλιστικές καλύψεις του αντικειμένου της Σύμβασης ή του Ιδιωτικού Φορέα.
- Την προστασία του περιβάλλοντος και των αρχαιοτήτων.
- Την κατοχύρωση δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας.
- Τον τρόπο λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης του αντικειμένου της Σύμπραξης.

¹⁸ Καβάφη, Ε., (2005). Συμβάσεις ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα), Σάκκουλας Αντ. Ν.

- Το ύψος των ανταλλαγμάτων που καταβάλλονται για τη χρήση του έργου ή της υπηρεσίας από τους χρήστες, τον τρόπο είσπραξής τους, καθώς και τους λόγους και τρόπους αναπροσαρμογής τους.
- Τον τρόπο επιμερισμού μεταξύ του Δημόσιου και του Ιδιωτικού Φορέα, των ωφελειών που θα προκύψουν, είτε από την τυχόν αναχρηματοδότηση των δανείων του Ιδιωτικού Φορέα είτε μετά την επίτευξη ενός συγκεκριμένου ποσοστού απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων του.
- Την έκταση των εγγυήσεων που παρέχει ο Ιδιωτικός Φορέας για την έγκαιρη και προσήκουσα εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση του έργου ή την προσήκουσα παροχή της υπηρεσίας.
- Την υποκατάσταση του Ιδιωτικού Φορέα ή των δανειστών με απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής και τις περιπτώσεις που αυτή επιτρέπεται, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.
- Την καταβολή αποζημιώσεων και την εν γένει αποκατάσταση της προσκληθείσης ζημίας στις περιπτώσεις που οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη αθετεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις.
- Τους λόγους καταγγελίας κάθε σύμβασης και τις συνέπειές της.
- Το εφαρμοστέο δίκαιο.
- Τη διαδικασία επίλυσης διαφορών.
- Τη σειρά προτεραιότητας των τυχόν προσαρτημάτων ή παραρτημάτων κάθε σύμβασης.
- Την εξειδίκευση των ελάχιστων απαιτήσεων λειτουργίας και συντήρησης που περιλαμβάνεται στα τεύχη δημοπράτησης.
- Τον καθορισμό των διαδικασιών παράδοσης του έργου στο Δημόσιο μετά τη λήξη της περιόδου εκμετάλλευσης, τις τυχόν υποχρεώσεις εκπαίδευσης και μεταφοράς τεχνογνωσίας του Ιδιωτικού Φορέα στο Δημόσιο Φορέα, τις προδιαγραφές του αντικειμένου κατά την παράδοση και τις εγγυήσεις καθώς και το χρόνο αυτών μετά την ανάληψη του έργου ή της υπηρεσίας από το Δημόσιο Φορέα.
- Τις απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και χρηστών του έργου ή της υπηρεσίας.
- Την τυχόν διαδικασία επίλυσης διαφορών από Επιτροπή Εμπειρογνομόνων που ορίζουν από κοινού τα συμβαλλόμενα μέρη.

1.9 Κριτική κατά του Ν. 3389/2005

1.9.1 ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΔΙΤ ΚΑΙ ΤΟ Ν. 3389/2005

Οι Συμπράξεις του Δημόσιου και του Ιδιωτικού τομέα, σύμφωνα με την απόφαση του Τεχνικού και Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, μπορούν να συμβάλλουν στην προσπάθεια ανάπτυξης της χώρας αλλά και στη βελτίωση της ποιότητας τόσο των δημόσιων έργων, όσο και των υπηρεσιών που θα προσφέρονται από τις συμπράξεις αυτές. Ο κίνδυνος όμως κατάχρησης του εργαλείου αυτού, όπως επισημαίνεται από όλους τους διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς μπορεί να οδηγήσει είτε σε υπερχρέωση της χώρας, φορέων, πολιτών, είτε σε διολίσθηση αυτής της μορφής συνεργασίας σε καταστάσεις ανέλεγκτης και επικίνδυνης επιχειρηματικότητας. Η επιτυχία του θεσμού μπορεί να γίνει μόνο μέσα από ενεργή συμμετοχή και στήριξη της κοινωνίας, πράγμα που δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς διάλογο.

Πιο συγκεκριμένα, τονίζεται η απουσία διατάξεων, οι οποίες θα διασφαλίζουν αποτελεσματικά το δημόσιο συμφέρον. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Δεν προβλέπει ικανοποιητικές ελάχιστες απαιτήσεις του Δημοσίου για τη συμμετοχή των διαγωνιζομένων στους διαγωνισμούς. Ούτε τις ελάχιστες απαιτήσεις του Δημοσίου κατά την περίοδο κατασκευής και λειτουργίας του έργου / υπηρεσίας. Ούτε τις ελάχιστες απαιτήσεις του Δημοσίου έναντι του αναδόχου μετά το πέρας της περιόδου παραχώρησης, ιδιαίτερα όταν η σύμβαση αφορά και την κατασκευή υποδομών.
- Στην πιο πάνω περίπτωση δεν διασφαλίζει την επάρκεια και την ποιότητα των υποδομών. Δεν διευκρινίζει ποιος έχει το δικαίωμα εκπόνησης μελέτης των υποδομών, ούτε ποιος έχει το δικαίωμα κατασκευής των υποδομών.
- Δεν κάνει καμιά μνεία για τον απαιτούμενο έλεγχο των μελετών ούτε για την επίβλεψη κατασκευής. Η πρόβλεψη εποπτείας από τις υπηρεσίες του Δήμου ή από ανεξάρτητες ιδιωτικές εταιρίες δεν συνιστούν ικανοποιητική συνθήκη για την ποιότητα και επάρκεια των μελετών και κατασκευών. Το ΤΕΕ ολοκληρώνει πρόταση για την αναδιάρθρωση και την επάρκεια των τεχνικών υπηρεσιών όλων των φορέων που αναφέρονται στο άρθρο Ι του Σ/Ν για τα ΣΔΙΤ στη λογική και μόνο μιας ισχυρής δημόσιας διοίκησης, ικανής να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις και των ΣΔΙΤ.
- Δεν προβλέπει ότι ο ανάδοχος αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους κατασκευής, αντίθετα από την διεθνή πρακτική.
- Δεν περιλαμβάνει το σχέδιο της σύμβασης σύμπραξης (το πιο κρίσιμο έγγραφο για τη διατύπωση των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων αυτών που καλούνται να αναλάβουν έργα ή και

υπηρεσίες με το σύστημα αυτό, τόσο έναντι του δημοσίου, όσο και έναντι των χρηστών) στα τεύχη δημοπράτησης και διαγωνισμού. Θέτεται εδώ το ερώτημα, θα αφηθεί αυτό το εξαιρετικής σημασίας έγγραφο για το στάδιο των διαπραγματεύσεων χωρίς κανόνες, χωρίς καθοδηγητικές αρχές, χωρίς οποιοδήποτε πλαίσιο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του υποψήφιου ανάδοχου;

- Δεν απαιτεί οποιαδήποτε δέσμευση κατά την υποβολή της προσφοράς των διαγωνιζομένων σε σχέση με τη διασφάλιση της χρηματοδότησης του έργου ή και της υπηρεσίας.
- Δεν μπορεί στη μελέτη και κατασκευή έργων, υπό οποιοδήποτε κανονιστικό μηχανισμό, να αγνοούνται προβλήματα που είναι προϊόν μακρόχρονης εμπειρίας.
- Δεν θέτει καμιά απαίτηση για την κατάσταση ή και συντήρηση του έργου κατά την περίοδο εκμετάλλευσης ή την παραλαβή του έργου μετά το πέρας της σύμβασης ή της εγγύησης μετά το πέρας της περιόδου παραχώρησης, ιδίως όταν οι συμβάσεις περιλαμβάνουν και τη δημιουργία υποδομών.
- Δεν προβλέπει συγκεκριμένη υποχρέωση ασφάλισης του έργου, ούτε θέτει επιτακτικά τις υποχρεώσεις για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων και χρηστών.
- Δεν απαιτεί την ανάληψη κινδύνων από τον Ανάδοχο που προδιαγράφει η EUROSTAT για τις συμβάσεις σύμπραξης.
- Δεν θέτει μέτρα προστασίας των μικρότερων επιχειρήσεων που δεν μπορούν να διεκδικήσουν την ανάληψη συμβάσεων σύμπραξης.¹⁹

1.9.2 ΟΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΈΝΩΣΗΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΈΡΓΩΝ (ΠΕΣΕΔΕ)

Η Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτικών Δημοσίων Έργων (Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε.) δεν απορρίπτει τις ΣΔΙΤ στο σύνολό τους. Βρίσκεται όμως αντίθετη στη δημιουργία έργων μεγάλων προϋπολογισμών, οι οποίοι προκύπτουν από την «ομαδοποίηση» πολλών μικρότερων.²⁰ Με το Ν. 3389/05 που θεσμοθέτησε τις Συμπράξεις Δημοσίου & Ιδιωτικού Τομέα, αυτές χαρακτηρίστηκαν ως μία μεταρρύθμιση με ορατό όφελος την εισαγωγή κεφαλαίων, την παράκαμψη της γραφειοκρατίας και την άμεση κατασκευή έργων. Σύμφωνα με το Ν.3389 (άρθ. 2 παρ. 3) *“Δεν πρέπει να οδηγεί η σύμβαση σε εκχώρηση, διαχείριση, εμπορία βασικών κοινωνικών αγαθών σε ιδιώτες”*, επίσης *“η συγκράτηση των έργων που εκτελούνται και μέσω ΣΔΙΤ σε μονοψήφια ποσοστά του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αποτελεί θέμα αρχής και αλληλεγγύης στις επόμενες γενιές, σ' ένα πλαίσιο βιώσιμης ανάπτυξης”*

¹⁹ Ιστοσελίδα του Τεχνικού Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, «<http://www.tee.gr>», Δελτίο Τύπου, 21 Ιουνίου 2005. «Οι θέσεις του ΤΕΕ για τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα», Πρόσβαση στις 17/01/2011.

²⁰ Ιστοσελίδα της Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε., «<http://www.pesede.gr>», Πρόσβαση στις 17/01/2011 και Ελληνική ενημερωτική ιστοσελίδα, «<http://news.pathfinder.gr>», Πρόσβαση στις 17/01/2011.

Όμως ο ίδιος ο νόμος παραβιάστηκε, εφόσον τομείς όπως η σχολική στέγη, το νερό, ο αθλητισμός, από κοινωνικά αγαθά μετατράπηκαν σε “τραπεζικά προϊόντα” προς εκμετάλλευση. Η ομαδοποίηση μικρών έργων, ιδιαίτερα σχολείων, ώστε να κατασκευαστούν με τη μέθοδο ΣΔΙΤ, στερεί αντικείμενο από τις μικρές και μεσαίες εργοληπτικές επιχειρήσεις, δεσμεύει εθνικούς πόρους μειώνοντας τη δυνατότητα εκτέλεσης μικρών περιφερειακών κυρίως έργων και σίγουρα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση και την περιφερειακή ανάπτυξη. Διατάξεις περί “ζωνών επιρροής” του έργου στις συμβάσεις των ΣΔΙΤ, οδηγούν στο να μην μπορεί το ίδιο το Δημόσιο να εκτελέσει στο μέλλον έργα που κρίνει απαραίτητα για το Δημόσιο συμφέρον, όταν λειτουργούν ανταγωνιστικά με το έργο που έχει την εκμετάλλευση ο ιδιώτης. Το μικρότερο κόστος των έργων που εκτελούνται με ΣΔΙΤ έχει κυρίως τη λογική ότι ο “υγιής” ανταγωνισμός οδηγεί στη συμπίεση του κέρδους και επομένως του κόστους. Ο ανταγωνισμός δε διασφαλίζεται όμως ανάμεσα σε λίγες και οικονομικά πανίσχυρες επιχειρήσεις και η δυνατότητα του Κράτους να παρέμβει πιθανόν να μην υπάρχει. Και φυσικά τίποτα από τα παραπάνω δεν μπορεί να διασφαλιστεί χωρίς την ανεξαρτησία της πολιτικής και των πολιτικών από τα ισχυρά οικονομικά κέντρα.

Τα αποτελέσματα σήμερα είναι η συμβασιοποίηση έργων με κόστος τριπλάσιο απ’ ότι αν κατασκευάζονταν με τιμές ΥΠΕΧΩΔΕ και η ομηρία εκατοντάδων σχολικών κτιρίων που θα είχαν κατασκευαστεί εάν δεν είχαν απενταχθεί από το Γ’ΚΠΣ προκειμένου να ενταχθούν στις ΣΔΙΤ με τριπλάσιο προϋπολογισμό. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενη ενότητα, οι ΣΔΙΤ διακρίνονται σε ανταποδοτικές π.χ. Δρόμοι απ’ τους οποίους ο κατασκευαστής εισπράττει τα διόδια και σε μη ανταποδοτικές (σχολεία, νοσοκομεία, γυμναστήρια) όπου η πληρωμή του γίνεται με δόσεις από τα μελλοντικά Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων. Για τη δεύτερη κατηγορία όμως η ΠΕΣΕΔΕ αντικρούει το επιχείρημα ότι οι ΣΔΙΤ δεν επιβαρύνουν το Δημόσιο χρέος θεωρώντας το εντελώς αβάσιμο. Στην περίπτωση των μη ανταποδοτικών ΣΔΙΤ, το οικονομικό αντικείμενο της σύμβασης θεωρείται επένδυση και δεν καταγράφεται σαν Δημόσιο χρέος. Η όλη διαδικασία αποπληρωμής του όμως πραγματοποιείται με δημόσιο δανεισμό που καλύπτει τις ανάγκες του Π.Δ.Ε. άρα το χρέος κρύβεται “κάτω από το χαλί”.

Το συμπέρασμα είναι πως εκατοντάδες υποδομές σ’ όλη την Ελλάδα έχουν τεθεί σε ομηρία, προεξοφλώντας τα μελλοντικά Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων. Εάν δεν είχαν απενταχθεί από το Γ’ΚΠΣ ή είχαν ενταχθεί στον ΕΣΠΑ πολλές από αυτές θα είχαν κατασκευασθεί ή θα εκτελούντο στο 1/3 του προϋπολογισμού με το οποίο έχουν ενταχθεί στις ΣΔΙΤ. Τη στιγμή που σ’ όλο τον κόσμο η κατασκευή Δημοσίων Έργων, όπως δείχνουν καθαρά τα στοιχεία που ακολουθούν, χρησιμοποιείται σαν μοχλός οικονομικής ανάκαμψης στην Ελλάδα “έχουμε την πολυτέλεια” ώριμα έργα και τα

κρατάμε σε ομηρία για να τα “χαρίσουμε” σε ελάχιστους και συγκεκριμένους χρηματοκατασκευαστικούς ομίλους, όταν οι τράπεζες ανακάμψουν”.²¹

1.9.3 ΟΙ ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΚΕΔΚΕ)

Η Κεντρική Ένωση Δήμων έχει ήδη αναφέρει ότι οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα αποτελούν έναν συμπληρωματικό τρόπο παραγωγής δημοσίων έργων, ο οποίος θα πρέπει να συναρθρωθεί με τους υφισταμένους για να λειτουργήσει αποτελεσματικά και ενισχυτικά για την εφαρμογή του αναπτυξιακού σχεδιασμού της Αυτοδιοίκησης.²² Στον νέο Δημοτικό κώδικα, οι ΚΕΔΚΕ περιέλαβε το άρθρο 224, το οποίο αναφέρεται στις Συμπράξεις Δήμων και Κοινοτήτων με τον Ιδιωτικό Φορέα. Οι ενστάσεις που προβάλλει η ΚΕΔΚΕ αναφορικά με το Ν.3389/2005 αφορούν κυρίως:

- Την μείωση του ΠΔΕ λόγω της μετάθεσης των επιβαρύνσεων από την εκτέλεση ΣΔΙΤ σε μελλοντικούς προϋπολογισμούς. Προτείνουν, οι οικονομικοί πόροι οι οποίου θα εξοικονομούνται από τη χρήση ΣΔΙΤ, να συμπεριλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, συμβάλλοντας μ' αυτόν τον τρόπο στην ετήσια αύξηση του.
- Την ενίσχυση της αδιαφάνειας, βασίζοντας την άποψη αυτή στο ότι δεν προβλέπεται η συμμετοχή κάποιου κοινωνικού φορέα ή συλλογικού οργάνου στη διοίκηση της συγκρατούμενης Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ. Η κοινωνική συναίνεση και ο κοινωνικός έλεγχος που απαιτούνται, είναι αδύνατον να εξασφαλιστούν.

Σκοπό αποτελεί για την ΚΕΔΚΕ η αποφυγή μιας σειράς κινδύνων και η αξιοποίηση ευκαιριών με την δημιουργία ενός σοβαρού μηχανισμού υποστήριξης. Απέναντι στη μεγάλη πρόκληση των ΣΔΙΤ απαιτείται η σύσταση ενός σοβαρού μηχανισμού υποστήριξης, έτσι ώστε οι ΟΤΑ να γίνουν όσο το δυνατόν καλύτεροι και παράλληλα να μην απαξιωθεί ένα εργαλείο που έχει λειτουργήσει με επιτυχία στο εξωτερικό και έχει αποδείξει ότι τα οφέλη που μπορεί να αποκομίσει η κοινωνία απ' αυτό είναι σημαντικά.

²¹ Μέρος από την Εισήγηση του Προέδρου της Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε. Γρηγόρη Γρηγορόπουλου, στο 1^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο του Ινστιτούτου Οικονομικών & Φορολογικών Μελετών 2009. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της ΠΕΣΕΔΕ, «<http://www.pesede.gr>», Πρόσβαση στις 18/01/2011.

²² Ιστοσελίδα της ΚΕΔΚΕ, «<http://www.kedke.gr/>», Επιστημάνσεις για τις ΣΔΙΤ στην Αυτοδιοίκηση / Βασικές θέσεις, 2006. Πρόσβαση στις 18/01/2011.

Κεφάλαιο 2^ο

ΤΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΘΗΣΕΑΣ» ΚΑΙ Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΣΔΙΤ

2.1 Το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ

Στις 5 Οκτωβρίου 2004 ψηφίστηκε ο Νόμος 3274, ΦΕΚ 195Α'/19.10.2004 για την οργάνωση και λειτουργία των Ο.Τ.Α. Ο νόμος εξειδικεύεται σε πέντε κεφάλαια εκ των οποίων το δεύτερο θεσμοθετεί το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης «Θησέας». Το αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Θησέας» επιχειρεί να συγκροτήσει μια ολοκληρωμένη πολιτική για τους Ο.Τ.Α., η οποία θα ενισχύσει τον αναπτυξιακό ρόλο της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσω συντονισμένων δράσεων και χρηματοδοτήσεων.²³

Σύμφωνα με τον καθ. Κκ. Προκόπη Παυλόπουλο, Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης εκείνη την περίοδο:

«...την υποστήριξη των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού και ιδίως προκειμένου να γίνουν επενδύσεις τοπικής ανάπτυξης, βελτιώνοντας παράλληλα τις υφιστάμενες υποδομές τους, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, προχώρησε στην κατάρτιση του Προγράμματος «Θησέας».

Πρόκειται για ένα Πρόγραμμα με κύριο χαρακτηριστικό τη χρηματοδότησή του, η οποία δεν εξασφαλίζεται μόνο από τους θεσμοθετημένους πόρους της Αυτοδιοίκησης, όπως συνέβη με το Πρόγραμμα Ε.Π.Τ.Α. Η Κεντρική Διοίκηση συμμετέχει στο «Θησέα» σε ποσοστό 35% των πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».²⁴

²³ Βλ. Μαραβά, Ν. (2007), Σημειώσεις Μαθήματος Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού, Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΣΔΟ, ΑΤΕΙ Καλαμάτας.

²⁴ Ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», Απόσπασμα από το μήνυμα του Υπουργού, στο οποίο παρουσιάζει το νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Θησέας», «<http://thiseas.yypes.gr/thiseas/article.php?cat=25>», Πρόσβαση στις 22/01/2011.

2.2 Οι καινοτομίες του Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ και η προώθηση των ΣΔΙΤ

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα του προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ το πρόγραμμα καινοτομεί σε σχέση με το προηγούμενο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς ρητά αναφέρονται οι εξής διαφορές τους:

- Η δυνατότητα που δίδεται στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ για τη χρηματοδότηση των απαραίτητων μελετών σχετικές με την ωρίμανση των έργων που έχουν προταθεί ή θα προταθούν για ένταξη στο Γ' ή στο Δ' Κ.Π.Σ., καθώς και σε έργα που ολοκληρώνουν λειτουργικά τις υποδομές που χρηματοδοτήθηκαν από το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης (Ε.Π.Τ.Α.) ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ε.Ε.
- Η ενθάρρυνση και η στήριξη διαδημοτικών συνεργασιών αναπτυξιακού χαρακτήρα. Η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου στις υπηρεσίες, αλλά και σε όλες τις δραστηριότητες των δήμων, σε συνδυασμό με την ορθολογική αξιοποίηση των χρηματοδοτήσεών τους, αποτελεί βασική παράμετρο του προγράμματος «Θησέας». Στο πλαίσιο αυτό, η ενθάρρυνση διαδημοτικών συνεργασιών και συμπράξεων μετεξελίσσει την «ατομική» προσπάθεια του εκάστοτε δήμου σε «συλλογική», ενώ παράλληλα εγγυάται τη συλλογική ευθύνη και επιτυχία.
- Η προώθηση της εξωστρέφειας των δήμων. Το Πρόγραμμα «Θησέας», καλύπτοντας την ίδια συμμετοχή των δήμων σε κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες, προσφέρει τη δυνατότητα στους δήμους να στραφούν σε επιπρόσθετες πηγές χρηματοδότησής, με σημαντικότερο όφελος την ανταλλαγή εμπειρίας και τεχνογνωσίας με δήμους άλλων μελών της Ε.Ε. προκειμένου να αναπτύξουν από κοινού σύγχρονες μεθόδους βελτίωσης του επιπέδου των υπηρεσιών τους.
- Η εφαρμογή ενός αντικειμενικού και διαφανούς συστήματος διοίκησης και οικονομικής ενίσχυσης των δήμων. Με την τήρηση ενιαίας βάσης δεδομένων για την καταγραφή ανά Ο.Τ.Α., όχι μόνον των πόρων του προγράμματος «Θησέας», αλλά και των λοιπών εθνικών πόρων της κεντρικής διοίκησης, που αφορούν σε έργα και δράσεις της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης που παραμένουν στη διαχείριση των Υπουργείων, εξασφαλίζεται η διαφάνεια και η ισότιμη μεταχείριση των Ο.Τ.Α. όλης της χώρας. Έτσι,

αφ' ενός μεν θα αποφεύγονται οι παρατηρηθείσες κατά το παρελθόν διενέξεις και αφ' ετέρου θα είναι δυνατή η εφαρμογή πολιτικών για την τόνωση της περιφερειακής ανάπτυξης, η οποία αποτελεί πρώτη προτεραιότητά μας.

- Τέλος, μια από τις σημαντικότερες καινοτομίες του ΘΗΣΕΑ και η οποία αφορά την παρούσα πτυχιακή αποτελεί η δυνατότητα των δήμων να χρηματοδοτηθούν μέσω του προγράμματος «Θησέας» για μια σειρά ενεργειών, όπως προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας χρήσης της μεθόδου, έξοδα διαγωνιστικής διαδικασίας, επιλογής και κατάρτισης συμβάσεων με τους ιδιώτες επενδυτές, καθώς και την πιθανή ίδια συμμετοχή του δήμου στη σύμπραξη²⁵.

Συνεπώς, μέσω του Αναπτυξιακού Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ, δύναται να αποτυπωθεί η κινητικότητα των ΣΔΙΤ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς όπως ειπώθηκε ο ΘΗΣΕΑΣ καινοτομούσε σε σχέση με το ΕΠΤΑ χρηματοδοτώντας κυρίως την προσυμβατική διαδικασία των Α' βαθμίων ΟΤΑ με τον ιδιωτικό τομέα. Σε κάθε υποπρόγραμμα του ΘΗΣΕΑ έχουν προβλεφθεί κονδύλια για τη χρηματοδότηση της προσυμβατικής διαδικασίας των έργων των Δήμων (πρόσληψης συμβούλων) για την ωρίμανση και την ολοκλήρωση κάθε πρότασης που φαίνεται βιώσιμη και που πρόκειται να υλοποιηθεί μέσω ΣΔΙΤ.

Ως προσυμβατική διαδικασία εννοείται:

- το στάδιο διερεύνησης της σκοπιμότητας, της εφικτότητας και της ελκυστικότητας του έργου, ώστε να διαγνωστεί η δυνατότητα εκτέλεσής του με τη μέθοδο ΣΔΙΤ,
- το στάδιο της προσέλκυσης ιδιωτών - επενδυτών
- και τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Επιπρόσθετα, ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που μπορεί να υπηρετήσει θετικά την προώθηση των ΣΔΙΤ, και που προωθείται από το ΘΗΣΕΑ, είναι η θέσπιση των «Επιχειρησιακών Σχεδίων» των ΟΤΑ²⁶ με τα οποία διαμορφώνεται μια βάση επιχειρησιακού σχεδιασμού για τους φορείς της Αυτοδιοίκησης, η οποία θα είναι χρήσιμη και στις επιλογές για τις ΣΔΙΤ.

²⁵ Βλ. την ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ, «<http://thiseas.ypes.gr>», Πρόσβαση στις 24/01/2011.

²⁶ Βλ. αναλυτικά την ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ για την δυνατότητα που δίνει ο ΘΗΣΕΑΣ για χρηματοδότηση των μελετών των ΕΠ Προγραμμάτων των Δήμων, «<http://thiseas.ypes.gr/thiseas/article.php?cat=28>», Πρόσβαση στις 24/01/2011.

Παράλληλα, το ίδιο χρονικό διάστημα περίπου, η αναθεώρηση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006) και η εισαγωγή στο άρθρο 224 της δυνατότητας των ΟΤΑ να χρησιμοποιήσουν τις διατάξεις του Ν. 3389/2005 γύρω από την εκτέλεση των έργων και την παροχή υπηρεσιών με σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, συμβάλλει στην ενδυνάμωση του θεσμού των ΣΔΙΤ. Ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων εισάγει την δυνατότητα έκδοσης Ομολογιακών Δανείων από τους ΟΤΑ ύστερα από έγκριση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Εκκρεμεί όμως, η έκδοση της προβλεπόμενης Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τον καθορισμό των ειδικότερων προϋποθέσεων, όρων και λεπτομερειών.

Τέλος, σημαντική ρύθμιση για την εισαγωγή των ΣΔΙΤ στην Αυτοδιοίκηση είναι η πρόβλεψη του Αναπτυξιακού Νόμου 3299/2004 με σχέδια που αφορούν στη σύμπραξη με ιδιώτη επενδυτή και βασίζονται στην παραχώρηση προς τον ιδιώτη ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου για τουλάχιστον 15 έτη. *Η Αυτοδιοίκηση χρειάζεται πάντοτε πόρους για να υλοποιήσει το αναπτυξιακό της σχέδιο. Μάλιστα, με περισσότερους πόρους αναπροσαρμόζει ανοδικά το πρόγραμμά της.*²⁷ Επομένως, εφόσον οι συμπράξεις με τους ιδιώτες μεταφέρουν χρήματα προς την Αυτοδιοίκηση για τους αναπτυξιακούς της στόχους, είναι ένας χρήσιμος και αποδεκτός τρόπος παραγωγής δημόσιου έργου και παροχής υπηρεσίας.

2.2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΈΡΓΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΗΣΕΑΣ

Σύμφωνα με το Νόμο 3274/2004 το Πρόγραμμα συντίθεται από τα ακόλουθα τέσσερα Υποπρογράμματα τα οποία αναλύονται σε συγκεκριμένα μέτρα. Τα μέτρα των Υποπρογραμμάτων διαφοροποιήθηκαν μεταξύ της τυπικής και προγραμματικής κατανομής των πόρων του ΘΗΣΕΑ με την δεύτερη να έχει λιγότερα μέτρα κυρίως στο Υποπρόγραμμα 2.²⁸

Υποπρόγραμμα 1: «Οργάνωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης» για τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού: Υποστηρικτικές δράσεις οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών τους, χρηματοδότηση πολιτικών συνολικής υποστήριξης τους και εκπόνηση των αναγκαίων μελετών, αντιμετώπιση ειδικών, έκτακτων και επειγουσών αναγκών, οριζόντιες πολιτικές.

²⁷ Ιστοσελίδα της ΚΕΔΚΕ, «<http://www.kedke.gr/>», Πρόσβαση στις 26/01/2011.

²⁸ Οι κατηγορίες δράσεων που επιλέγονται προς χρηματοδότηση στα πλαίσια της προγραμματικής κατανομής προέκυψαν έως εξής:
 -επεξεργασία στοιχείων καταγραφής αναγκών ΟΤΑ που διενεργήθηκε κατά το τελευταίο δίμηνο του 2004 (έγγραφο ΥΠΕΣΔΔΑ Α.Π.58572/18-11-2004),
 -επεξεργασία στοιχείων ενταγμένων έργων τυπικής κατανομής
 -επεξεργασία προτάσεων προτεραιοτήτων που έθεσαν οι ΟΤΑ για την προγραμματική κατανομή,
 -γνωμοδότηση της ΚΕΔΚΕ (ΚΕΔΚΕ: 243/4250/19-10-2005 Πρακτικό).

Υποπρόγραμμα 2 : «Τοπική ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος» για τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού: Υποστηρικτικές δράσεις των Μέτρων του Υποπρογράμματος, απαλλοτριώσεις, χρηματοδότηση της μελέτης, κατασκευής, βελτίωσης και συντήρησης έργων τεχνικών υποδομών, προστασίας του περιβάλλοντος και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής, καθώς και λοιπών επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης, προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων, οριζόντιες πολιτικές.

Υποπρόγραμμα 3: «Κοινωνικές και πολιτισμικές υποδομές και δραστηριότητες» για τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού: Υποστηρικτικές δράσεις των Μέτρων του Υποπρογράμματος, χρηματοδότηση απαλλοτριώσεων, μελέτης, κατασκευής, βελτίωσης και συντήρησης διοικητικών, κοινωνικών, αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών και σχετικών προγραμμάτων, χρηματοδότηση έργων διοικητικής εξυπηρέτησης, οριζόντιες πολιτικές.

Αναλυτικότερα τα Υποπρογράμματα και τα Μέτρα του ΘΗΣΕΑ έχουν ως εξής:

Υποπρόγραμμα 1: Οργάνωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών των δήμων.

Το σύστημα οργάνωσης και ανάπτυξης των Ο.Τ.Α., οι συνθήκες απασχόλησης και η απόδοση του προσωπικού αποτελούν τους βασικούς παράγοντες που καθορίζουν την εύρυθμη λειτουργία των δήμων και κατ' επέκταση την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών. Οι επιλέξιμες δράσεις ομαδοποιούνται στα ακόλουθα Μέτρα:

Υποπρόγραμμα 1	Οργάνωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών των δήμων
Μέτρο 1.1	Κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων
Μέτρο 1.2α	Μελέτες οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α.
Μέτρο 1.2β	Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας των συμπράξεων Ο.Τ.Α. με ιδιώτες (προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας χρήσης της μεθόδου, διαγωνιστική διαδικασία επιλογής ιδιωτών – επενδυτών, κατάρτιση συμβάσεων).
Μέτρο 1.3	Έργα οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α.
Μέτρο 1.4	Μηχανοργάνωση των Ο.Τ.Α. και εφαρμογή τεχνολογιών πληροφορικής
Μέτρο 1.5	Συμπράξεις των Ο.Τ.Α. με τον ιδιωτικό τομέα με αντικείμενο αναφερόμενο σε δράσεις του Υποπρογράμματος 1.
Μέτρο 1.6	Οριζόντιες δράσεις.
Μέτρο 1.7	Αντιμετώπιση ειδικών, εκτάκτων και επειγουσών λειτουργικών δαπανών
Μέτρο 1.8	Συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα και κοινοτικές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από τα κεντρικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πηγή: Ίδια Επεξεργασία Στοιχείων ΥΠΕΣΑΗΔ, ΘΗΣΕΑΣ

Υποπρόγραμμα 2: Τοπική ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος.

Ως απαραίτητη κρίνεται η διαμόρφωση μια νέας κουλτούρας ανάπτυξης εναρμονισμένης με τις αρχές της πρόληψης και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Οι επιλέξιμες δράσεις ομαδοποιούνται στα ακόλουθα Μέτρα:

Υποπρόγραμμα 2	Τοπική ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος
Μέτρο 2.1α	Μελέτες.
Μέτρο 2.1β	Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας των συμπράξεων Ο.Τ.Α. με ιδιώτες.
Μέτρο 2.2	Συγκοινωνιακά έργα – Μεταφορές
Μέτρο 2.3	Υδρευση.
Μέτρο 2.4	Αποχέτευση – Επεξεργασία λυμάτων.
Μέτρο 2.5	Διαχείριση απορριμμάτων
Μέτρο 2.6	Οικισμοί.
Μέτρο 2.7	Εγγειοβελτιωτικά – Αντιπλημμυρικά έργα
Μέτρο 2.8	Υποστήριξη οικονομικών δραστηριοτήτων
Μέτρο 2.9	Τεχνικός και μηχανολογικός εξοπλισμός των Ο.Τ.Α.
Μέτρο 2.10	Απαλλοτριώσεις ακινήτων.
Μέτρο 2.11	Συμπράξεις των Ο.Τ.Α. με τον ιδιωτικό τομέα.
Μέτρο 2.12	Ενίσχυση των διαδημοτικών συνεργασιών και των συνεργασιών των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθώς και της συμμετοχής τους σε κοινοτικά προγράμματα και κοινοτικές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από τα κεντρικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο αναφερόμενο σε δράσεις του Υποπρογράμματος 2.
Μέτρο 2.13	Οριζόντιες δράσεις
Μέτρο 2.14	Αντιμετώπιση έκτακτων και επείγουσών αναγκών

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία Στοιχείων ΥΠΕΣΑΗΔ, ΘΗΣΕΑΣ

Υποπρόγραμμα 3: Κοινωνικές – Πολιτιστικές υποδομές & δραστηριότητες

Η κοινωνική δράση των Ο.Τ.Α. και η προστασία και ανάδειξη των ιδιαίτερων τοπικών πολιτιστικών αγαθών συνιστούν τον ιδιαίτερο ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι τοπικές αρχές για την ανάπτυξη, την πρόοδο και την ευημερία των τοπικών κοινωνιών. Οι επιλέξιμες δράσεις ομαδοποιούνται στα ακόλουθα Μέτρα:

Υποπρόγραμμα 3	Κοινωνικές - Πολιτιστικές υποδομές & δραστηριότητες
Μέτρο 3.1α	Μελέτες.
Μέτρο 3.1β	Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας των συμπράξεων Ο.Τ.Α. με ιδιώτες.
Μέτρο 3.2	Υποδομές και έργα διοικητικής εξυπηρέτησης
Μέτρο 3.3	Υγεία – Πρόνοια – Αντιμετώπιση κοινωνικού αποκλεισμού.
Μέτρο 3.4	Αθλητισμός.
Μέτρο 3.5	Πολιτισμός.
Μέτρο 3.6	Εκπαίδευση – Κατάρτιση
Μέτρο 3.7	Προγράμματα Νέας Γενιάς
Μέτρο 3.8	Απαλλοτριώσεις κτιρίων
Μέτρο 3.9	Συμπράξεις των Ο.Τ.Α. με τον ιδιωτικό τομέα
Μέτρο 3.10	Ενίσχυση των διαδημοτικών συνεργασιών και των συνεργασιών των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθώς και της συμμετοχής τους σε κοινοτικά προγράμματα και κοινοτικές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από τα κεντρικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο αναφερόμενο σε δράσεις του Υποπρογράμματος 3.
Μέτρο 3.11	Οριζόντιες δράσεις.
Μέτρο 3.12	Αντιμετώπιση εκτάκτων και επειγουσών αναγκών

Πηγή: Ιδία Επεξεργασία Στοιχείων ΥΠΕΣΑΗΔ, ΘΗΣΕΑΣ

Τα Μέτρα του Προγράμματος «Θησέας» αντιστοιχούν σε ένα ευρύ φάσμα αναγκών των Ο.Τ.Α, οι οποίες καλύπτονται μέσα από τα τρία τομεακά Υποπρογράμματα του (βλ. παραπάνω) και το Υποπρόγραμμα τεχνικής βοήθειας. Επομένως το Πρόγραμμα παρέχει τη δυνατότητα σε κάθε δήμο να διαμορφώσει τη δική του στρατηγική ανάπτυξης, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του.

Στο πρώτο Υποπρόγραμμα παρατηρούμε ότι δίνεται έμφαση στην ορθολογική λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης με δράσεις ανάπτυξης και οργάνωσης των Ο.Τ.Α άλλα και με την κατάρτιση επιχειρησιακών προγραμμάτων ανάπτυξης. Στο δεύτερο Υποπρόγραμμα επισημαίνεται η ανάγκη για ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη των Ο.Τ.Α και η προστασία του περιβάλλοντος. Όσον αφορά στο τρίτο Υποπρόγραμμα καλύπτει τις κοινωνικές ανάγκες των Ο.Τ.Α. Η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, η υγεία και η ασφάλεια των πολιτών, καθώς και η αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν στη διατήρηση της πολιτιστικής ιδιαιτερότητας και κληρονομιάς κάθε τοπικής κοινωνίας, αποτελούν βασικά στοιχεία της κοινωνικής δράσης των Ο.Τ.Α.

2.2.2 ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΗΣΕΑΣ

Οι πόροι του Προγράμματος προέρχονται από:²⁹

- Το 10% από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς πόρους που αναγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό (άρθρο 25 Ν. 1828/1989).
- Το 25% από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους που εγγράφονται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (Σ.Α.Τ.Α.) (άρθρο 25 Ν. 1828/1989).
- Το 80% του φόρου των τόκων καταθέσεων φυσικών και νομικών προσώπων (άρθρο 9 παρ. 5 Ν. 2503/1997).
- Ποσό ίσο με το 35% των ανωτέρω πόρων, που προέρχεται από τους εθνικούς πόρους του Π.Δ.Ε. Υπουργείων και Περιφερειών.
- Οι τόκοι των χρηματικών υπολοίπων των Ο.Τ.Α. που κατατίθενται στο Τ.Π.Δ. στο τέλος κάθε έτους, με διαχειριστή το ΥΠ.ΕΣ.

2.2.3 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Το Πρόγραμμα «Θησεάς» χρηματοδοτεί έργα, μελέτες και ενέργειες που υποβάλλονται από τους δήμους και τις κοινότητες με φορείς υλοποίησης:

- Τους Δήμους και τις Κοινότητες.
- Τα Νομικά Πρόσωπα Δήμων και Κοινοτήτων.
- Τους συνδέσμους και τις συμπολιτείες των Δήμων και των Κοινοτήτων.
- Τις διάφορες διαδημοτικές συμπράξεις και συνεργίες αναπτυξιακού χαρακτήρα.

2.2.4 ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας για ένταξη στο Πρόγραμμα είναι τα εξής:³⁰

- Η συμβολή στην λειτουργική ολοκλήρωση των έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε.
- Η συμβολή στην εύρυθμη και αποτελεσματικότερη λειτουργία των Ο.Τ.Α.

²⁹ Ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ, «<http://thiseas.yypes.gr/thiseas/article.php?cat=41>», Πρόσβαση στις 02/02/2011.

³⁰ Ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ, «<http://thiseas.yypes.gr/thiseas/article.php?cat=44>», Πρόσβαση στις 02/02/2011.

- Η εξασφάλιση των αναγκαίων κοινωνικών και τεχνικών υποδομών.
- Η δυνατότητα ωρίμανσης των έργων.
- Η προώθηση διαδημοτικών συμπράξεων και συνεργασιών.
- Η προώθηση της απασχόλησης και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Η εξοικονόμηση των δημόσιων πόρων μέσα από τις συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί πως τα έργα και οι μελέτες εντάσσονται στο Πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ σε δυο φάσεις.³¹

- Προένταξη έργων, μελετών και ενεργειών στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα.
- Οριστική ένταξη έργων, μελετών και ενεργειών στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα.

2.2.5 ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Το σύστημα διοίκησης του Προγράμματος διαρθρώνεται σε τρία επίπεδα στα οποία λειτουργούν :

- Η Κεντρική Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος.
- Οι Περιφερειακές Επιτροπές Παρακολούθησης του Προγράμματος.
- Τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια.

Το σύστημα διοίκησης δημιουργείται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Επιτροπής του Προγράμματος είναι οι εξής:³²

- Η αποτύπωση πολιτικών προτεραιοτήτων.
- Ο συντονισμός διαφόρων δράσεων των Υπουργείων για τους ΟΤΑ πρώτου βαθμού.
- Η προένταξη των έργων και των δράσεων στο Πρόγραμμα.
- Η εξέταση της πορείας και η ολοκλήρωση του έργου και των οικονομικών αντικειμένων.
- Εξειδίκευση των κριτηρίων ένταξης έργων και μελετών στο Πρόγραμμα.

³¹ ΥΠΕΣΔΔΑ, Εγκύκλιος 4 με θέμα: Κατανομή των πόρων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης «ΘΗΣΕΑΣ» - Κριτήρια και προτεραιότητες για την ένταξη έργων, μελετών και ενεργειών στο Πρόγραμμα - Υποβολή προτάσεων από τους ΟΤΑ, Δ/ση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, ΑΠ. 4244 στις 28/1/2005.

³² Βαρσαδάνης, Γ., (2006), Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα στην Αυτοδιοίκηση: Με τις εμπειρίες από το νόμο 3389/2005 και τον «ΘΗΣΕΑ», ενόψει της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, Π.Ε.Τ.Α. Α.Ε.

2.3 Από τον ΘΗΣΕΑ στο Πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. : Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης

Το πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» αντικαθίσταται από το πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. (Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης). Πρόκειται για το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 281, παρ.5 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης». Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει τη χρηματοδότηση 4 δισ. ευρώ των αναπτυξιακών έργων των Δήμων και Περιφερειών, για την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης στο πλαίσιο ενός νέου συστήματος οργάνωσης που εγγυάται διαφανή κατανομή και διαχείριση. Το «Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης» προβλέπεται να λειτουργήσει συμπληρωματικά με το Ε.Σ.Π.Α (και επρόκειτο να χρηματοδοτεί έργα μη επιλέξιμα ή μη δυνάμενα να χρηματοδοτηθούν από το Ε.Σ.Π.Α).³³

Όπως αναφέρεται στο πρώτο άρθρο του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος το πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. αποτελεί μια ολοκληρωμένη, συνεκτική και καλά στοχευμένη παρέμβαση στο χώρο της αυτοδιοίκησης, μέσω της οποίας δημιουργούνται προϋποθέσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για οικονομική ανάκαμψη και άμβλυνση των κοινωνικών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης που διέρχεται η χώρα. Μέσω αυτού υποστηρίζεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων, η εφαρμογή των οποίων αποσκοπεί στην επίλυση χρονιζόντων προβλημάτων της αυτοδιοίκησης.

2.3.1 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το «Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης» προβλέπεται να έχει πενταετή διάρκεια (από το 2011 μέχρι και το 2015) - ενώ έχει οριστεί ήδη ότι η διάρκειά του μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ακόμη δύο χρόνια, χωρίς αύξηση του προϋπολογισμού.

Με βάση το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ), ιδιαίτερο βάρος δίνεται σε τομείς όπως η ανεργία, η οδική ασφάλεια, η ενίσχυση του εθελοντισμού, η προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κ.ά. Στο πρώτο άρθρο του ΠΔ γίνεται επίσης λεπτομερής αναφορά στους στόχους και σκοπούς του προγράμματος ΕΛΛ.Α.Δ.Α. Συγκεκριμένα, πρόκειται για ένα νέο αναπτυξιακό

³³ Πρόγραμμα “Καλλικράτης” – Νόμος 3852/2010.

πρότυπο για την αυτοδιοίκηση που αναμένεται να ολοκληρώσει βασικές υποδομές- αρμοδιότητες της αυτοδιοίκησης, να προστατεύσει το περιβάλλον, να διασφαλίσει την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη με αναδιάρθρωση και ολοκλήρωση των κοινωνικών υποδομών της αυτοδιοίκησης και να στηρίζει υψηλού επιπέδου εικαστικές παρεμβάσεις στο χώρο. Συμπληρωματικοί στόχοι του προγράμματος είναι η υποστήριξη των ορεινών, δυσπρόσιτων και νησιωτικών Δήμων, η επιβράβευση της καινοτομίας και των νέων ιδεών, η προώθηση του θεσμού των συνεργασιών της αυτοδιοίκησης με τον ιδιωτικό τομέα και η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και των συνεργειών με άλλα Ν.Π.Δ.Δ. που έχουν αντίστοιχους σκοπούς.

2.3.2 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ «ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Στο δεύτερο άρθρο του σχετικού ΠΔ αναλύεται το περιεχόμενο του προγράμματος ΕΛΛ.Α.Δ.Α. Συγκεκριμένα, το «Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης» διαρθρώνεται σε τέσσερις άξονες: α) Οριζόντιες Παρεμβάσεις, β) το Πρόγραμμα των Δήμων, γ) το Πρόγραμμα των Περιφερειών και δ) την Τεχνική Υποστήριξη.

Οι οριζόντιες παρεμβάσεις έχουν ως στόχο την επίλυση προβλημάτων με συντονισμένες διαδικασίες και δράσεις, σε κρίσιμους τομείς που επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα ζωής των πολιτών που δεν έχουν αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά κατά το παρελθόν. Στην κατεύθυνση αυτή καταρτίζονται οχτώ οριζόντιες κατηγορίες παρέμβασης για την αυτοδιοίκηση. Για κάθε μία από τις κατηγορίες αυτές και κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας θα πραγματοποιηθούν μελέτες βάσει των οποίων θα προσδιοριστούν οι αναγκαίες προδιαγραφές για την επιτυχή υλοποίησή τους καθώς και το ποσοστό των πόρων που θα διατεθούν.

Ο δεύτερος άξονας που αντιστοιχεί στο πρόγραμμα των Δήμων αφορά στοχευμένες παρεμβάσεις μέσω των οποίων δίνεται η δυνατότητα σε κάθε Δήμο να επιλέξει τα έργα και τις ενέργειες που ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητές του, το αναπτυξιακό του δυναμικό και τις επιμέρους ανάγκες του. Το άρθρο αναφέρει ότι στην κατεύθυνση αυτή θα κατανεμηθούν οι δικαιούμενες πιστώσεις ανά Δήμο για το σύνολο της διάρκειας του Προγράμματος, με τον καθορισμό κριτηρίων και στη βάση διαφανών και αντικειμενικών στατιστικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων και κριτηρίων σύγκλισης, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και της Eurostat, με απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, μετά από εισήγηση της Κεντρικής Επιτροπής Παρακολούθησης του άρθρου 4 του παρόντος, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων.

Στη συνέχεια, το Πρόγραμμα των Περιφερειών που αντιστοιχεί στον τρίτο άξονα του δεύτερου άρθρου το ΠΔ και αφορά στοχευμένες παρεμβάσεις μέσω των οποίων δίνεται η

δυνατότητα σε κάθε Περιφέρεια να επιλέξει τα έργα και τις ενέργειες που ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητές της, το αναπτυξιακό της δυναμικό και τις επιμέρους ανάγκες της. Στην κατεύθυνση αυτή θα κατανεμηθούν οι προβλεπόμενες πιστώσεις ανά Περιφέρεια για το σύνολο της διάρκειας του Προγράμματος, με τον καθορισμό κριτηρίων και στη βάση διαφανών και αντικειμενικών στατιστικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων και κριτηρίων σύγκλισης, της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και της Eurostat. Ο τέταρτος άξονας αφορά την Τεχνική Υποστήριξη.³⁴

³⁴ Συνέντευξη με στέλεχος του ΥΠΕΣΑΗΔ Κκ Λαμπρακάκη και παροχή στοιχείων για το προσχέδιο του Προεδρικού Διατάγματος στις 03/02/2011.

Κεφάλαιο 3^ο

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ Α' ΟΤΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΗ

3.1 Ο Σχεδιασμός και ο Προγραμματισμός ενός Έργου/Υπηρεσίας ΣΔΙΤ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Τα στάδια ενός έργου ΣΔΙΤ αφορούν τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην υλοποίηση και παρακολούθηση του έργου ή της υπηρεσίας. Στην παρούσα πτυχιακή αναλύονται ειδικότερα το στάδιο του σχεδιασμού και προγραμματισμού ενός έργου ΣΔΙΤ, που αποτελεί και το κύριο στάδιο διαμόρφωσης των εταιρικών σχέσεων και δεν αναλύεται το στάδιο της υλοποίησης. Σύμφωνα με τους οδηγούς του ΥΠΕΣΑΗΔ,³⁵ στις διαδικασίες οργάνωσης ενός τοπικού έργου/υπηρεσίας ΣΔΙΤ περιλαμβάνονται τρεις κύριες φάσεις που αφορούν:

- A) Τη φάση της προετοιμασίας της, δηλαδή τη διερεύνηση δυνατοτήτων υλοποίησης μέσω ΣΔΙΤ, εφόσον πρώτα ληφθεί η απόφαση για την συγκεκριμένη μέθοδο.
- B) Την εξειδίκευση των μεθόδων και των μελετών υλοποίησης του έργου και
- Γ) Τη διαγωνιστική διαδικασία.

Οι τρεις αυτές φάσεις υλοποίησης ανήκουν στην λεγόμενη «προσυμβατική διαδικασία» και καταλήγουν στην επιλογή αναδόχου σχήματος ΣΔΙΤ. Παρατίθενται λεπτομερής ανάλυση της κάθε φάσης, έτσι ώστε να κατανοηθεί εις βάθος από του ενδιαφερομένους.

³⁵ Βλ. 1) ΤΕΚ Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigo/aponlita.pdf>», Πρόσβαση στις 04/03/2011,

2) ΤΕΚ Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigo/apochetefsi.pdf>» και

3) ΤΕΚ Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων στον τομέα της Ύδρευσης μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigo/idrefsi.pdf>».

Α' Στάδιο – Προετοιμασία-Οριοθέτηση Αντικείμενου

Στο πρώτο αυτό στάδιο του σχεδιασμού της Προετοιμασίας:

- Περιλαμβάνεται η Οριοθέτηση του Αντικείμενου και το Πλαίσιο Έργου (ΟΑΠΕ),
- τίθενται οι κύριοι στόχοι του,
- καθορίζονται οι ενδιαφερόμενοι φορείς
- και η γενική μεθοδολογική προσέγγιση.

Παραδοτέο αποτελεί η σύνταξη ενός περιεκτικού Δελτίο Έργου (ΤΔΕ – ΟΑΠΕ), το οποίο μπορεί να αποτελέσει προϋπόθεση για χρηματοδότηση από το ΘΗΣΕΑ. Η πρώτη φάση, η οποία αναφέρεται σε όλους τους οδηγούς, διαρκεί 45 ημέρες (μέχρι την έκδοση απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου), είναι απολύτως αναγκαία, διότι μετά την ολοκλήρωση της θα είναι πλέον εφικτή η λήψη απόφασης για την περαιτέρω διερεύνηση και αναζήτηση χρηματοδοτικών πόρων υλοποίησης του δευτέρου σταδίου (Φάση του Σχεδιασμού).

Όσον αφορά αρχικά στην Οριοθέτηση του Αντικείμενου - Πλαίσιο του Έργου (ΟΑΠΕ), αυτή αποτελεί προτεραιότητα για την ΣΔΙΤ στην φάση προετοιμασίας και σχεδιασμού του έργου καθώς κατανοούνται τα βασικά στοιχεία του, προσδιορίζονται το αντικείμενο και τα παραδοτέα του, ενισχύεται ο επιχειρηματικός σχεδιασμός του και τέλος συντίθεται σταδιακά μία βάση πάνω στην οποία το έργο θα αξιολογείται και θα αναπροσαρμόζεται διαρκώς. Αναφορικά με τους κύριους στόχους του έργου, είναι αναγκαίο να είναι ήδη από το αρχικό στάδιο σαφείς και κατανοητοί. Επιπλέον η υιοθέτηση περιορισμών και παραδοχών (τοπικού ή υπέρ-τοπικού χαρακτήρα) συμβάλει στην κανονικοποίηση και εξειδίκευση του στόχου και είναι εν γένει απαραίτητη προκειμένου να προσδιοριστεί ο πραγματικός στόχος.

Μετά την συγκεκριμενοποίηση του αντικείμενου και του κυρίου στόχου του έργου θα πρέπει να προσδιοριστούν οι ενδιαφερόμενοι φορείς που επρόκειτο να εμπλέκονται με το έργο. Στους φορείς περιλαμβάνονται η Πολιτική Ηγεσία του Δήμου, η ΟΕΕ, η ΔΕΥΑ (αν υπάρχει) και άλλες υπηρεσίες του Δήμου καθώς και κοινωνικοί φορείς. Όπως είναι φυσικό μία ορθώς μελετημένη οριοθέτηση του αντικείμενου του έργου είναι θεμιτή διότι μεταξύ άλλων συμβάλλει στην άμβλυνση ενδεχόμενων αντιθέσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Στην συνολική διαδικασία επικοινωνίας και

υλοποίησης του έργου συντελεί η υλοποίηση χρονικά προσδιορισμένων ενεργειών διαβούλευσης με βάση το ΟΑΠΕ (Οριοθέτηση του Αντικειμένου- Πλαίσιο Έργου).³⁶

Στην συνέχεια, για την ολοκλήρωση της Α' φάσης συνιστάται να ακολουθείται μία Γενική Μεθοδολογική Προσέγγιση και να συλλέγονται προσεγμένα διάφορες Πηγές Πληροφοριών. Συνήθως ακολουθούνται πρακτικές διεθνών προδιαγραφών δεδομένης της έλλειψης μεγάλης εμπειρίας της Ελλάδος σχετικά με την υλοποίηση έργων ΣΔΙΤ. Η αρχή της διαβούλευσης και του σχεδιασμού του έργου αποτυπώνεται στο Τεχνικό Δελτίο Έργου (ΤΔΕ), στο οποίο συμπυκνώνεται το ΟΑΠΕ (Οριοθέτηση του Αντικειμένου- Πλαίσιο Έργου). Η σύνταξη του ΤΔΕ σηματοδοτεί την έναρξη της επικοινωνιακής πολιτικής για το έργο ΣΔΙΤ, με την Ομάδα ΣΔΙΤ του Υπουργείου και αποτελεί υλικό για την επικοινωνία και το διάλογο με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς επίσης και για την επικοινωνία με ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Είναι απαραίτητο στο σημείο αυτό να διευκρινιστεί ότι δεν πρόκειται για το οριστικό ΤΔΕ-ΟΑΠΕ αφού αυτό θα ολοκληρωθεί μεταγενέστερα στη Φάση Α'. Προς το παρόν, συντάσσεται ένα περιεκτικό ΤΔΕ- ΟΑΠΕ στο οποίο καταγράφονται όλα τα στοιχεία του υπό εξέταση έργου, ώστε να είναι σαφές προς τις υπηρεσίες σχεδιασμού. Τέλος, οι Υπηρεσίες και το Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης (το οποίο δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 45 ημέρες, όπως προαναφέρθηκε) αποτελούν βασικά στοιχεία που επιβάλλεται να αναφέρονται, έτσι ώστε να γίνεται αντιληπτό από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ο δεύτερος κύκλος της Α' φάσης του έργου αφορά στην προετοιμασία του Τεχνικού Δελτίου Έργου στην οποία περιλαμβάνονται η αποτύπωση της παρούσας κατάστασης, η ανάλυση αναγκών με εκτιμήσεις και προβλέψεις, η επισκόπηση κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων, η συγκριτική ανάλυση και η προσέγγιση SWOT, το τελικό ΤΔΕ και οι υπηρεσίες και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.³⁷ Η αποτύπωση της Παρούσας Κατάστασης κατηγοριοποιείται σε γεωγραφική-χωρική ανάλυση, ανάλυση σε κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον, αποτύπωση τεχνικών υποδομών και φυσικών δυνατοτήτων, καθώς και ανάλυση αναγκών- μελλοντικές προβλέψεις. Η επισκόπηση κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων αφορά στην αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, την περιγραφή των πλαισίων των απόψεων για την αποτελεσματική υλοποίηση του έργου και την παρουσίαση και αρχική προσέγγιση των κινδύνων και του επιμερισμού ανάληψης κινδύνου.

³⁶ Βλ. TEC Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/apochetefsi.pdf>».

³⁷ Βλ. TEC Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων στον τομέα της Ύδρευσης μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/idrefsi.pdf>».

Η συγκριτική ανάλυση επικεντρώνεται κυρίως στην ανάλυση της διεθνών πρακτικών (λόγω των σχεδόν μηδαμινών εμπειριών εντός Ελλάδος) και αφορά την προσαρμογή απαιτήσεων και ιδιαιτεροτήτων του συστήματος. Η SWOT ανάλυση περιλαμβάνει τα αδύνατα και δυνατά σημεία της τρέχουσας κατάστασης του ΟΑΠΕ αλλά και τις ευκαιρίες και απειλές που τα πλαισιώνουν. Το τελικό ΤΔΕ προκύπτει μετά την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου που συμπλήρωσαν οι ενδιαφερόμενοι - για την υλοποίηση της προσυμβατικής διαδικασίας έργων ΣΔΙΤ - Δήμοι και με βάση το έγγραφο αυτό λαμβάνεται η απόφαση για την χρηματοδότηση του έργου. Αναγκαία για άλλη μια φορά είναι η σαφής αναφορά στις υπηρεσίες και στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης όπου η Ομάδα Επεξεργασίας παίζει σημαντικό ρόλο.

Παραδοτέο της ενέργειας αυτής είναι το ΤΔΕ, με ενδιάμεσο παραδοτέο το ΤΔΕ - ΟΑΠΕ, το οποίο όπως έχει ήδη σημειωθεί αποτελεί βασικό έγγραφο για την επικοινωνιακή πολιτική.

B' Στάδιο – Ανάλυση και Σχεδιασμός

Με απόφαση του Δημάρχου και της Δημοκρατικής Επιτροπής εισάγεται το ΤΔΕ του έργου στο Δημοτικό Συμβούλιο (βασικό παραδοτέο φάσης Α' του έργου) για απόφαση συνέχισης του έργου στο στάδιο της ανάλυσης, και του σχεδιασμού, η οποία αποτελεί και την έναρξη της προσυμβατικής διαδικασίας.

Αρχικά θα πρέπει να γίνει μία εκτίμηση του βασικού σχεδίου υλοποίησης του έργου, του επενδυτικού και του λειτουργικού κόστους και με βάση αυτά τα στοιχεία θα εκπονηθεί το master plan του έργου ΣΔΙΤ, τα επιχειρηματικά σχέδια και οι χρηματοοικονομικές αναλύσεις ευαισθησίας, ο συνυπολογισμός των οποίων θα οδηγήσει στην απόφαση της σύμπραξης ή όχι. Συγκεκριμένα, στην Φάση Β' είναι θεμιτό αρχικά να προσδιοριστεί το λειτουργικό και επενδυτικό σχέδιο υλοποίησης του έργου, οι παράγοντες κόστους και το κόστος επένδυσης και παγίων στοιχείων, οι αναμενόμενες λειτουργικές και άλλες εισροές καθώς και τα αναμενόμενα λειτουργικά έξοδα.

Η ανάλυση του λειτουργικού και επενδυτικού σχεδίου υλοποίησης είναι χρήσιμη επειδή το σύνολο των χρηματοοικονομικών αναλύσεων, αναλύσεων κόστους-οφέλους, ανάλυσης κινδύνων, βιωσιμότητας, ανάλυσης κινδύνων και τελικής συγκριτικής ανάλυσης και αξιολόγησης και των περιεχομένων πρόκλησης ενδιαφέροντος, εξαρτώνται καθοριστικά από τα δεδομένα του. Οι αναμενόμενες λειτουργικές και άλλες εισροές αφορούν στην εμπορική - τιμολογιακή στρατηγική και επηρεάζεται από πολιτικό - κοινωνικούς παράγοντες. Ο προσδιορισμός των αναμενόμενων εισροών

καθορίζεται από την εμπορική πολιτική που θα αποφασισθεί από το ανάδοχο σχήμα, εντός του πλαισίου των βασικών περιορισμών και παραδοχών.

Εν συνεχεία γίνεται η ανάλυση επιχειρησιακών σχεδίων και σεναρίων και η μελέτη βιωσιμότητας, η οποία περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές, τεχνικές και επιχειρηματικές υποθέσεις και παραδοχές ανά λειτουργικό σενάριο (λ.χ. χρονικός ορίζοντας, πληθωρισμός, φορολογικός συντελεστής, προεξοφλητικό επιτόκιο, επιτόκιο δανεισμού, απόσβεση του συνόλου των εγκαταστάσεων, στοιχεία ισολογισμού, παράμετροι του επενδυτικού προγράμματος, αρχική και η τελική κάλυψη δικτύου και λειτουργικά έσοδα και έξοδα), χρηματοοικονομικές προβλέψεις για κάθε σενάριο και η ανάλυση ευαισθησίας (έχοντας ως πυξίδα τους βασικούς δείκτες: α) Καθαρή Παρούσα Αξία (ΚΠΑ-NPV) και β) Εσωτερικός Συντελεστής Απόδοσης (ΕΣΑ-IRR) και εκτίμηση του οφέλους του Δήμου ανά σενάριο (όπου υπολογίζονται τα άμεσα οικονομικά οφέλη καθώς και έμμεσα οικονομικά οφέλη).

Έπειτα ακολουθεί ο προσδιορισμός, επιμερισμός και η διαχείριση κινδύνων (με υποκατηγορίες τον κίνδυνο ειδικού βάρους, κίνδυνο υποβάθρου, τεχνικό κίνδυνο και κίνδυνο δαπανών, οικονομικό και χρηματικό κίνδυνο και κίνδυνο εισοδήματος ή εμπορικό κίνδυνο. Το επόμενο αναγκαίο είναι η συγκριτική ανάλυση και η επιλογή του πλαισίου της σύμπραξης και πραγματοποιείται μέσω SWOT ανάλυσης σε συνδυασμό με κριτήρια χρηματοοικονομικά, κοινωνικά, επιχειρηματικά και πλαισίου Συνεργασίας. Τέλος, γίνεται εκτίμηση του επιλεχθέντος σχεδίου και ο προγραμματισμός ενεργειών, γεγονός που συνεπάγεται παρουσίαση προτεινόμενου επιχειρηματικού σχεδίου.

Οι εμπλεκόμενοι φορείς στο συγκεκριμένο στάδιο είναι η Ομάδα Σχεδιασμού του Έργου (ΟΣΕ), η Πολιτική ηγεσία του Δήμου, η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) (αν υπάρχει) και οι υπηρεσίες του Δήμου, Κοινωνικοί Φορείς και Ενδιαφερόμενοι Επενδυτές. Η χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της φάσης αυτής, μέχρι την έκδοση της απόφασης του ΔΣ, είναι 90 ημέρες, από την υπογραφή της σύμβασης με το σύμβουλο και 180 ημέρες συνολικά.³⁸

³⁸ Βλ. 1) TEC Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/apovlita.pdf>»,

2) TEC Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/apochetefsi.pdf>» και

3) TEC Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων στον τομέα της Ύδρευσης μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/idrefsi.pdf>».

Γ' στάδιο – Διαγωνισμός

Το στάδιο αυτό αναφέρεται στην προετοιμασία και την εξέλιξη της διαγωνιστικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα περιλαμβάνει διάφορες φάσεις των διαγωνιστικών διαδικασιών και τις δράσεις επικοινωνίας - ενημέρωσης του εξωτερικού περιβάλλοντος. Στις δράσεις εξέλιξης των διαγωνιστικών διαδικασιών συγκαταλέγονται οι θεσμικές δυνατότητες για την ανάληψη έργου με σύμπραξη Δ-Ι τομέα, η υπαγωγή του έργου στο νόμο 3389/2005 και η εξέλιξη των αναλόγων διαδικασιών μέσω της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, ή άλλες συνήθεις διαγωνιστικές διαδικασίες για παραγωγή έργου με Σύμπραξη.

Οι δράσεις επικοινωνίας και ενημέρωσης του εξωτερικού περιβάλλοντος είναι πιθανό να διαρκέσουν από την αρχή μέχρι το τέλος του έργου. Η επικοινωνιακή πολιτική θα πρέπει να έχει ως σαφείς στόχους την προσέλκυση επενδυτών και την δημιουργία νέας αντίληψης από τους καταναλωτές.

Οι εμπλεκόμενοι φορείς στην φάση αυτή είναι ο ΟΣΕ, η πολιτική ηγεσία του Δήμου, ΔΕΥΑ (αν υπάρχει) και οι σχετικές υπηρεσίες του Δήμου, οι συμμετέχοντες στην Διαγωνιστική Διαδικασία Επενδυτές, αλλά και Εξειδικευμένοι Σύμβουλοι καθώς και το Ευρύτερο Περιβάλλον. Η χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της φάσης Γ', μέχρι την έκδοση της απόφασης του ΔΣ, μπορεί να είναι έως 18 μήνες συνολικά.³⁹

³⁹ Βλ. 1) TEC Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων μέσω ΣΔΙΤ. Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigo/aponlita.pdf>»,

2) TEC Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigo/apochetefsi.pdf>» και

3) TEC Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων στον τομέα της Ύδρευσης μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigo/idrefsi.pdf>».

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΝΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΙΤ. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

	ΦΑΣΗ Α'	ΦΑΣΗ Β'	ΦΑΣΗ Γ'
	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ	ΑΝΑΛΥΣΗ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ:	<p>A. Οριοθέτηση Αντικειμένου – Το Πλαίσιο του Έργου (ΟΑΠΕ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Οριοθέτηση του Αντικειμένου 2. Κύριοι Στόχοι του Έργου 3. Ενδιαφερόμενοι Φορείς 4. Γενική Μεθοδολογική Προσέγγιση – Πηγές Πληροφοριών 5. Δομή Παρουσίασης του ΟΑΠΕ, ΤΔΕ-ΟΑΠΕ 6. Υπηρεσίες & Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης <p>B. Προετοιμασία του Τεχνικού Δελτίου Έργου (ΤΔΕ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αποτύπωση Παρούσας Κατάστασης 2. Ανάλυση Αναγκών με Εκτιμήσεις & Προβλέψεις 3. Επισκόπηση Κοινωνικών – Οικονομικών Δεδομένων 4. Συγκριτική Ανάλυση & Προσέγγιση SWOT 5. Τεχνικό Δελτίο Έργου (ΤΔΕ) 6. Υπηρεσίες & Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης 	<p>A. Εκτίμηση του Βασικού Σχεδίου, του Επενδυτικού και Λειτουργικού Κόστους</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Προσδιορισμός του Λειτουργικού & Επενδυτικού Σχεδίου Υλοποίησης του Έργου 2. Οι Παράγοντες Κόστους & το Κόστος Επένδυσης και Παγίων Στοιχείων 3. Οι Αναμενόμενες Λειτουργικές και άλλες Εισροές 4. Τα Αναμενόμενα Λειτουργικά Έξοδα <p>B. Η Ανάλυση Επιχειρησιακών Σχεδίων και Σεναρίων & Μελέτη Βιωσιμότητας</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι Χρηματοοικονομικές, Τεχνικές και Επιχειρηματικές Υποθέσεις & Παραδοχές ανά Λειτουργικό Σενάριο 2. Οι Χρηματοοικονομικές Προβλέψεις για κάθε Σενάριο και η Ανάλυση Ευαισθησίας. 3. Η Εκτίμηση του Οφέλους του Δήμου ανά Σενάριο <p>Γ. Ο Προσδιορισμός, Επιμερισμός και Διαχείριση Κινδύνων</p> <p>Δ. Η Συγκριτική Ανάλυση & η Επίλογή του Πλαισίου της Σύμπραξης</p> <p>Ε. Το Επιλεχθέν Σχέδιο & ο Προϋπολογισμός Ενεργειών</p>	<p>A. Οι Δράσεις Εξέλιξης των Διαγωνιστικών Διαδικασιών</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Γενικές Συστάσεις επί του Νομικού Πλαισίου για τις ΣΔΙΤ 2. Εξέλιξη των Διαδικασιών μέσω της ΕΓ ΣΔΙΤ 3. Συνήθεις Διαγωνιστικές Διαδικασίες ΣΔΙΤ 4. Στάδια & Άξονες Πρόσκλησης Ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον Ν.3389/2005 <p>B. Δράσεις Επικοινωνίας & Ενημέρωσης του Εξωτερικού Περιβάλλοντος</p>
ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ:	ΤΔΕ, με ενδιάμεσο παραδοτέο το ΤΔΕ-ΟΑΠΕ	Επιχειρηματικό Σχέδιο του Έργου και Master Plan	Τεύχη Προκήρυξης, Σχέδιο Επικοινωνιακής Πολιτικής, Τελική Αξιολόγηση και Σύμβαση με τον Τελικό Ανάδοχο
ΦΟΡΕΙΣ:	ΟΕΕ, Πολιτική ηγεσία του Δήμου, ΔΕΥΑ (αν υπάρχει) και οι υπηρεσίες του Δήμου, Κοινωνικοί Φορείς	ΟΣΕ, Πολιτική ηγεσία του Δήμου, ΔΕΥΑ (αν υπάρχει), και οι υπηρεσίες του Δήμου, Κοινωνικοί Φορείς & Ενδιαφερόμενοι Επενδυτές	ΟΣΕ, Πολιτική ηγεσία του Δήμου, ΔΕΥΑ (αν υπάρχει) και οι σχετικές υπηρεσίες του Δήμου, οι συμμετέχοντες στην Διαγωνιστική Διαδικασία Επενδυτές, αλλά και Εξειδικευμένοι Σύμβουλοι καθώς και το Ευρύτερο Περιβάλλον
ΔΙΑΡΚΕΙΑ:	45 ημέρες	180 ημέρες	18 μήνες

3.2 Η Χρηματοδότηση της προσυμβατικής διαδικασίας και των ΣΔΙΤ μέσω του ΘΗΣΕΑ

Η χρηματοδότηση της προσυμβατικής διαδικασίας και των έργων ΣΔΙΤ, εμπίπτει στο άρθρο 10 του Ν.3274/2004 και καταβάλλεται σε δυο φάσεις.

Η χρηματοδότηση της Α' φάσης σχετίζεται με την προετοιμασία του Master Plan και των σεναρίων βιωσιμότητας αλλά και με την προετοιμασία των διαδικασιών έγκρισης και προσέλκυσης των επενδυτών δηλαδή ουσιαστικά με την ολοκλήρωση του β' σταδίου, του σταδίου σχεδιασμού. Πριν από αυτό όμως θα πρέπει να έχει καταρτιστεί και το τεχνικό δελτίο προκειμένου η προσυμβατική διαδικασία να καταρτιστεί επιλέξιμη για χρηματοδότηση από τον ΘΗΣΕΑ.

Η χρηματοδότηση της Β' φάσης περιλαμβάνει την υλοποίηση των σταδίων Σύνταξης των τευχών δημοπράτησης. Οι ΟΤΑ υποστηρίζονται σε όλη την διεξαγωγή του διαγωνισμού και στην διαδικασία αξιολόγησης, στη φάση των διαπραγματεύσεων με τους υποψήφιους αναδόχους και στην υπογραφή της σύμβασης. Συγκεκριμένα:⁴⁰

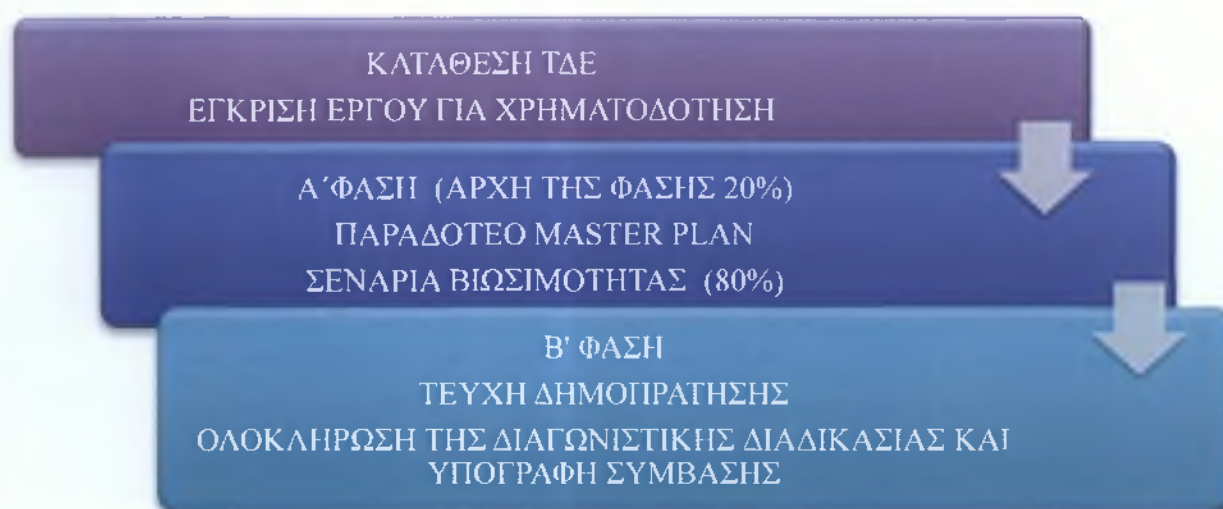
- Η πρώτη πληρωμή προκαταβολής του 20% της συνολικής αμοιβής της Α' φάσης, θα καταβληθεί στον Δήμο με κατάθεση από τον ανάδοχο ισόποσης εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης.
- Η δεύτερη πληρωμή του 80% της συνολικής αμοιβής της Α' φάσης θα καταβληθεί στον Δήμο μετά την οριστική παραλαβή των Παραδοτέων της φάσης Α', σε σχέση με τις προϋποθέσεις που έχουν ήδη περιγραφεί για την οριστική παραλαβή της Α' φάσης.
- Η Τρίτη πληρωμή του 100%, της συνολικής αμοιβής της Β' φάσης, θα καταβληθεί στον Δήμο μετά την παραλαβή των Παραδοτέων της Β' φάσης, δηλ. ουσιαστικά των Τευχών Δημοπράτησης. Τυπικά, θα έπρεπε να καταβληθεί και μετά την ολοκλήρωση της Διαγωνιστικής Διαδικασίας (δηλαδή των διαπραγματεύσεων με τους ιδιώτες επενδυτές και την υποστήριξη κατά την υπογραφή της σύμβασης).

Σε περίπτωση διαφοροποίησης των ποσοστών χρηματοδότησης, στη σύμβαση ανάμεσα στο Υπουργείο και τον Ανάδοχο, το Υπουργείο δεν είναι υποχρεωμένο να ακολουθήσει την διαφοροποίηση αυτή στην καταβολή των επιπρόσθετων ποσών.

⁴⁰ Καβάφη, Ε., (2005). Συμβάσεις ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα), Σάκκουλας Αντ. Ν.

Ουσιαστικά δηλαδή για ένα έργο ΣΔΙΤ που εντάσσεται για χρηματοδότηση στο ΘΗΣΕΑ έχουμε τις εξής ενέργειες, φάσεις χρηματοδότησης και παραδοτέα:

Σχεδιάγραμμα 3.1: Φάσεις χρηματοδότησης προσυμβατικής διαδικασίας ΣΔΙΤ μέσω ΘΗΣΕΑ⁴¹

Η ισχύουσα νομοθεσία για κάθε φάση και για οποιοδήποτε έργο ΣΔΙΤ με προϋπολογισμό κάτω των 211.000 χωρίς ΦΠΑ, προβλέπονται ως εξής:⁴²

Α' φάση

- Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας (Ν.3463/2006).
- Το ΠΔ 60/2007 (προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών προς τις διατάξεις της Κοινοτικής Οδηγίας 18/2004).
- Αναλογικά ο Ενιαίος Κανονισμός Προμηθειών των ΟΤΑ (ΕΚΠΟΤΑ) σε συνδυασμό με το 2286/95 και τις μετέπειτα τροποποιήσεις του.
- Το άρθρο 83 του Ν. 2362/95.

⁴¹ Στοιχεία από την συνέντευξη με στέλεχος του Υπουργείου Εσωτερικών κα Μπέλλα στις 22/02/2011.

⁴² ΤΕΣ Συμβουλευτική, (2007). Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Διαχείρισης, Παραγωγής και Εξοικονόμησης Ενέργειας μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/energia.pdf>».

Β' φάση

Η φάση Β' υπάγεται είτε στον Ν. 3389 είτε ακολουθεί το προαναφερθέν θεσμικό πλαίσιο της Α' φάσης, ακολουθώντας τις συστάσεις του Υπουργείου ή τις επιλογές του Δήμου. Οι διατάξεις που εφαρμόζονται υποχρεωτικά είναι οι εξής:

- Του ΠΔ 60/2007 (προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών προς τις διατάξεις της Κοινοτικής Οδηγίας 18/2004).
- Με υποχρεωτική έγκριση του τεύχους προκήρυξης και των δημοσιεύσεων και από το ΜΟΠΑΔΙΣ (Ε10543/31.03.97 Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας).

Τέλος, τα έργα ΣΔΙΤ που θα προκύψουν ως βιώσιμα μετά το τέλος της προσυμβατικής διαδικασίας, θα μπορούν να υπαχθούν είτε στον Ν.3389 είτε να υλοποιηθούν με συμβάσεις παραχώρησης.

3.3 Οι Υποχρεώσεις του Αναδόχου και του Δήμου σε ΣΔΙΤ μέσω του ΘΗΣΕΑ

3.3.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Ο Ανάδοχος στο πλαίσιο του έργου θα πρέπει να εκπονήσει:⁴³

- Έρευνες αγοράς
- Ενημερωτικές ημερίδες
- Επικοινωνία με ομάδες δυνητικών επενδυτών σε τοπικό και κεντρικό επίπεδο.
- Συνεργασία με ειδικές δομές και ενημέρωση για προσέλκυση επενδυτών, όπως ΟΠΕ, ΕΛΚΕ, ΕΒ Επιμελητήρια.
- Πληροφοριακό υλικό για διαρκή ενημέρωση του ειδικού site του ΣΔΙΤ-ΟΤΑ του ΥΠΕΣΣΔΑ.
- Ο ανάδοχος θα πρέπει να υποστηρίζει τον Δήμο και να συμμετέχει στο επικοινωνιακό του πρόγραμμα για το έργο ΣΔΙΤ, αλλά και σε άλλα επικοινωνιακά προγράμματα του Υπουργείου που σχετίζονται με το κυρίως έργο.

⁴³ Καβάφη Ε., (2005), Συμβάσεις ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα), Σάκκουλας Αντ. Ν.

3.3.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΥ

Ο Δήμος έχει την ευθύνη για την σωστή εκτέλεση και οργάνωση του έργου. Έτσι το έργο του Συμβούλου θα πρέπει να παρακολουθείται σε όλη την διάρκεια του έργου από την Επιτροπή Παρακολούθησης και το Υπεύθυνο Έργου του Δήμου, οι οποίοι θα καθοδηγούν και θα δίνουν οδηγίες στον Ανάδοχο. Οι Επιτροπές και ο Υπεύθυνος Έργου θα ορισθούν από τον Δήμο με άμεσες αποφάσεις του. Αν η Επιτροπή δε μπορεί να συγκροτηθεί ή εάν από τη φύση του έργου χρειάζονται εξειδικευμένοι υπάλληλοι τότε ο δήμος μπορεί να απευθύνεται στην Γ.Γ. Περιφέρειας.

Ειδικότερα για τον ορισμό Υπεύθυνου Έργου αναφέρεται ότι ορίζεται από τον Δήμο υποχρεωτικά ένα μόνιμο στέλεχος, ως Υπεύθυνος Έργου, για την καλύτερη επικοινωνία με το Υπουργείο και την Ομάδα ΣΔΙΤ. Ο Υπεύθυνος Έργου αποτελεί το σημείο επαφής με τον Δήμο και το Υπουργείο σε θέματα παρακολούθησης του έργου του συμβούλου προσυμβατικής διαδικασίας ΣΔΙΤ. Επίσης, είναι και εκείνος που επικοινωνεί με τους υποψήφιους επενδυτές. Ο ίδιος θα πρέπει να έχει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά για να μπορεί να υλοποιήσει με επιτυχία το έργο ΣΔΙΤ πχ. σφαιρική αντίληψη για το οικονομικό περιβάλλον, εμπειρία στην δημόσια διοίκηση, στη διαχείριση σύνθετων έργων με στοιχεία καινοτομίας, αποδοχή στην τοπική κοινωνία κλπ.

3.3.3 ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΜΕΝΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Ο Δήμος είναι υποχρεωμένος να τηρεί ένα πλήρες αρχείο, έντυπο και ηλεκτρονικό, με το σύνολο των στοιχείων που αφορούν στο έργο όπως:⁴⁴

- Στοιχεία - έγγραφα εξέλιξης του έργου
- Στοιχεία - έγγραφα που αφορούν το φυσικό αντικείμενο του έργου, συμπεριλαμβανομένων και τεχνικών στοιχείων του έργου.
- Στοιχεία - έγγραφα σχετικά με το οικονομικό αντικείμενο του έργου.

⁴⁴ Καβάφη Ε., (2005), Συμβάσεις ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα), Σάκκουλας Αντ. Ν.

2.3.4 ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

Το Υπουργείο (ειδική ομάδα ΣΔΙΤ) πρέπει να ενημερώνεται από τον Δήμο για τα εξής:⁴⁵

- Τεύχη προκήρυξης
- Πρακτικά αξιολόγησης των προσφορών από τους υποψήφιους ανάδοχους και απόφαση κατακύρωσης του έργου.
- Σύμβαση
- Πρακτικά Επιτροπής Αξιολόγησης και Παραλαβής του έργου συμβούλου προσυμβατικής διαδικασίας
- Παραδοτέα του Αναδόχου
- Περίληψη βασικών συμπερασμάτων της μελέτης και επιτελική σύνοψη.
- Σύντομο πληροφοριακό φάκελο για το υπό εξέταση έργο ΣΔΙΤ.
- Δημοσιεύσεις γύρω από το έργο ΣΔΙΤ.
- Εκ νέου συμπληρωμένο και επικαιροποιημένο τεχνικό δελτίο έργου.

3.3.5 ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΗΣΕΑΣ

Ο Δήμος κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου πρέπει να τηρεί όλες τις υποχρεώσεις δημοσιότητας του Προγράμματος «Θησέας» καθώς και να περιλαμβάνει ειδική αναφορά στο Υπουργείο Εσωτερικών Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Θησέας», μέσω οποιουδήποτε εγγράφου, δημοσίευσης, πινακίδας, ανακοίνωσης κλπ, που αφορούν στο έργο.

⁴⁵ Καβάφη Ε., (2005), Συμβάσεις ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα), Σάκκουλας Αντ. Ν.

Κεφάλαιο 4^ο

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΠΟΡΕΙΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΣΔΙΤ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΣΩ ΤΟΥ “ΘΗΣΕΑ”

Όπως έχει ήδη αναφερθεί το Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» (το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης) χρηματοδοτεί έργα, μελέτες και ενέργειες που υποβάλλονται από τους δήμους και τις κοινότητες με στόχο την ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω συντονισμένων δράσεων και χρηματοδοτήσεων. Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» παρέχει τη δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. να αναλάβουν την επένδυση και διαχείριση έργων υποδομής και υπηρεσιών κοινής ωφελείας μέσω Συμπράξεων με τον Ιδιωτικό τομέα (ΣΔΙΤ), ώστε να επιτευχθεί η αύξηση των πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την υλοποίηση του αναπτυξιακού της προγραμματισμού.

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μία λεπτομερής παρουσίαση της πορείας υλοποίησης της προσυμβατικής διαδικασίας των έργων ΣΔΙΤ που είναι εν εξελίξει στο σύνολο των 13 περιφερειών της Ελλάδος (δηλ. εγκεκριμένα έργα, αρνητικά αξιολογημένα, υπό αξιολόγηση, σε εκκρεμότητα, ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία) σύμφωνα με το πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ». Δεν υφίσταται δυνατότητα ανάλυσης της πορείας του σχεδιασμού και της εκτέλεσης του έργου, καθώς όπως θα δούμε ήταν περιορισμένα τα έργα που προχώρησαν σε διαγωνιστική διαδικασία και δεύτερον κατά την διάρκεια της παρούσας πτυχιακής διεξήχθησαν δημοτικές εκλογές (Νοέμβριος 2010) γεγονός που κατέστησε αδύνατον την συγκέντρωση πληροφορήσης για τα συγκεκριμένα έργα.

Όσον αφορά στην μεθοδολογία, υλικό αντλήθηκε από τα στοιχεία που δόθηκαν στην δημοσιότητα μέσω των επίσημων ιστοσελίδων του Υπουργείου Εσωτερικών⁴⁶ για το 2011 και κυρίως αξιοποίηση μέσω της στατιστικής επεξεργασίας (περιγραφική στατιστική) πρωτογενούς υλικού που ευγενικά χορηγήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας πτυχιακής εργασίας από την Ομάδα Έργου ΣΔΙΤ του ΘΗΣΕΑ.

⁴⁶ Συγκεκριμένα τα εξής websites: 1) Ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, «<http://www.ypes.gr/el/>», Πρόσβαση στις 27/03/2011, 2) Ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», «<http://thiseas.ypes.gr/>», 3) Ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών για τα Έργα ΣΔΙΤ της Αυτοδιοίκησης μέσω του ΘΗΣΕΑ, «<http://websdit.ypes.gr/>».

4.1 Κατάσταση Έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα

Όπως είναι εμφανές στον πίνακα 4.1 παραπάνω, τα περισσότερα από τα μισά έργα ΣΔΙΤ στην Ελλάδα είναι ήδη εγκεκριμένα (171 έργα) μέσω του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», ενώ

Πίνακας 4.1⁴⁷: Κατάσταση Έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα

Έργα ΣΔΙΤ	Αριθμός έργων
Εγκεκριμένα	171
Αρνητικά Αξιολογημένα	33
Υπό αξιολόγηση	52
Σε εκκρεμότητα	17
Ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία	38
Σύνολο Έργων ΣΔΙΤ	311

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων από Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, Απρίλιος 2011

αξιολόγηση έργα και τα έργα σε εκκρεμότητα αντιστοιχούν αθροιστικά στο (34%) του συνόλου των

Γράφημα 4.1: Κατάσταση Έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα

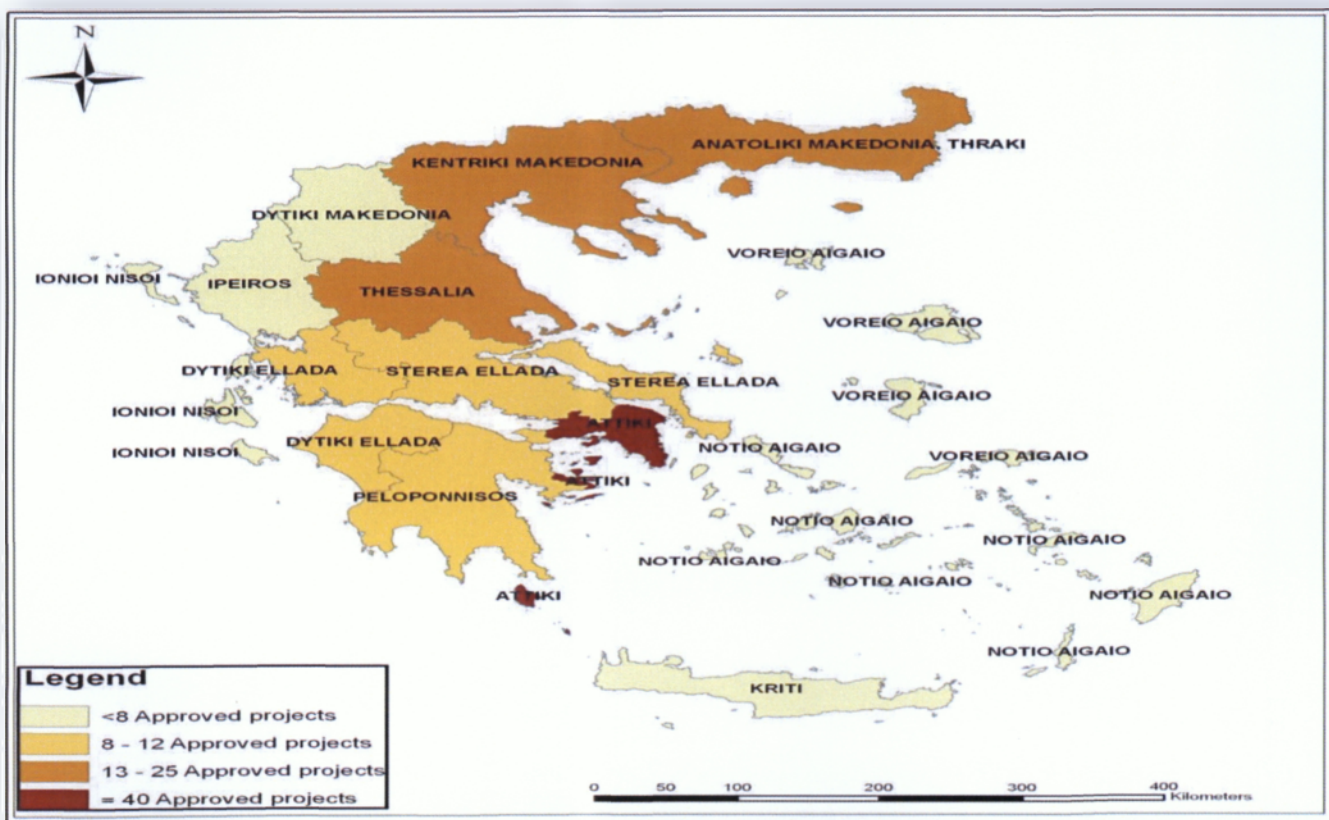
Πηγή: Ιδία Επεξεργασία Στοιχείων

⁴⁷ Επεξεργαστήκαμε τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από την Ομάδα ΣΔΙΤ του Υπουργείου Εσωτερικών ώστε να έχουμε μια ακριβής έρευνα όσον αφορά τις συμπράξεις ΣΔΙΤ στις περιφέρειες της Ελλάδας.

έργων ΣΔΙΤ. Βέβαια μόνο για τα 171 έργα, που είναι ήδη εγκεκριμένα, μπορούμε να συμπεράνουμε με βεβαιότητα ότι θα προχωρήσουν. Επομένως θα τολμούσαμε με επιφύλαξη να υποθέσουμε ότι μόνο το 55% των έργων ΣΔΙΤ πρόκειται να προχωρήσει ενώ τα υπόλοιπα έργα (αρνητικά αξιολογημένα, υπό αξιολόγηση, σε εκκρεμότητα, ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία) σε ποσοστό 45%, ενδεχομένως να μην υλοποιηθούν. Παρ' όλα αυτά, η συνολική εκτίμηση είναι θετική δεδομένου ότι παραπάνω από τα μισά έργα ΣΔΙΤ έχουν εγκριθεί μέσω του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» και προχωρούν ομαλά.

Στον χάρτη 4.1 παρουσιάζεται η γεωγραφική κατανομή των εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ μέσω του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ». Όπως παρατηρούμε, η Αττική συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό των εγκεκριμένων τοπικών έργων (αντιπροσωπεύοντας το 23.4% επί του συνόλου των έργων), ακολουθεί η Θεσσαλία (με ποσοστό 14.6%), η Κεντρική Μακεδονία (με ποσοστό 11.7%) και η Ανατολική Μακεδονία Θράκη (με ποσοστό 11.1%).⁴⁸

Χάρτης 4.1: Γεωγραφική Κατανομή των Εγκεκριμένων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα

Πηγή: ΥΠΕΣΑΗΔ, Απρίλιος 2011

⁴⁸ Βλ. και την ανάλυση για την γεωγραφική κατανομή των έργων ΣΔΙΤ που δίδεται από τους Kyvelou, S., Marava N. & Kokkoní, G. (2011). Perspectives of Local public-private partnerships towards urban sustainability, *Int. J. Sustainable Development*, Vol. 14, Nos 1/2, 2011, pp.95-111.

4.2 Κατηγορίες Δράσεων των Εγκεκριμένων Έργων ΣΔΙΤ μέσω του «ΘΗΣΕΑ»

Με την διαπίστωση ότι το μεγαλύτερο μέρος των έργων ΣΔΙΤ είναι ήδη εγκεκριμένα, παρατίθενται στον πίνακα 4.2 η παρουσίαση των τομέων υλοποίησης των έργων αυτών. Αναλύοντας τα εγκεκριμένα προγράμματα ΣΔΙΤ μέσω του «ΘΗΣΕΑ» όπως απεικονίζονται στον πίνακα 4.2, παρατηρείται ότι οι «συμβατικοί» τομείς προγραμμάτων όπως είναι η μελέτη και κατασκευή χώρων στάθμευσης (ποσοστό 22.81% του συνόλου των εγκεκριμένων προγραμμάτων) ή τουριστική υποδομή (ποσοστό 18.71% του συνόλου των εγκεκριμένων προγραμμάτων) ή αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ (ποσοστό 11.70% του συνόλου των εγκεκριμένων προγραμμάτων) είναι αρκετά πιο διαδεδομένοι σε σχέση με τους υπόλοιπους τομείς.

Πίνακας 4.2:⁴⁹ Κατηγορίες Έργων ΣΔΙΤ (εγκεκριμένων μέσω του προγράμματος «ΘΗΣΕΑ»)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΈΡΓΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
Τουριστική Υποδομή	32	18.71%
Περιβάλλον	11	6.43%
Ενέργεια	8	4.68%
Μελέτη και κατασκευή χώρων στάθμευσης	39	22.81%
Επιπόνηση μάστερ πλαν για την διερεύνηση των δυνατοτήτων των ΟΤΑ για συμπράξεις	8	4.68%
Αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ	20	11.70%
Δημιουργία βιομηχανικών – τεχνολογικών πάρκων	3	1.75%
Κατασκευή και λειτουργία χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής	6	3.51%
Πολιτισμός – Αθλητισμός – Εκπαίδευση	14	8.19%
Υποδομή και Υπηρεσίες σε ΟΤΑ – Κοινωνία	14	8.19%
Μελέτη και Κατασκευή Εμπορικών Κέντρων	6	3.51%
Υποδομές πρωτογενούς τομέα	10	5.85%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΈΡΓΩΝ	171	100

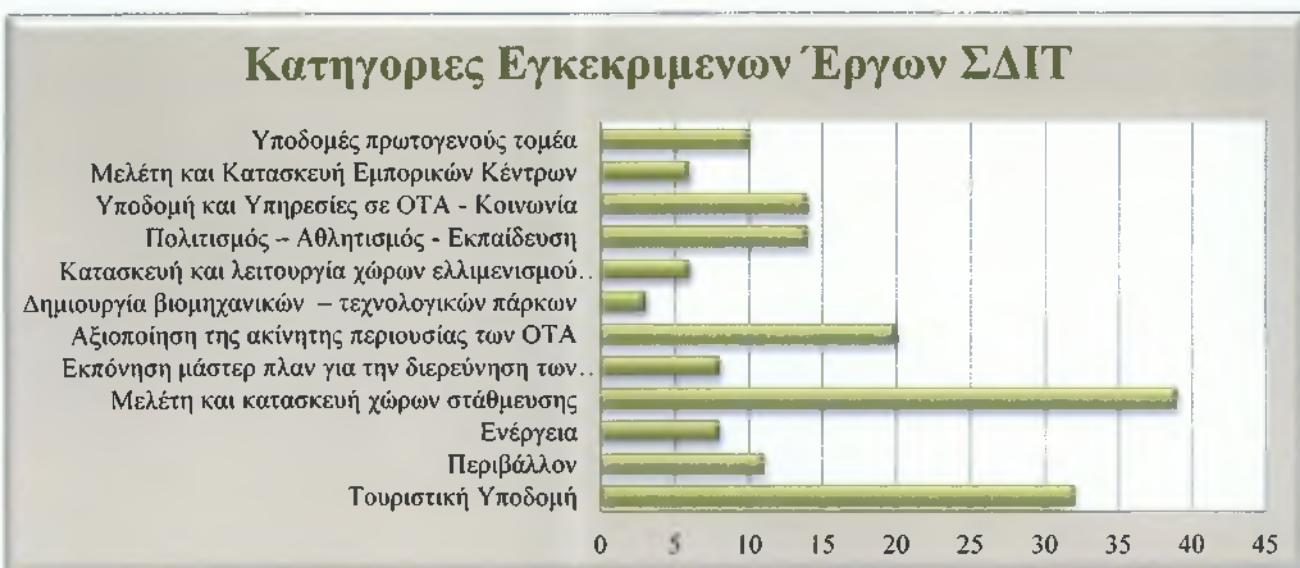
Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων από την Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, Απρίλιος 2011

⁴⁹ Επεξεργαστήκαμε τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από την Ομάδα ΣΔΙΤ του Υπουργείου Εσωτερικών ώστε να έχουμε μια ακριβής έρευνα όσον αφορά στις συμπράξεις ΣΔΙΤ στις περιφέρειες της Ελλάδας.

Την λιγότερη προτίμηση φαίνεται να συγκεντρώνει η δημιουργία βιομηχανικών – τεχνολογικών πάρκων (μόλις 3 σε ολόκληρη την χώρα που αντιστοιχούν σε ποσοστό 1.75% του συνόλου των εγκεκριμένων προγραμμάτων) υπενθυμίζοντας ότι η Ελλάδα υστερεί αρκετά σε ανάλογους τομείς.

Από την διαγραμματική παρουσίαση (των εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα) που ακολουθεί (Γράφημα 4.2) προκύπτει το συμπέρασμα ότι οι δήμοι δίνουν προτεραιότητα στην κατασκευή πάρκινγκ, δείχνοντας έτσι ότι δεν υπάρχουν τόσοι χώροι στάθμευσης όσοι απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των πολιτών, γεγονός που απαιτεί την άμεση επίλυση τους ενώ επίσης παρατηρούμε ότι τα περισσότερα έργα αφορούν την περιοχή της Αττικής.⁵⁰ Επιπλέον, η Ελλάδα είναι μία χώρα που στηρίζεται στον τομέα του τουρισμού, γι' αυτό και ένα μεγάλο ποσοστό των εσόδων του εθνικού της ΑΕΠ επενδύεται από τους Δήμους σε Τουριστικές Υποδομές.

Γράφημα 4.2: Κατηγορίες Δράσεων των Εγκεκριμένων Έργων ΣΔΙΤ

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Τέλος, είναι αξιοσημείωτο ότι *περιβάλλον* και *ενέργεια* αποτελούν τομείς διόλου ευκαταφρόνητης σημασίας, δεδομένου ότι αθροιστικά προσεγγίζουν το 11.11% του συνόλου των εγκεκριμένων προγραμμάτων. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε εν μέρει να αποδοθεί στο αυξημένο ενδιαφέρον που επιδεικνύει τα τελευταία χρόνια η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην προστασία του περιβάλλοντος και στα ενεργειακά ζητήματα.

⁵⁰ Βλ. και την ανάλυση για την γεωγραφική κατανομή των έργων ΣΔΙΤ που δίδεται από τους Kyvelou, S., Marava N. & Kokkoni, G.(2011), Perspectives of Local public-private partnerships towards urban sustainability, Int. J. Sustainable Development, Vol. 14, Nos ½.,2011,pp.95-111.

4.3 Κατηγοριοποίηση Έργων ΣΔΙΤ με κριτήριο την ολοκλήρωση ή όχι της Α' Φάσης

Στο τμήμα 3.1 της εργασίας αναλύθηκαν διεξοδικά οι τρεις κύριες φάσεις υλοποίησης, οι οποίες είναι απαραίτητες για την επιλογή αναδόχου σχήματος ΣΔΙΤ. Σε αυτό το τμήμα της εργασίας γίνεται μία κατανομή των έργων ΣΔΙΤ με κριτήριο την υλοποίηση ή μη της Α' Φάσης. Ουσιαστικά πρόκειται για την φάση της προετοιμασίας, όπου οριοθετείται το αντικείμενο και το πλαίσιο έργου. Συνεπώς με την ολοκλήρωση της Α' Φάσης θα πρέπει να έχει προετοιμαστεί επιτυχώς το Master Plan και τα σενάρια Βιωσιμότητας, καθώς επίσης οι διαδικασίες εγκρίσεων αλλά και η επιτυχής προσέλκυση επενδυτών. Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση που γίνεται στην ενότητα 4.3 διακρίνονται τρεις κατηγορίες έργων:

- α) εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ μέσω του «ΘΗΣΕΑΣ» που δεν έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση
- β) εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ μέσω του «ΘΗΣΕΑΣ» που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση
- γ) μη εγκεκριμένα Έργα ΣΔΙΤ

4.3.1 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΈΡΓΑ ΣΔΙΤ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΙ ΤΗΝ Α' ΦΑΣΗ

Τα έργα τα οποία εγκρίθηκαν μεν μέσω του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» ωστόσο δεν έχουν προχωρήσει την προσυμβατική διαδικασία είναι στο σύνολο 29. Εξαιτίας του πλήθους των έργων ΣΔΙΤ στην περιφέρεια Αττικής θα παρουσιαστούν σε ξεχωριστό πίνακα.

Πίνακας 4.3⁵¹: Εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ που δεν έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Αττικής

ΟΤΑ	Κωδικοποίηση Τομέα Έργου	Προϋπολογισμός Έργου
Δήμος Αγίας Βαρβάρας Νομού Αττικής	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	28.000.000 €
Δήμος Αγίας Βαρβάρας Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	18.000.000 €
Δήμος Αθηναίων Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	5.136.000 €
Δήμος Αγίας Βαρβάρας Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	7.500.000 €
Δήμος Ηρακλείου Νομού Αττικής	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	
Δήμος Ζωγράφου Νομού Αττικής	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	9.400.000 €
Δήμος Πετρούπολης Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	
Δήμος Παπάγου Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	
Κοινότητα Ανοιξέως	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	

⁵¹ Ίδια επεξεργασία στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από την Ομάδα ΣΔΙΤ του Υπουργείου Εσωτερικών.

Πίνακας 4.4⁵²: Εγχειρίδια έργα ΣΔΙΤ που δεν έχουν ολοκληρωθεί στην υπόλοιπη Ελλάδα

ΟΤΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ Σ.Δ.Ι.Τ.
Δήμος Αγίου Νικολάου Νομού Λασιθίου Ε.Σ.Δ. Α.Κ.	ΚΡΗΤΗΣ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	13.400.000 €
Δήμος Καλομνίων Νομού Δωδεκανήσου Δήμος Μυτιλήνης Νομού Λέσβου	ΚΡΗΤΗΣ	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ-ΑΠΟΒΑΪΤΑ	150.000.000 €
Δήμος Καλομνίων Νομού Δωδεκανήσου Δήμος Μυτιλήνης Νομού Λέσβου	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ-ΑΠΟΒΑΪΤΑ	
Δήμος Γέρεσου - Αντίσης Νομού Λέσβου	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΛΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΙ)	6.000.000 €
Δήμος Γέρεσου - Αντίσης Νομού Λέσβου	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΛΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΙ)	1.100.000 €
Δήμος Κορινθίων Νομού Κορινθίας	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	7.500.000 €
Δήμος Λεβιδίου Νομού Αργολίδας	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΕΚΚΙΝΗΣΗ ΜΑΣΤΕΡ ΠΛΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΓΙΑ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ	
Δήμος Αργούς Νομού Αργολίδας	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ-ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ	4.500.000 €
Δήμος Λεσχόβης Νομού Βοιωτίας	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ,ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	
Δήμος Θηβαίων Νομού Βοιωτίας	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	
Δήμος Λάρισας Νομού Λαρίσης	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ,ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	3.000.000 €
Δήμος Παμίσιου Νομού Καρδίτσας	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
Δήμος Αρτέμιδας Νομού Μαγνησίας	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	
Δήμος Κερυραϊών Νομού Κερκυράς Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας Νομού Ηλείας	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	10.000.000 €
Δήμος Πακίων Νομού Αχαΐας Δήμος Σαγιάδας Νομού Θεσπρωτίας	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	2.300.000 €
Δήμος Βιτσιού Νομού Καστοριάς	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
Δήμος Αρδαίας Νομού Πέλλης	ΠΗΛΕΠΟΥ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΛΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΙ)	
Δήμος Αρδαίας Νομού Πέλλης	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΛΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΙ)	180.000 €
Δήμος Αβδήρων Νομού Ξάνθης	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΛΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΙ)	

⁵² Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από την Ομάδα ΣΔΙΤ του Υπουργείου Εσωτερικών.

Παρατηρώντας τον πίνακα 4.3, διαπιστώνεται ότι στους Δήμους της περιφέρειας της Αττικής εκκρεμούν τα έργα ΣΔΙΤ που αφορούν κυρίως την κατασκευή πάρκινγκ. Συνεπώς με την ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων αναμένεται ενδεχομένως σημαντική βελτίωση στην περιφέρεια Αττικής αναφορικά με το ζήτημα εύρεσης χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων. Ο ίδιος τομέας - κατασκευή χώρων πάρκινγκ - εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ φαίνεται να μην έχει υλοποιήσει την προσυμβατική διαδικασία και στις περιφέρειες της Κρήτης, Πελοποννήσου, Ιόνιων Νήσων και Δυτική Ελλάδα (πίνακας 4.4). Επίσης ανολοκλήρωτη παραμένει η Α' Φάση για άλλη μία μεγάλη κατηγορία έργων όπως είναι η ενίσχυση του εναλλακτικού τουρισμού (ιαματικός, χειμερινός - ορεινός, θερινός, θεματικός κλπ) στις περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις απεικονίζονται διαγραμματικά ως εξής:

Γράφημα 4.3: Τομείς Εγκεκριμένων Έργων που δεν έχουν ολοκληρώσει την προσυμβατική διαδικασία

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

4.3.2 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΈΡΓΑ ΣΔΙΤ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕΙ ΤΗΝ Α' ΦΑΣΗ

Το πλήθος των έργων ΣΔΙΤ που εγκρίθηκαν και ολοκλήρωσαν την Α' Φάση είναι 89. Σε μια πρώτη συγκριτική αποτίμηση της τομεακής διάρθρωσης των εγκεκριμένων έργων μπορούν να εξαχθούν τα παρακάτω συμπεράσματα:

Παρατηρώντας τα εγκεκριμένα έργα όλων των Περιφερειών της Ελλάδας στο γράφημα 4.4, διαπιστώνουμε ότι τα περισσότερα από αυτά που εγκρίθηκαν αφορούν κυρίως στους τομείς της μελέτης και κατασκευής χώρων στάθμευσης, της αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ καθώς και της ενίσχυσης του εναλλακτικού τουρισμού. Η προτεραιότητα των ΟΤΑ για την κατασκευή χώρων στάθμευσης δίνει την εντύπωση μίας γενικότερης στρατηγικής αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο αυτό η πολιτική στάθμευσης αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα μιας ολοκληρωμένης πολιτικής μεταφορών, δεδομένου ότι μπορεί να αποτελέσει βασικό εργαλείο των ΟΤΑ για την απελευθέρωση και την διεύρυνση των δημόσιων χώρων, προς όφελος του τόσο αναγκαίου για την πόλη πρασίνου.

Σχετικά με την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας, είναι γεγονός ότι οι ΟΤΑ διαθέτουν τεράστια ακίνητη περιουσία. Ωστόσο υπάρχει ένα μεγάλο κενό, όσον αφορά στην ορθολογική διαχείριση και την εμπορική της αξιοποίηση. Αυτό το κενό, απ' ό,τι φαίνεται προσπαθούν να καλύψουν οι ΟΤΑ μέσω των ΣΔΙΤ, οι οποίες μπορεί να αποτελέσουν μία αποτελεσματική, εναλλακτική λύση για την προσφορά καλύτερων κοινωνικών υπηρεσιών προς τους δημότες.

Γράφημα 4.4 : Κατηγορίες εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ που ολοκλήρωσαν την Α' Φάση στην Ελλάδα

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων

Τέλος, ο εναλλακτικός τουρισμός θεωρείται ως μία ήπια μορφή τουριστικής ανάπτυξης με πολλά οφέλη για έναν τουριστικό προορισμό και χωρίς αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον. Έτσι μέσα στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής της τουριστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα, επιδιώκεται η ενίσχυσή του εναλλακτικού τουρισμού από την Τοπική Αυτοδιοίκηση με την βοήθεια του Ιδιωτικού τομέα. Η συνεργασία αυτή εξασφαλίζει την καλύτερη διαχείριση τέτοιου είδους έργων, με σημαντικό πλεονέκτημα την τεχνογνωσία που διαθέτει ο Ιδιωτικός τομέας κυρίως ως προς τις νέες τεχνολογίες που απαιτούνται.

Πίνακας 4.5: Χωροτή διάθροωση εγκριμένων έργων ΣΔΙΤ που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση

Περιφέρεια	Αριθμός Εγκριμένων Έργων ΣΔΙΤ με ολοκλήρωση της Α' Φάσης	Ποσοστό (%)
Αττικής	15	16,85%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	12	13,48%
Βορείου Αιγαίου	4	4,49%
Δυτικής Ελλάδας	6	6,74%
Δυτικής Μακεδονίας	1	1,12%
Ηπείρου	3	3,37%
Θεσσαλίας	13	14,60%
Ιονίων Νήσων	5	5,61%
Κεντρικής Μακεδονίας	17	19,10%
Κρήτης	2	2,24%
Νοτίου Αιγαίου	3	3,37%
Πελοποννήσου	4	4,49%
Στερεάς Ελλάδας	4	4,49%
Σύνολο Εγκριμένων Έργων	89	100

Οι περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, όπως παρατηρούμε από τον πίνακα 4.5, συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά έργων των Δήμων, οι οποίοι έχουν εκπονήσει ήδη τις απαιτούμενες μελέτες για την βιωσιμότητά τους με την μέθοδο των ΣΔΙΤ. Οι συγκεκριμένες περιφέρειες είναι αναμενόμενο να ολοκληρώνουν την Α' φάση, καθώς σε αυτές χωροθετούνται μεγάλοι (πληθυσμιακά, οργανωτικά, οικονομικά) δήμοι της χώρας. Αυτό που αποτελεί περαιτέρω αντικείμενο διερεύνησης είναι η δυνατότητα των δήμων της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης να ολοκληρώνουν την Α' φάση. Εξάλλου, όπως είδαμε και παραπάνω στον χάρτη 4.1, οι συγκεκριμένες περιφέρειες συγκέντρωναν το μεγαλύτερο αριθμό εγκριμένων έργων.

Στην συνέχεια επιδιώκεται μια εκτενέστερη ανάλυση των Εγκεκριμένων Προτάσεων με ολοκλήρωση της Α' Φάσης ανά περιφέρεια. Ειδικότερα για την Περιφέρεια Αττικής:

Πίνακας 4.6⁵³ : Εγκεκριμένα έργα ΣΔΠ που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Αττικής

ΟΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΠ
Δήμος Αιγάλεω Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	1.500.000 €
Δήμος Νέας Χαλκηδόνας Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	4.000.000 €
Δήμος Νέας Ιωνίας Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	10.000.000 €
Δήμος Πεύκης Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	3.700.000 €
Δήμος Ραφήνας Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	
Δήμος Περάμχτος Νομού Αττικής	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	6.000.000 €
Δήμος Ραφήνας Νομού Αττικής	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ-ΑΠΟΒΛΗΤΑ	24.000.000 €
Δήμος Λαυρεωτικής Νομού Αττικής	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ-ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ	10.000.000 €
Δήμος Φυλής Νομού Αττικής	ΑΣΤΙΚΗ-ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΑΝΑΠΛΑΣΗ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ	
Δήμος Ζωγράφου Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	35.600.000 €
Δήμος Ελευσίνος Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	
Δήμος Αγίων Αναργύρων Νομού Αττικής	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	
Δήμος Δροσιάς Νομού Αττικής	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ-ΑΠΟΒΛΗΤΑ	90.000 €
Δήμος Σπάτων - Λούτσας Νομού Αττικής	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	
Κοινότητα Καλάμου	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ	

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Από τον πίνακα 4.6 είναι προφανές ότι εντός Αττικής η κατασκευή χώρων στάθμευσης είναι κατά κύριο λόγο ο τομέας με τα περισσότερα έργα που έχουν εγκριθεί και ολοκληρώσει την προσυμβατική διαδικασία. Ακολουθούν σε πολύ μικρότερο ποσοστό ο τομέας της ύδρευσης – αποχέτευσης - αποβλήτων και ο τομέας που αφορά στην ανάπτυξη και δημιουργία αθλητικών, πολιτιστικών, εκθεσιακών, συνεδριακών και εκπαιδευτικών χώρων. Σε σχέση με τον προϋπολογισμό του έργου, βλέπουμε ότι υφίστανται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των Δήμων της Αττικής για τη μελέτη και κατασκευή χώρων στάθμευσης λ.χ. ο προϋπολογισμός του έργου στο Δήμο

⁵³ Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Αιγάλεω και στο Δήμο Ζωγράφου. Δεδομένου, ότι σε κάποια από τα έργα αυτά δεν διαφαίνεται από τα στοιχεία που είχαμε μεγάλη διαφοροποίηση στο μέγεθος του έργου και συνεπώς στις διαφορετικές χρηματοοικονομικές απαιτήσεις του, μπορεί να υποτεθεί κάποια απόκλιση στην διαπραγματευτική δύναμη των ΟΤΑ. Η συγκεκριμένη υπόθεση δεν μπορεί να επαληθευτεί στα πλαίσια της συγκεκριμένης πτυχιακής, καθώς απαιτεί περαιτέρω ποιοτική ανάλυση των έργων.

Ειδικότερα για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης:

Πίνακας 4. 7: Εγκεκριμένα έργα που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης

ΟΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ Σ.Δ.Ι.Τ.
Δήμος Παρανεστίου Νομού Δράμας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΠ)	20.000.000 €
Δήμος Προσοτσάνης & Δήμος Κάτω Νευροκοπίου- ΑΝΦΑ Α.Ε.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΠ)	10.000.000 €
Δήμος Ελευθερών Νομού Καβάλας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	3.000.000 €
Δήμος Ιάσμου Νομού Ροδόπης	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ-ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ & ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	25.000.000 €
Δήμος Τυχερού Νομού Έβρου	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΑΣΤΕΡ ΠΛΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΓΙΑ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ	
Δήμος Ορεστιάδος Νομού Έβρου	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	
Δήμος Αλεξανδρούπολης Νομού Έβρου	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	
Δήμος Φερών Νομού Έβρου	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
Δήμος Ιάσμου Νομού Ροδόπης	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	
Δήμος Κυπρίνου Νομού Έβρου	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	4.350.000 €
Δήμος Σουφλίου Νομού Έβρου	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	
Δήμος Ελευθερούπολης Νομού Καβάλας	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη παρατηρείται μία ποικιλία στους τομείς των εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ που έχουν ολοκληρώσει την προσυμβατική διαδικασία (Πίνακας 4.7). Παρόλα αυτά η ενίσχυση του τουρισμού (εναλλακτικού και συμβατικού) φαίνεται να είναι ο τομέας που υπερτερεί ελαφρώς στις προτεραιότητες της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης σε σχέση με τον τομέα της αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ που ακολουθεί.

Ειδικότερα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας:

Πίνακας 4. 8: Εγκεκριμένα έργα που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

ΟΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ
Δήμος Ναούσης Νομού Ημαθίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΠ)	70.000.000 €
Δήμος Μηχανιώνας Νομού Θεσσαλονίκης	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2.500.000 €
Δήμος Μηχανιώνας Νομού Θεσσαλονίκης	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	3.500.000 €
Δήμος Θέρμης Νομού Θεσσαλονίκης	ΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	
Δήμος Ελευθερίου-Κορδελιού Νομού Θεσσαλονίκης	ΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	
Δήμος Περίων Νομού Πιερίας	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	2.500.000 €
Δήμος Θεσσαλονίκης Νομού Θεσσαλονί	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ	
Δήμος Θεσσαλονίκης Νομού Θεσσαλονί	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΠ)	
Δήμος Πολυκάστρου Νομού Κιλκίς	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ-ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ & ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	30.000.000 €
Δήμος Κατερίνης Νομού Πιερίας	ΑΣΤΙΚΗ-ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΑΝΑΠΛΑΣΗ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ	200.000.000 €
Δήμος Βασιλικών Νομού Θεσσαλονίκης	ΛΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	
Δήμος Σταγύρων-Ακάνθου Νομού Χαλκιδικής	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ-ΑΠΟΒΛΗΤΑ	5.000.000 €
Δήμος Παρολίας Νομού Πιερίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΠ)	4.000.000 €
Δήμος Μενεμένης Νομού Θεσσαλονίκης	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ-ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ & ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	
Δήμος Μίκρας Νομού Θεσσαλονίκης	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	
Δήμος Μακεδονίδος Νομού Ημαθίας	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	
Σύνδεσμος ΟΤΑ μείζονας Θεσσαλονίκης (ΣΟΤΑΜΘ)	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ-ΑΠΟΒΛΗΤΑ	70.000.000 €

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Όπως στην περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης έτσι και στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας τα εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ που έχουν υλοποιήσει την Α' Φάση αφορούν κυρίως στους τομείς της αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ και του εναλλακτικού τουρισμού. Σε σχέση με τα οικονομικά στοιχεία, η βαρύτητα δίνεται σε έργα αστικής - οικιστικής ανάπτυξης, ανάπλασης και υποδομών, καθώς και σε περιβαλλοντικά έργα (ύδρευσης – αποχέτευσης – αποβλήτων), δεδομένου ότι μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού δαπανάται για τα εν λόγω έργα (πίνακας 4.8). Επιπλέον, παρατηρούμε τεράστιες διαφοροποιήσεις στον προϋπολογισμό των έργων της τάξης των 197.500000 €, γεγονός που μπορεί να οφείλεται στα μεγέθη των έργων και κατ' επέκταση στις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις του.

Ειδικότερα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας:

Πίνακας 4.9: Εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

ΟΤΑ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΙΤ
Δήμος Πυλλήνης Νομού Αιτωλοακαρνανίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΛΙΤ)	8.000.000 €
Δήμος Αγίου Νομού Αχαΐας	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ	2.000.000 €
Δήμος Παραβόλας Νομού Αιτωλοακαρνανίας	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΑΣΤΕΡ ΠΛΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΓΙΑ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ	
Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας Νομού Ηλείας	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	
Δήμος Γαστούνης Νομού Ηλείας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	
Δήμος Βάλκιος Νομού Ηλείας	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ-ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ & ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Η ενίσχυση του τουρισμού (συμβατικού και εναλλακτικού) φαίνεται να απασχολεί επίσης και την περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (πίνακας 4.9). Ο τουρισμός και η αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ περιλαμβάνονται στους τομείς των εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ που έχουν προχωρήσει στην προσυμβατική διαδικασία και στη περιφέρεια Ιονίων Νήσων (πίνακας 4.10).

Ειδικότερα για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων:

Πίνακας 4.10⁵⁴: Εγκριμένα έργα ΣΔΙΤ που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

ΟΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΙΤ
Δήμος Παρελίων Νομού Κερκύρας	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΑΣΤΕΡ ΠΛΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΓΙΑ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ	
Δήμος Λειβαθούς Νομού Κεφαλληνίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	1.400.000 €
Δήμος Παξών Νομού Κερκύρας	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	3.500.000 €
Δήμος Παλικής Νομού Κεφαλληνίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΛΠ)	25.000.000 €

Ειδικότερα για την Περιφέρεια Θεσσαλίας:

Πίνακας 4.11: Εγκριμένα έργα ΣΔΙΤ που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

ΟΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΙΤ
Δήμος Τρικαίων Νομού Τρικάλων	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	5.000.000 €
Δήμος Παραληθαίων Νομού Τρικάλων	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
Δήμος Πορταριάς Νομού Μαγνησίας	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	4.000.000 €
Δήμος Μηλεών Νομού Μαγνησίας	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	2.500.000 €
Δήμος Αρτέμιδας Νομού Μαγνησίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΛΠ)	5.000.000 €
Δήμος Κλεινοβού Νομού Τρικάλων	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΛΠ)	3.500.000 €
Κοινότητα Μακρινίτης	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	1.400.000 €
Δήμος Ζαγοράς Νομού Μαγνησίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	1.500.000 €
Δήμος Αλονήσου Νομού Μαγνησίας	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ	3.000.000 €
Δήμος Μουρσειού Νομού Μαγνησίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	5.000.000 €
Δήμος Ευρυμενών Νομού Λαρίσης	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	
Δήμος Σοφάδων Νομού Καρδίτσας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	3.400.000 €
Δήμος Αγριάς Νομού Μαγνησίας	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	6.000.000 €

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

⁵⁴ Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Τα εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ που αφορούν στη μελέτη κατασκευής χώρων στάθμευσης, τις υποδομές πρωτογενούς τομέα και την ενίσχυση συμβατικού τουρισμού, ανήκουν στους τομείς άμεσης προτεραιότητας για την περιφέρεια Θεσσαλίας (πίνακας 4.11). Στην περιφέρεια Θεσσαλίας παρατηρείται επίσης και το μικρό μέγεθος των έργων από άποψη μεγέθους προϋπολογισμού σε σχέση με άλλες περιφέρειες. Ωστόσο δεν φαίνεται να υπάρχει κάποιος τομέας προτεραιότητας για την περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας, καθώς τα μόλις τέσσερα έργα των εγκεκριμένων ΣΔΙΤ που έχουν προχωρήσει στην προσυμβατική διαδικασία δεν παρουσιάζουν κάποια ομοιομορφία (πίνακας 4.12).

Ειδικότερα για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας:

Πίνακας 4.12: Εγκεκριμένα έργα που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

ΟΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΙΤ
Δήμος Καμ. Βούρλων Νομού Φθιώτιδος	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ	8.000.000 €
Δήμος Αρτεμισίου Νομού Ευβοίας	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΛΑΜΑΤΙΚΟΣ, ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ-ΟΡΕΙΝΟΣ, ΘΕΡΙΝΟΣ, ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΠ)	
Δήμος Καλλιέων Νομού Φωκίδος	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΑΣΤΕΡ ΠΛΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΥΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΓΙΑ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ	
Δήμος Αλιάρτου Νομού Βοιωτίας	ΑΣΤΙΚΗ-ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΑΝΑΠΛΑΣΗ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ	1.000.000 €

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Ειδικότερα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου:

Πίνακας 4.13: Εγκεκριμένα έργα που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

ΟΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΙΤ
Δήμος Χίου Νομού Χίου	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	3.000.000 €
Δήμος Ερεσού - Αντίσσης Νομού Λέσβου	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	280.000.000 €
Δήμος Λουτροπόλεως Θερμής Νομού Λέσβου	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	2.000.000 €
Δήμος Μούδρου Νομού Λέσβου	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	5.000.000 €

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Ειδικότερα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου:

Πίνακας 4.14: Εγκεκριμένα έργα που έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

ΟΤΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΙΤ
Δήμος Σπάρτης Νομού Λακωνίας	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	3.000.000 €
Δήμος Σικυωνίων Νομού Κορινθίας	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	
Δήμος Ξυλοκάστρου Νομού Κορινθίας	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΧΩΡΩΝ ΕΛΛΙΜΕΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ	
Δήμος Ευρωστίνης Νομού Κορινθίας	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ	

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων

Στην περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και στην περιφέρεια Πελοποννήσου τέσσερα έργα ΣΔΙΤ έχουν εγκριθεί από το πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» και έχουν υλοποιήσει την Α' Φάση, εκ των οποίων τα δύο από αυτά αφορούν στον τομέα Αξιοποίησης της Ακίνητης Περιουσίας των ΟΤΑ (πίνακας 4.13 και πίνακας 4.14 αντίστοιχα). Στον πίνακα 4.13, παρατηρείται επίσης ότι η δημιουργία ενεργειακών υποδομών κοστολογήθηκε αρκετά υψηλά με αποτέλεσμα να θεωρείται ενδεχομένως ο συγκεκριμένος τομέας προτεραιότητα για την περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ο πίνακας 4.15, παρουσιάζει συγκεντρωτικά τους τομείς των έργων στις υπόλοιπες περιφέρειες (Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Κρήτης και Νοτίου Αιγαίου), στις οποίες αντιστοιχεί μικρός αριθμός έργων ΣΔΙΤ που έχουν ολοκληρώσει την προσυμβατική διαδικασία. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν δοθεί στην δημοσιότητα ανάμεσα σε αυτές τις τέσσερις περιφέρειες με τα λιγότερα εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ που έχουν υλοποιήσει την Α' Φάση, η περιφέρεια της Ηπείρου φαίνεται να απαίτησε το υψηλότερο προϋπολογισμό (30.000.000 € για την μελέτη και κατασκευή επιχειρηματικών και εμπορικών κέντρων, πίνακας 4.15) καθώς και η περιφέρεια του Ν. Αιγαίου (30.000.000 € για την δημιουργία ενεργειακών υποδομών, πίνακας 4.15).

Ειδικότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Κρήτης και Νοτίου Αιγαίου:

Πίνακας 4. 15: Εγκεκριμένα έργα που ολοκλήρωσαν την Α' Φάση σε Δ Μακεδονία, Ήπειρο, Κρήτη, Ν. Αιγαίο

ΟΤΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΜΕΑ ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ ΣΔΙΤ
Δήμος Γρεβενών Νομού Γρεβενών	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	
Δήμος Αρταίων Νομού Άρτας	ΗΠΕΙΡΟΥ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	10.000.000 €
Δήμος Παραμυθιάς Νομού Θεσπρωτίας	ΗΠΕΙΡΟΥ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ-ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ & ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	30.000.000 €
Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Ν. Άρτας	ΗΠΕΙΡΟΥ	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ-ΑΠΟΒΛΗΤΑ	
Δήμος Χερσονήσου Νομού Ηρακλείου	ΚΡΗΤΗΣ	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ-ΑΠΟΒΛΗΤΑ	5.500.000 €
Δήμος Ρεθύμνης Νομού Ρεθύμνης	ΚΡΗΤΗΣ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	
Δήμος Καλλιθέας Νομού Δωδεκανήσου	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ,ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	6.000.000 €
Δήμος Ιητών Νομού Κυκλάδων	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	30.000.000 €
Δήμος Άνδρου Νομού Κυκλάδων	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.200.000 €

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων

4.3.3 ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΜΕΝΑ ΈΡΓΑ ΣΔΙΤ-ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΑΣΕΙ ΣΤΗΝ Α' ΦΑΣΗ

Όπως είναι φυσικό τα μη εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ από το πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» δεν έχουν υλοποιήσει την προσυμβατική διαδικασία (όπως επίσης ανολοκλήρωτη παραμένει η προσυμβατική διαδικασία και για τα εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ που έχουν δεν έχουν ολοκληρώσει την Α' Φάση, ενότητα 4.3.1) Τα αρνητικά αξιολογημένα έργα ΣΔΙΤ είναι στο σύνολο 49 ανά την Ελλάδα τα 16 από τα οποία αφορούν στην περιφέρεια της Αττικής.

Πίνακας 4.16: Αρνητικά αξιολογημένα έργα ΣΔΙΤ - δεν έχουν προχωρήσει στην προσυμβατική διαδικασία

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΤΟΜΕΑΣ ΕΓΧΟΣ ΣΔΙΤ	ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΑΗΤΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ, ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ, ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	ΥΔΡΕΥΣΗ- ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ- ΑΠΟΒΑΗΤΑ	ΑΣΤΙΚΗ-ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΑΝΑΠΙΣΤΑΣΗ & ΥΠΟΔΟΜΕΣ	ΑΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΟΤΑ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΜΕΛΕΤΗ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ, ΕΜΠΙ. ΚΕΝΤΡΩΝ & ΕΜΠ. ΣΤΑΘΜΩΝ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΑΣΤΕΡ ΠΛΑΝ- ΔΙΕΥΡΕΥΣΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΟΤΑ ΓΙΑ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ	
ΕΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1							1	1						2
ΑΤΤΙΚΗΣ				4		2									8
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1							1		1					1
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ								1							
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ							1	3		1	2				1
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1								1						
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ									1						1
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ						1									
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ			1			1									
ΗΠΕΙΡΟΥ															
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ															

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Ο πίνακας 4.16 παρουσιάζει το σύνολο των αρνητικά αξιολογημένων έργων ΣΔΙΤ. Οι γραμμές του πίνακα απεικονίζουν τις περιφέρειες της Ελλάδος. Παρατηρούμε ότι δεν περιλαμβάνονται η περιφέρεια της Κρήτης και η περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, γεγονός που σημαίνει ότι όλα τα έργα που αντιστοιχούν στις εν λόγω περιφέρειες είναι εγκεκριμένα μέσω του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ». Αντίστοιχα οι στήλες του πίνακα 4.16 απεικονίζουν τις κατηγορίες των τομέων ΣΔΙΤ που είναι αρνητικά αξιολογημένα. Οι αριθμοί στον παραπάνω πίνακα αφορούν στο πλήθος των απορριπτέων έργων της εκάστοτε περιφέρειας και του εκάστοτε τομέα. Όπως συμπεραίνουμε το μεγαλύτερο μέρος των μη εγκεκριμένων έργων αντιστοιχεί στον τομέα της μελέτης και της κατασκευής χώρων στάθμευσης στην περιοχή της περιφέρειας Αττικής. Ωστόσο στην περιφέρεια της Αττικής απορρίφθηκαν τέσσερα έργα που αντιστοιχούσαν στον τομέα δημοτικών και κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών.

4.3.4 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΈΡΓΩΝ ΣΔΙΤ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ Η΄ ΜΗΤΗΣ Α΄ ΦΑΣΗΣ

Στο Γράφημα 4.5, φαίνεται συγκεντρωτικά η πορεία των έργων ΣΔΙΤ ανάλογα με το κριτήριο της υλοποίησης της προσυμβατικής διαδικασίας. Όπως διακρίνουμε παραπάνω από το ½ των προγραμματισμένων έργων ΣΔΙΤ (συγκεκριμένα το 52% των έργων) έχουν υλοποιήσει την Α΄ Φάση προετοιμασίας γεγονός που σημαίνει ότι στα περισσότερα έργα έχει οριοθετηθεί το πλαίσιο και το αντικείμενό τους όπως επίσης έχει προετοιμαστεί το τεχνικό δελτίο έργου τους. Όπως προκύπτει από τα γραφήματα 4.3 και 4.4, αλλά και από τον πίνακα 4.16, συμπεραίνουμε ότι τα περισσότερα έργα σε όλες τις κατηγορίες αφορούν στον τομέα κατασκευής και μελέτης χώρων στάθμευσης κατά κύριο λόγο στην περιφέρεια της Αττικής. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να αποδοθεί στην αναλογικότητα, αφού όπως παρατηρούμε στον πίνακα 4.2 το ποσοστό που αναλογεί σε αυτό τον τομέα αγγίζει το 22.81% του συνόλου των κατηγοριών δράσεων των εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ.

Για μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα σχετικά με το πόσα έργα έχουν υλοποιήσει την προσυμβατική διαδικασία με βάση την Α΄ φάση παραθέτουμε το γράφημα 4.6, όπου στη στήλη ΟΧΙ περιλαμβάνονται τόσο τα εγκεκριμένα έργα που επρόκειτο να υλοποιήσουν την Α΄ Φάση στο μέλλον όσο και τα αρνητικά αξιολογημένα έργα.

Γράφημα 4.5

Γράφημα 4.6

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρατίθενται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, ο στόχος των έργων προσυμβατικής διαδικασίας, που υποστηρίζονται από το Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ», είναι να προετοιμαστούν οι ΟΤΑ αλλά να ενεργοποιηθούν και οι τοπικές κοινωνίες και τα ιδιωτικά κεφάλαια στην κατεύθυνση των έργων ΣΔΙΤ. Στην κατεύθυνση αυτή και

στο βαθμό που η αξιολόγηση της Α' φάσης καταδεικνύει ότι η αγορά ανταποκρίνεται στο αντικείμενο των ΣΔΙΤ και υπάρχουν τα εχέγγυα βιωσιμότητας, τότε μπορεί, εναλλακτικά, να ακολουθηθεί η σχετική διαδικασία του Ν.3389/2005⁵⁵, για την υπαγωγή και χρηματοδότηση της υπόλοιπης προσυμβατικής διαδικασίας (Β' φάση). Η σχετική τελική απόφαση, για τη συνέχιση της διαδικασίας ως έχει, ή για την υπαγωγή της στο Ν.3389, αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Δημοτικού Συμβουλίου.

4.4 Κατηγοριοποίηση Έργων ΣΔΙΤ με κριτήριο την κατάθεση παραδοτέων της Α' Φάσης

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στο 3^ο κεφάλαιο, τα παραδοτέα του έργου σχετίζονται είτε με τον έλεγχο του απολογισμού είτε με την ωριμότητα προετοιμασίας του.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρατίθενται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, κατά την διάρκεια υλοποίησης του έργου τα παραδοτέα είναι τα ακόλουθα:

- Συμβουλευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες σχετικά με την προσυμβατική διαδικασία ΣΔΙΤ
- Μηνιαίες εκθέσεις αναφοράς στις οποίες αναφέρονται όλες οι ενέργειες του αναδόχου για την υλοποίηση του Έργου.

Σε αυτήν την ενότητα θα κατηγοριοποιήσουμε τα εγκεκριμένα έργα ΣΔΙΤ ανάλογα με το αν οι ανάδοχοι κατέθεσαν ή όχι παραδοτέα τόσο για την υλοποίηση της Α' Φάσης όσο και για την υλοποίηση της Β' Φάσης.

4.4.1 ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ Α' ΦΑΣΗΣ

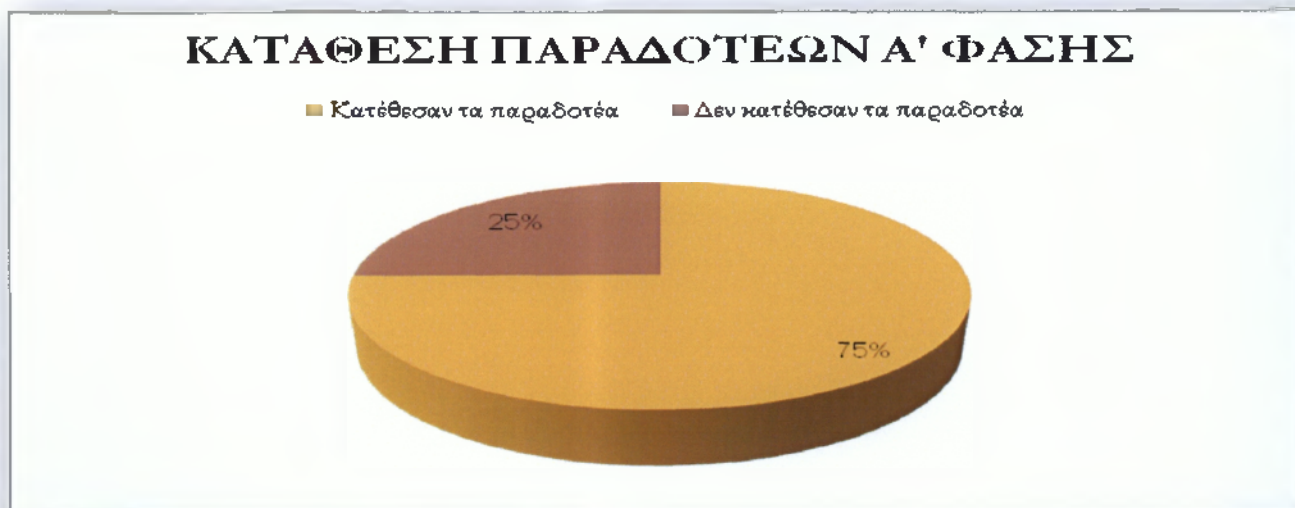
Από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών πληροφορούμαστε ότι τα Παραδοτέα του Αναδόχου που αφορούν στην υλοποίηση της Α' Φάσης είναι τα ακόλουθα:

- Επιχειρηματικά Προσχέδια, Τελικό Επιχειρησιακό Σχέδιο & Σενάρια Βιωσιμότητας
- Πλάνο Marketing (με αναφορές στα στοιχεία της αρχικής έρευνας για την προσέλκυση επενδυτών και τη δημοσιότητα καθώς και με πληροφοριακό υλικό για το υπό μελέτη έργο που θα ενδιαφέρει τους υποψήφιους επενδυτές)

⁵⁵ Το ΦΕΚ του Ν.3389/2005 είναι διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα:
«http://www.epdm.gr/Uploads/Files/files_for_content/n3389.pdf».

Πόσοι κατέθεσαν τα παραδοτέα των έργων για την υλοποίηση της Α' φάσης, με βάση τα εγκεκριμένα έργα είναι εμφανές από το παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 4.7: Κατηγορίες εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ που ολοκλήρωσαν την Α' Φάση στην Ελλάδα

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων

Όπως παρατηρούμε από το Γράφημα 4.7, κατά ποσοστό 75% των εγκεκριμένων έργων, οι δήμοι έχουν καταθέσει τα παραδοτέα (π.χ. σχέδιο ανάλυσης, χρηματοοικονομική ανάλυση και πλάνο marketing) ενώ το 25% δεν τα κατέθεσαν.

Μετά την αξιολόγηση των παραδοτέων της Α' φάσης⁵⁶ και μετά τη λήψη εξέτασης της γνώμης του Υπουργείου από το Δημοτικό Συμβούλιο, ο Δήμος πρέπει είτε:⁵⁷

1. να αναστείλει την υλοποίηση της Β' φάσης,
2. είτε να συνεχίσει την υλοποίηση του έργου υπό το παρόν πλαίσιο της προκήρυξης
3. είτε να ενταχθεί στις σχετικές διαδικασίες της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ (Ν.3389/2005).

Στην επίσημη ιστοσελίδα ΘΗΣΕΑΣ - ΣΔΙΤ (<http://websdit.vpes.gr/>) αναφέρεται ότι για τις περιπτώσεις 1 και 3, ο Δήμος απαλλάσσεται από κάθε είδους αποζημίωση του συμβούλου για τη διακοπή της σύμβασης. Ωστόσο για την δεύτερη περίπτωση, σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα, ο Δήμος μπορεί να επιλέξει να προχωρήσει τη σχετική διαδικασία, ακόμη και αν έχει εκφραστεί αρνητική εισήγηση από το Υπουργείο, αλλά με δικούς του οικονομικούς πόρους.

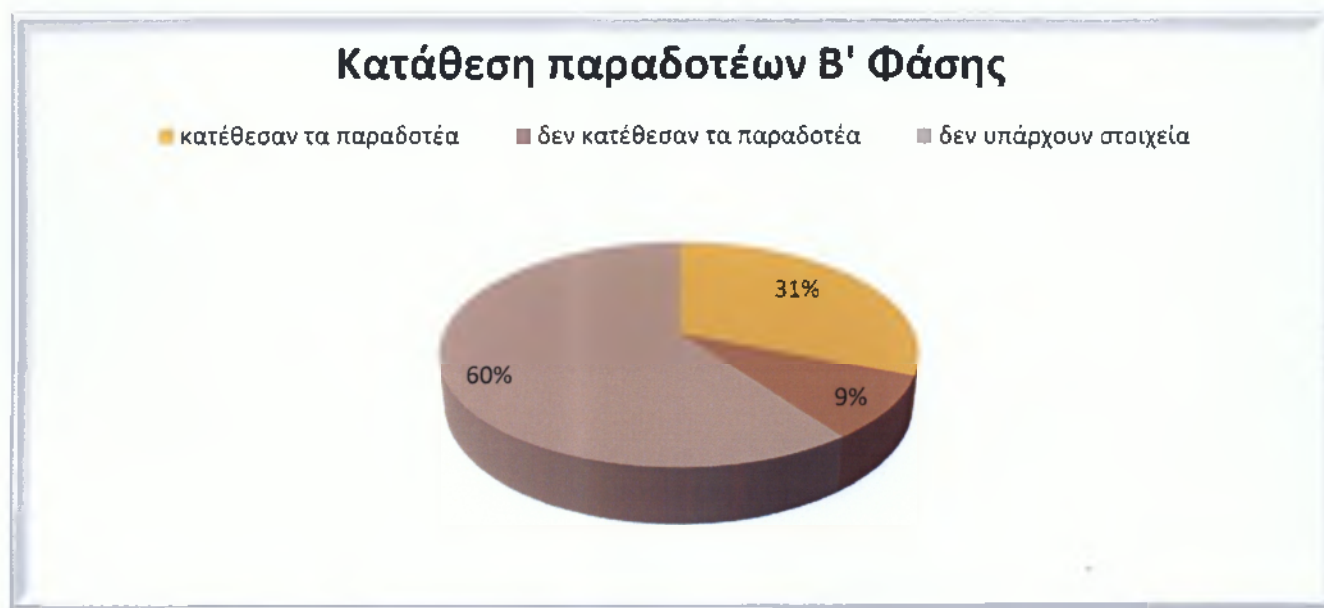
⁵⁶ Σύμφωνα με πληροφορίες που παρέχονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, «<http://websdit.vpes.gr/>».

⁵⁷ Στοιχεία από την συνέντευξη με στέλεχος του Υπουργείου Εσωτερικών κα Μπέλλα στις 22/02/2011.

4.4.2 ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ Β' ΦΑΣΗΣ

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, είναι αρμοδιότητα του ίδιου του Υπουργείου να γνωμοδοτεί με σχετική εισήγηση του, μετά την εξέταση των παραδοτέων της Α' φάσης, για τη συνέχιση της Β' φάσης του έργου.

Γράφημα 4.8: Κατηγορίες εγκριμένων έργων ΣΔΙΤ που ολοκλήρωσαν την Β' Φάση στην Ελλάδα

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων

Από την επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών πληροφορούμαστε ότι τα Παραδοτέα του Αναδόχου που αφορούν στην υλοποίηση της Β' Φάσης ή φάση του διαγωνισμού είναι τα Τεύχη Προκήρυξης και το Σχέδιο Σύμβασης.

Όπως παρατηρούμε από το Γράφημα 4.8, κατά ποσοστό μόλις 31% των εγκριμένων έργων, οι Δήμοι έχουν καταθέσει τα παραδοτέα της Β' Φάσης (τεύχη προκήρυξης ή/και σχέδιο σύμβασης), το 9% δεν τα κατέθεσαν ενώ για το 60% (το μεγαλύτερο ποσοστό) δεν υπάρχουν στοιχεία.

4.5 Κατηγοριοποίηση Έργων ΣΔΙΤ με κριτήριο την διεξαγωγή της διαγωνιστικής διαδικασίας για την πρόσληψη Ιδιώτη - Επενδυτή.

Η στήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας και της στήριξης των ΟΤΑ μέσω του Αναπτυξιακού Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» ουσιαστικά στόχευε στην εισαγωγή του θεσμικού εργαλείου των ΣΔΙΤ στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την παραγωγή έργων υποδομής ή την παροχή υπηρεσιών. Για να αποτιμηθεί η ουσιαστική συμμετοχή του ΘΗΣΕΑ θα πρέπει να διερευνηθεί στη συνέχεια τι ποσοστό αυτών των αιτήσεων που κατατέθηκαν και εγκρίθηκαν προχώρησαν στην διεξαγωγή του διαγωνιστικού μέρους και την υλοποίηση της Σύμπραξης. Από το ΥΠΕΣΑΗΔ, παραδόθηκαν στοιχεία για τον αριθμό των έργων που δημοσίευσαν και διεξήγαν διαγωνισμό ενώ δεν υφίσταται ενημέρωση αν τα συγκεκριμένα έργα είναι σε φάση υλοποίησης ή όχι.

Σύμφωνα λοιπόν, με τα στοιχεία του ΥΠΕΣΑΗΔ, και στο σύνολο των 171 έργων μόνο το 10% προχωράει τελικά σε δημοσίευση διαγωνισμού για το κυρίως έργο. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι 17 μόνο από όλα τα εγκεκριμένα έργα τελικά κατορθώνει να ολοκληρώσει την Α' και την Β' φάση και να διεξάγει διαγωνισμό για να βρει ιδιώτη επενδυτή (βλ. πίνακα 4.17).

Πίνακας 4.17: Διεξαγωγή Διαγωνιστικής Διαδικασίας

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΡΙΩΣ ΕΡΓΟ		ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
ΝΑΙ	17	10%
ΟΧΙ	154	90%
ΣΥΝΟΛΟ	171	100%

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων

Παράλληλα, από τα 17 έργα που προχώρησαν στη δημοσίευση διαγωνισμού για την επιλογή ιδιώτη - επενδυτή, 16 προχώρησαν και στην διεξαγωγή του διαγωνισμού, ενώ μόνο ένα τελικά δεν την πραγματοποίησε. Επιπλέον, στα 16 έργα που διεξήχθησαν διαγωνισμοί για την επιλογή αναδόχου θα πρέπει να προστεθούν και 9 έργα που εντάχθηκαν μετά την Α' Φάση στο Ν.3389/2005 σύμφωνα με τα στοιχεία του ΥΠΕΣΑΗΔ. Ουσιαστικά, δηλαδή σήμερα με τα ΣΔΙΤ θα πρέπει να υλοποιούνται 25 έργα. Στην πράξη, μπορούμε να γνωρίζουμε ότι σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, τα έργα που ξεκίνησαν με τον ΘΗΣΕΑ και εντάχθηκαν στο Ν.3389/2005 σύμφωνα με την ιστοσελίδα την Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ υλοποιούνται τα εξής :

- Η ανάπλαση της Παλαιάς Λαχαναγοράς και την υλοποίηση υπόγειου πολυωρόφου χώρου στάθμευσης στο Δήμο Χίου.
- Η αξιοποίηση της Δημοτικής Περιουσίας με την υλοποίηση Προτύπου Κέντρου Φροντίδας Ηλικιωμένων Δήμου Μίκρας Θεσσαλονίκης.
- Η υλοποίηση δικτύων αποχέτευσης και μονάδας επεξεργασίας λυμάτων στο Δήμο Ραφήνας.
- Η υλοποίηση Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΟΣΔΑ) του Νόμου Θεσσαλονίκης.

Κεφάλαιο 5^ο

Έρευνα για την ανάπτυξη Θέσεων και Απόψεων των Τοπικών Φορέων για το Θεσμό των Συμπράξεων ΟΤΑ και Ιδιωτών (ΣΔΙΤ)

Προκειμένου να διεξαχθεί ένα ασφαλές συμπέρασμα σχετικά με την ανάλυση των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), ως νέο εργαλείο αναπτυξιακού προγραμματισμού, πραγματοποιήθηκε πρωτογενής έρευνα. Συγκεκριμένα, στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων για τις συμπράξεις ΟΤΑ και ιδιώτη σε διάφορες Περιφέρειες της Ελλάδας, ο αριθμός των έργων, η κατηγοριοποίησή τους σε τομείς, η κατάστασή τους, τα παραδοτέα τους και η πορεία υλοποίησής των έργων ανά Δήμο.

5.1 Μεθοδολογία Έρευνας

Η έρευνα πεδίου για τη ανάπτυξη θέσεων και απόψεων των τοπικών φορέων για το θεσμό των συμπράξεων ΟΤΑ και Ιδιωτών (ΣΔΙΤ) πραγματοποιήθηκε από 01/02/2011 μέχρι 29/04/2011.

5.1.1 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε με τη μορφή ερωτηματολογίου ήταν πανελλαδική και κάλυπτε τη γεωγραφική εμβέλεια εννέα (9) περιφερειών της χώρας: τις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, Αττικής, Βόρειου Αιγαίου, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας, Κρήτης, Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδας και συγκέντρωσε 45 ερωτηματολόγια από τα 60 που στάλθηκαν.

5.1.2 ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Η συγκεκριμένη έρευνα είχε στόχο την αποτύπωση των απόψεων των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις ΣΔΙΤ. Από την ανάλυση του ερωτηματολογίου προκύπτει η αποτύπωση των απόψεων και των τοποθετήσεων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ για τις ΣΔΙΤ στις εννέα αυτές Περιφέρειες μέσω ενός δείγματος των τοπικών αρχών.

Αρχικά επιδιώχθηκε μια στρωματοποιημένη μέθοδος δειγματοληψίας του πληθυσμού που είναι οι δήμοι της χώρας ανά περιφέρεια. Τελικά όμως, επιδιώχθηκε να γίνει η διαδικασία επιλογής των συγκεκριμένων Δήμων που στάλθηκε το ερωτηματολόγιο μέσω ενός δείγματος ευκολίας. Οι λόγοι επιλογής της συγκεκριμένης μεθοδολογίας είναι:

- Ο χρόνος και η διάθεση των αιρετών για τη συμμετοχή τους στη συγκεκριμένη έρευνα, μέσα σε μια περίοδο αναπροσαρμογής και αναδιάρθρωσης των διοικητικών τους δομών.
- Η προσωπική επαφή με τους νεοεκλεγμένους αιρετούς στο πλαίσιο του προγράμματος «Καλλικράτης» για την επιμόρφωση των Περιφερειακών και Δημοτικών Συμβούλων στη νέα διοικητική διάρθρωση της χώρας, η οποία πραγματοποιήθηκε κατά την διάρκεια της εξάμηνης πρακτικής μου άσκησης στην Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Τελικά με την συγκεκριμένη μέθοδο δειγματοληψίας συγκεντρώθηκαν 45 ερωτηματολόγια από τα 60 που δόθηκαν, δηλαδή ποσοστό απόκρισης 75%. Η κατανομή των συγκεντρωμένων ερωτηματολογίων απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα. Σημαντικό είναι ότι τόσο η Αττική και η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εμφανίζουν υψηλά ποσοστά σε αντιστοιχία με τον χάρτη 4.1

Πίνακας 5.1 Αριθμός Δήμων ανά Περιφέρεια

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)
Αττική	23	51,11
Αν. Μακεδονία – Θράκη	2	4,44
Βόρειο Αιγαίο	2	4,44
Γκπειρος	3	6,66
Θεσσαλία	1	2,22
Κεντρική Μακεδονία	5	11,11
Κρήτη	1	2,22
Πελοπόννησος	6	13,33
Στερεά Ελλάδα	2	4,44
ΣΥΝΟΛΟ	45	100

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων

5.1.3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Ως ερευνητικό εργαλείο για τη συγκεκριμένη έρευνα επιλέχθηκε η χρήση ερωτηματολογίου συνδυαστικά με ατομική συνέντευξη, η οποία αφήνει το περιθώριο για μεγαλύτερη ευελιξία⁵⁸.

Το ειδικά σχεδιασμένο για τους σκοπούς της έρευνας δομημένο ερωτηματολόγιο αποτελούνταν κατά κύριο λόγο από ερωτήσεις με πενταβάθμιες κλίμακες αξιολόγησης, από κλειστές ερωτήσεις, από κλειστές ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών και περιορισμένο αριθμό ανοικτών ερωτήσεων.

Η ευρεία χρήση των κλιμάκων αξιολόγησης στη συγκεκριμένη έρευνα συνδέεται με το αντικείμενο της έρευνας, καθώς στην προκειμένη περίπτωση το ενδιαφέρον δεν εστιάζεται μόνο στο κατά πόσο τα υποκείμενα της έρευνας είναι υπέρ ή κατά μιας άποψης, αλλά και στο βαθμό αποδοχής ή απόρριψης της άποψης αυτής.⁵⁹

5.2 Δομή και περιεχόμενο του ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 21 κύρια ερωτήματα με κάποια υποερωτήματα στο πλείστο των περιπτώσεων και απαντήθηκε από 45 άτομα (Δήμαρχοι, Αντιδήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι) από τοπικούς φορείς των εννέα περιφερειών που επιλέγηκαν για την έρευνα (Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, Αττικής, Βόρειου Αιγαίου, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Κεντρικής Μακεδονίας, Κρήτης, Πελοποννήσου και Στερεάς Ελλάδα). Οι περισσότεροι Δήμοι ήταν αρκετά πρόθυμοι να βοηθήσουν και η συλλογή των στοιχείων έγινε χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες.

Συγκεκριμένα, η εμπειρική ανάλυση βασίστηκε σε ερωτήματα που αφορούν σε έργα και υπηρεσίες που έχουν υλοποιηθεί με σύμπραξη, τους λόγους που προτρέπουν τους ΟΤΑ στη σύμπραξη συνεργασίας με ιδιώτες, τους λόγους που δυσχεραίνουν τη δημιουργία συμπράξεων ΟΤΑ και ιδιωτών, τις κατηγορίες έργων και υπηρεσιών που ένας ΟΤΑ θα μπορούσε να επιδιώξει σύμπραξη με ιδιώτες, την αξιολόγηση υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, το υφιστάμενο θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο κατά τα διάφορα στάδια των έργων, την υποστήριξη και πληροφόρηση σε θέματα ΣΔΙΤ από διάφορους φορείς λ.χ την ομάδα ΣΔΙΤ του Υπουργείου Εσωτερικών, την ΕΕΤΑΑ

⁵⁸ Η συνέντευξη μάλιστα αποτελεί μία από τις πιο ευέλικτες μεθόδους συλλογής ερευνητικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες. Σε ορισμένους τύπους συνεντεύξεων (δομημένου τύπου) το κύριο μέσο επικοινωνίας μεταξύ ερευνητή και υποκειμένου είναι το ερωτηματολόγιο. Κομίλη Α., (1989). Βασικές αρχές και μέθοδοι επιστημονικής έρευνας στην Ψυχολογία, Αθήνα: Οδυσσέας.

⁵⁹ Μπερράκης Θ., (1999). Πολυδιάστατη Ανάλυση Δεδομένων, Αθήνα: «Νέα Σύνορα» - Α. Α. Λιβάνη.

κτλ. την πρόθεση για μελλοντική υλοποίηση έργου ή παροχής υπηρεσίας μέσω ΣΔΙΤ, την υλοποίηση έργου με ΣΔΙΤ, τα σημαντικότερα προβλήματα κατά την διαδικασία υλοποίησης του έργου με ΣΔΙΤ, τον τομέα έργου που υλοποιείται, την δυνατότητα υλοποίησης έργου εκτός ΣΔΙΤ, την φάση στην οποία βρίσκεται το έργο, τις αντιδράσεις για το έργο, τον χαρακτήρα του έργου, την αξιολόγηση κοινοτικών πολιτικών σε σχέση με τις ΣΔΙΤ και την ενίσχυση ΣΔΙΤ λόγω οικονομικής κρίσης.

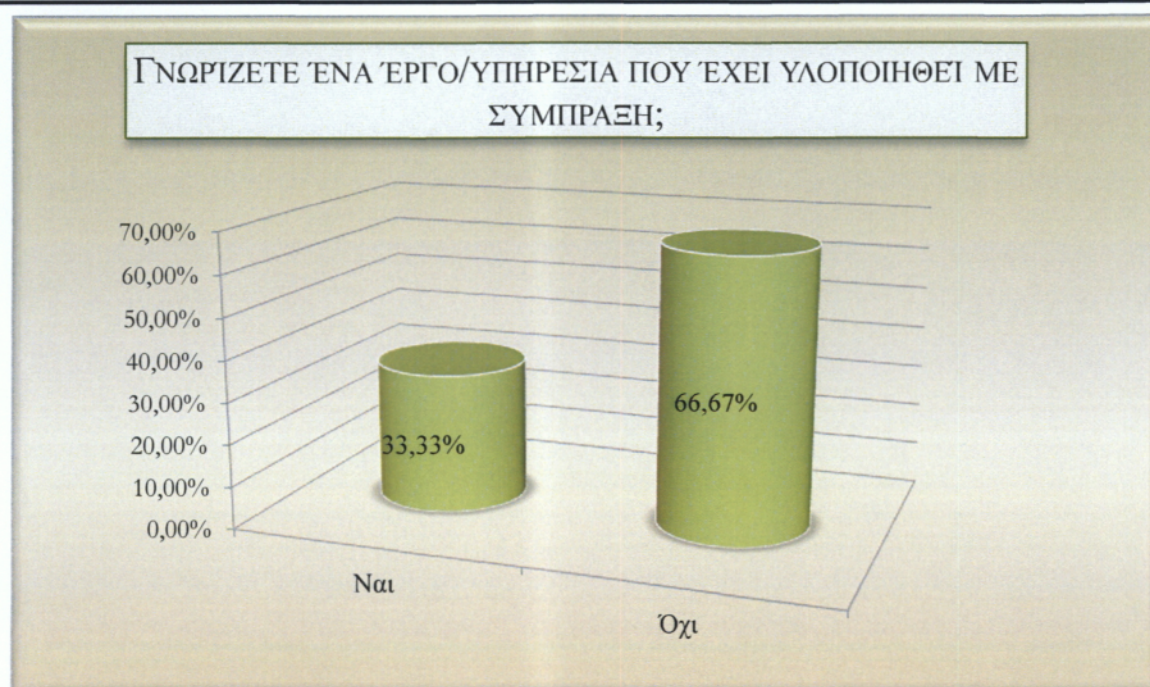
Ο γενικός σκοπός της έρευνας είναι να αποτυπωθούν κυρίως οι απόψεις των ιδίων των τοπικών φορέων για τις ΣΔΙΤ, μέσω ενός δείγματος των τοπικών αρχών.

Στις παρακάτω ενότητες φαίνονται οι απόψεις των ΟΤΑ σύμφωνα με τα απαντημένα ερωτηματολόγια, οι οποίες εμφανίζονται και διαγραμματικά.

5.3 Γνώση της πρακτικής των ΣΔΙΤ από τους αιρετούς

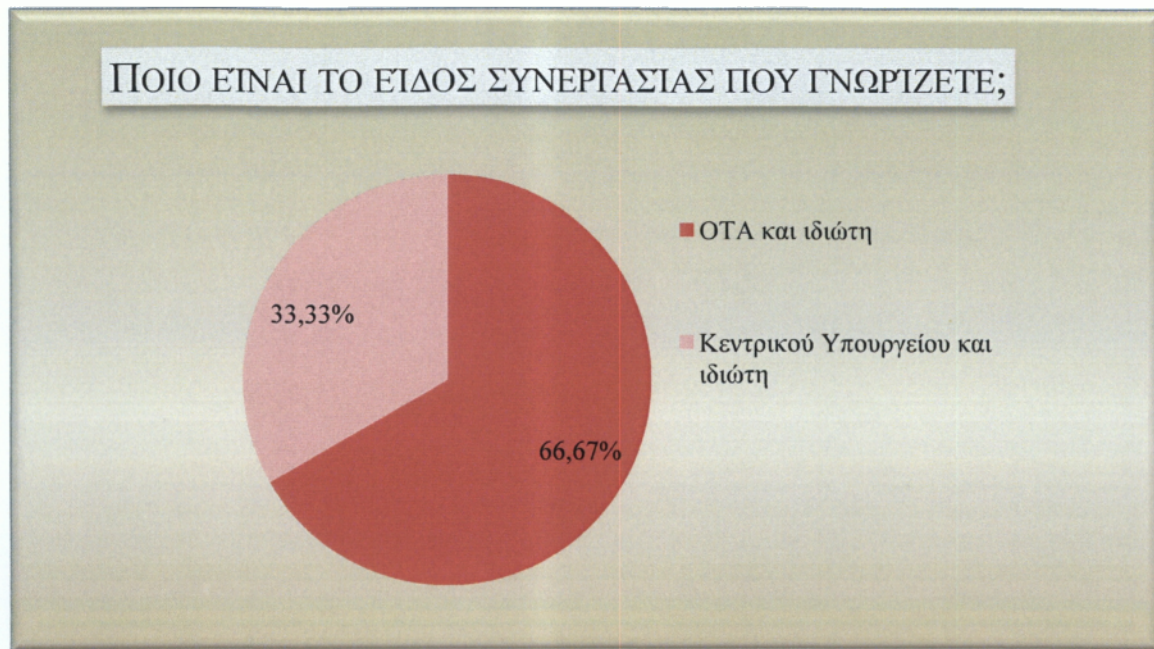
Παρότι υπάρχουν έργα που έχουν υλοποιηθεί με ΣΔΙΤ στην Ελλάδα κυρίως στο πλαίσιο των μεγάλων υποδομών της χώρας, οι περισσότεροι ερωτηθέντες (66,6%) φαίνεται να αγνοούν την ύπαρξη συγκεκριμένων έργων. Γι' αυτούς που γνωρίζουν τέτοια έργα, περισσότερο γνωστές είναι οι ΣΔΙΤ σε επίπεδο συνεργασίας ΟΤΑ με ιδιώτες και λιγότερο οι συνεργασίες Κεντρικών Υπουργείων με ιδιώτες.

Γράφημα 5.3.1: Αξιολόγηση λόγων συνεργασίας με ιδιώτες

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα

Γράφημα 5.3.2: Είδος συνεργασίας

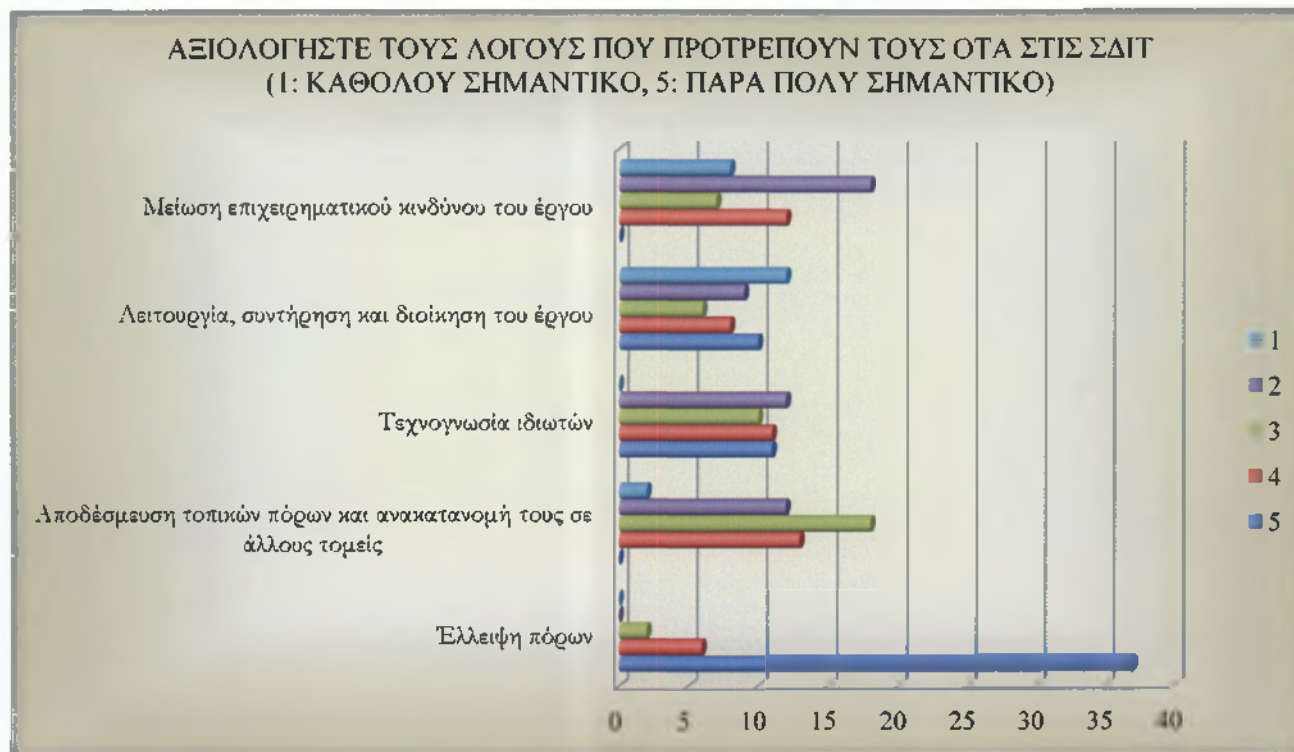

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα

5.4 Λόγοι που προτρέπουν τους ΟΤΑ στη σύμπραξη συνεργασίας με ιδιώτες

Στις 22/07/2009 το ΥΠΕΣ (υπουργείο εσωτερικών) με ειδική εγκύκλιο προς όλους τους ΟΤΑ Α' βαθμού της χώρας προώθησε τις δυνατότητες στήριξης των ΟΤΑ στην υλοποίηση των συμπράξεων με τον ιδιωτικό τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) μέσα από τη δημιουργία νέων δομών (<http://www.ypes.gr/>). Οι λόγοι για τους οποίους οι ΟΤΑ προτρέπονται σε σύμπραξη ΣΔΙΤ εμφανίζονται διαγραμματικά σε αυτήν την ενότητα.

Γράφημα 5.4: Αξιολόγηση λόγων συνεργασίας με ιδιώτες

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα

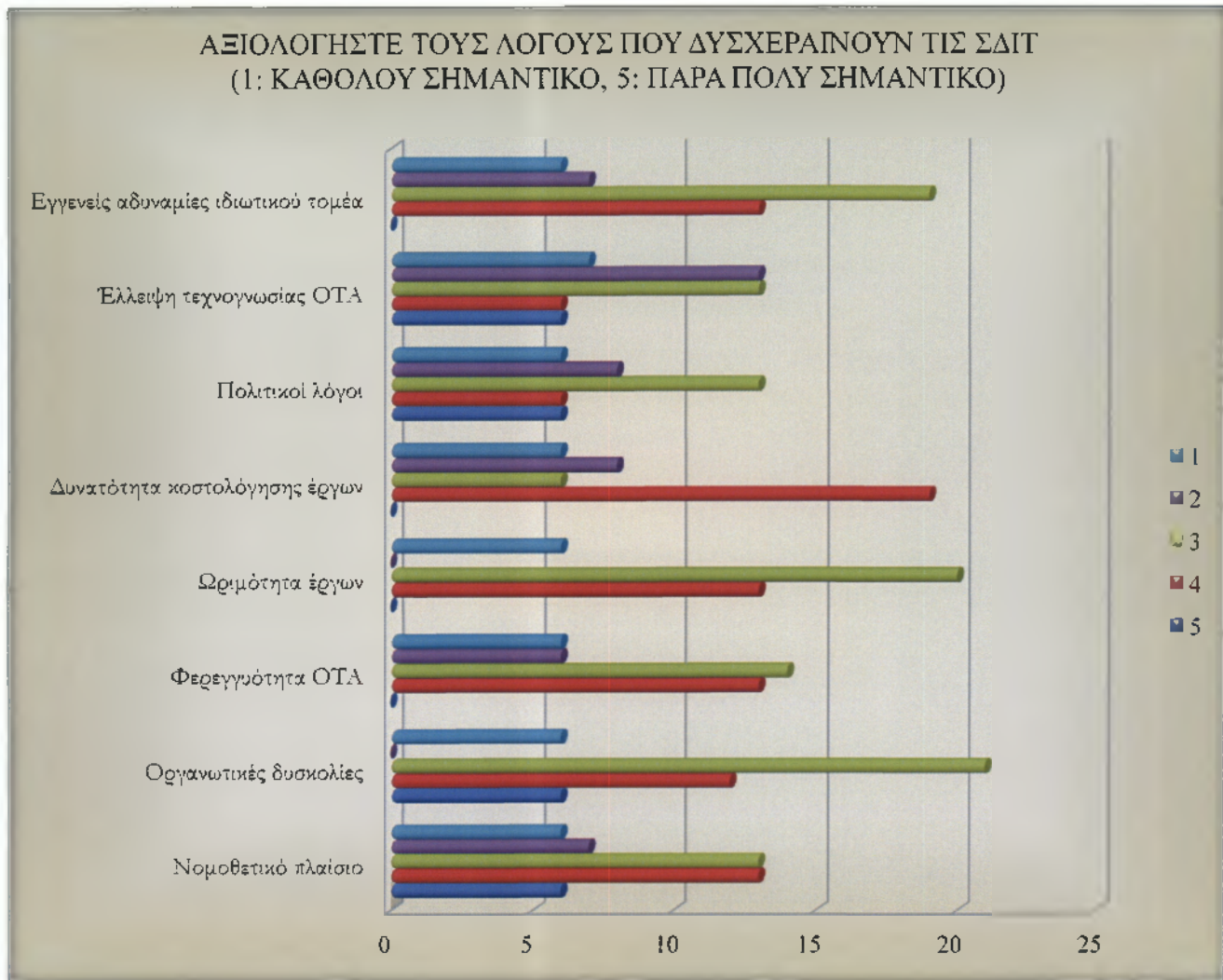
Η έλλειψη πόρων θεωρείται ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο οι ΟΤΑ οδηγούνται σε ανάληψη έργων μέσω ΣΔΙΤ, καθώς πολλές φορές οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αδυνατούν να αναλάβουν εξ ολοκλήρου το κόστος ενός έργου. Επίσης ένας αξιοσημείωτος λόγος για τον οποίο οι ΟΤΑ προχωρούν σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα φαίνεται να είναι το γεγονός ότι οι ιδιώτες κατέχουν καινοτομία και τεχνογνωσία που δεν έχει ο δημόσιος τομέας. Ακολουθούν ως όχι ιδιαίτερα σημαντικοί λόγοι η λειτουργία, η συντήρηση και η διοίκηση του έργου από τον ιδιωτικό τομέα και η αποδέσμευση των τοπικών πόρων και η ανακατανομή τους σε άλλους τομείς. Τέλος, δεν φαίνεται να υποστηρίζεται από τους ΟΤΑ ότι η συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα θα έχει ως αποτέλεσμα την μείωση του επιχειρηματικού κινδύνου του έργου.

5.5 Λόγοι που δυσχεραίνουν τη δημιουργία συμπράξεων ΟΤΑ και ιδιωτών

Υπάρχουν ορισμένοι λόγοι που προκαλούν δυσχέρειες στις συμπράξεις των ΟΤΑ με τον ιδιωτικό τομέα, οι οποίοι όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα (γράφημα 5.5) αξιολογήθηκαν με την κλίμακα 1 (καθόλου σημαντικό) μέχρι 5 (πάρα πολύ σημαντικό). Κάποια από τα μειονεκτήματα των ΣΔΙΤ είναι το υψηλό κόστος δόμησης καθώς και το κόστος δανεισμού, η πολυπλοκότητα

υλοποίησης, η έλλειψη ανταγωνισμού και η όχι τόσο αποτελεσματική διαχείριση της σύμβασης όσο απαιτείται.

Γράφημα 5.5: Αξιολόγηση λόγων που δυσχεραίνουν τις ΣΔΙΤ

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα

Το γράφημα 5.5. καθιστά εμφανές ότι οι οργανωτικές δυσκολίες είναι ο κυριότερος παράγοντας για τον οποίο κωλυσιεργεί η σύμπραξη των ΟΤΑ με τις ΣΔΙΤ. Εν συνεχεία, αξιοσημείωτοι συντελεστές δυσχέρειας των ΟΤΑ με τον ιδιωτικό τομέα είναι επίσης το νομοθετικό πλαίσιο, η ωριμότητα των έργων, οι πολιτικοί λόγοι και η δυνατότητα κοστολόγησης των έργων, ενώ ακολουθούν με μικρότερη σημασία η φερεγγυότητα των ΟΤΑ και η οι εγγενείς αδυναμίες του ιδιωτικού τομέα. Τέλος, η έλλειψη τεχνογνωσίας των ΟΤΑ δεν φαίνεται να αποτελεί ιδιαίτερο πρόβλημα για την δημιουργία σύμπραξης μέσω ΣΔΙΤ.

5.6 Κατηγορίες έργων και υπηρεσιών που ένας ΟΤΑ θα μπορούσε να επιδιώξει σύμπραξη με ιδιώτες

Τα παρακάτω γραφήματα παρουσιάζουν τις κατηγορίες για τις οποίες επιδιώκεται σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα, σύμφωνα με τους πρωτοβάθμιους αιρετούς εκπροσώπους των Α'ΟΤΑ. Σε γενικές γραμμές μέσω των αποτελεσμάτων που εμφανίζονται στους πίνακες, εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι ΣΔΙΤ που αφορούν έργα είναι επικρατέστερες από τους συγκεκριμένους ΟΤΑ σε σχέση με τις ΣΔΙΤ που αφορούν υπηρεσίες.

Γράφημα 5.6.1: Κατηγορίες υπηρεσιών για δυνητικές ΣΔΙΤ

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα

Συγκεκριμένα, καμία υπηρεσία δεν συγκεντρώνει περισσότερες θετικές απόψεις από αρνητικές, και οι μόνες υπηρεσίες που συγκεντρώνουν έναν υπολογίσιμο αριθμό θετικών απόψεων (περίπου 30%) είναι η συντήρηση δρόμων (35,5%) και οι πολιτιστικές υπηρεσίες (28,9%). Αντίθετα, υπάρχουν πολλά έργα στα οποία οι θετικές απόψεις είναι περισσότερες από τις αρνητικές (δηλαδή, οι φορείς πιστεύουν ότι οι ΟΤΑ θα μπορούσαν να προχωρήσουν σε ΣΔΙΤ για τέτοιου είδους έργα). Τα έργα με τις περισσότερες θετικές απόψεις είναι οι χώροι στάθμευσης (68,9% θετικές απόψεις), οι ΧΥΤΑ (60%) και οι αστικές αναπλάσεις (46,7%), ενώ για τα υπόλοιπα έργα, οι περισσότεροι απαντούν πως δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν μέσω ΣΔΙΤ.

Γράφημα 5.6.2: Κατηγορίες υπηρεσιών για δυνητικές ΣΔΙΤ

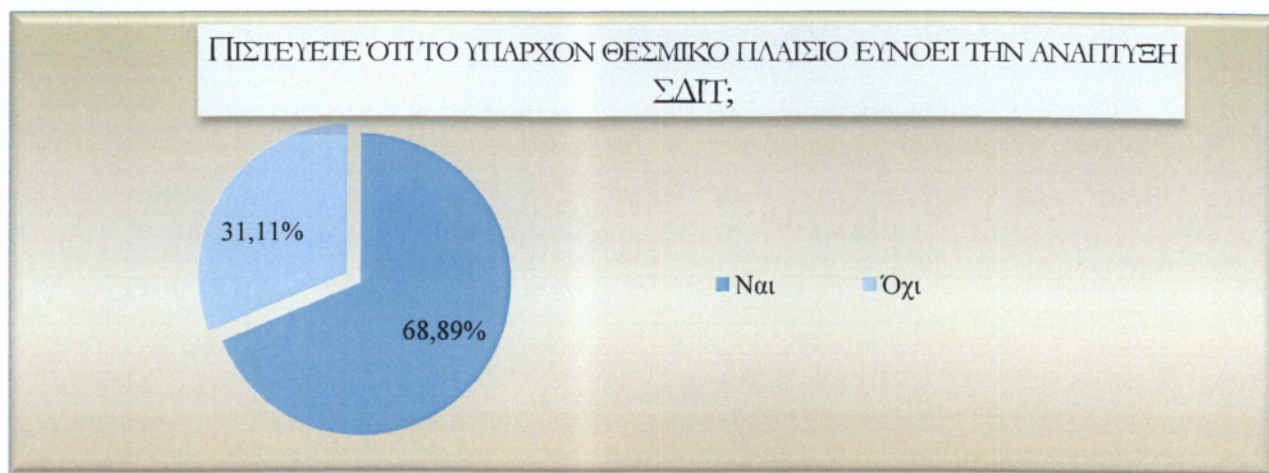

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα

5.7 Υπάρχον Θεσμικό Πλαίσιο

Στο ακόλουθο διάγραμμα (γράφημα 5.7.1) τοποθέτησης των ερωτηθέντων για το αν το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο ευνοεί την ανάπτυξη ΣΔΙΤ ιδιαίτερα για τους Α' βάθμιους ΟΤΑ, παρατηρείται ότι η συντριπτική πλειοψηφία τους (68,9%) θεωρεί πως το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο ευνοεί την ανάπτυξη ΣΔΙΤ ενώ μόλις το 31,11% έχει την αντίθετη άποψη.

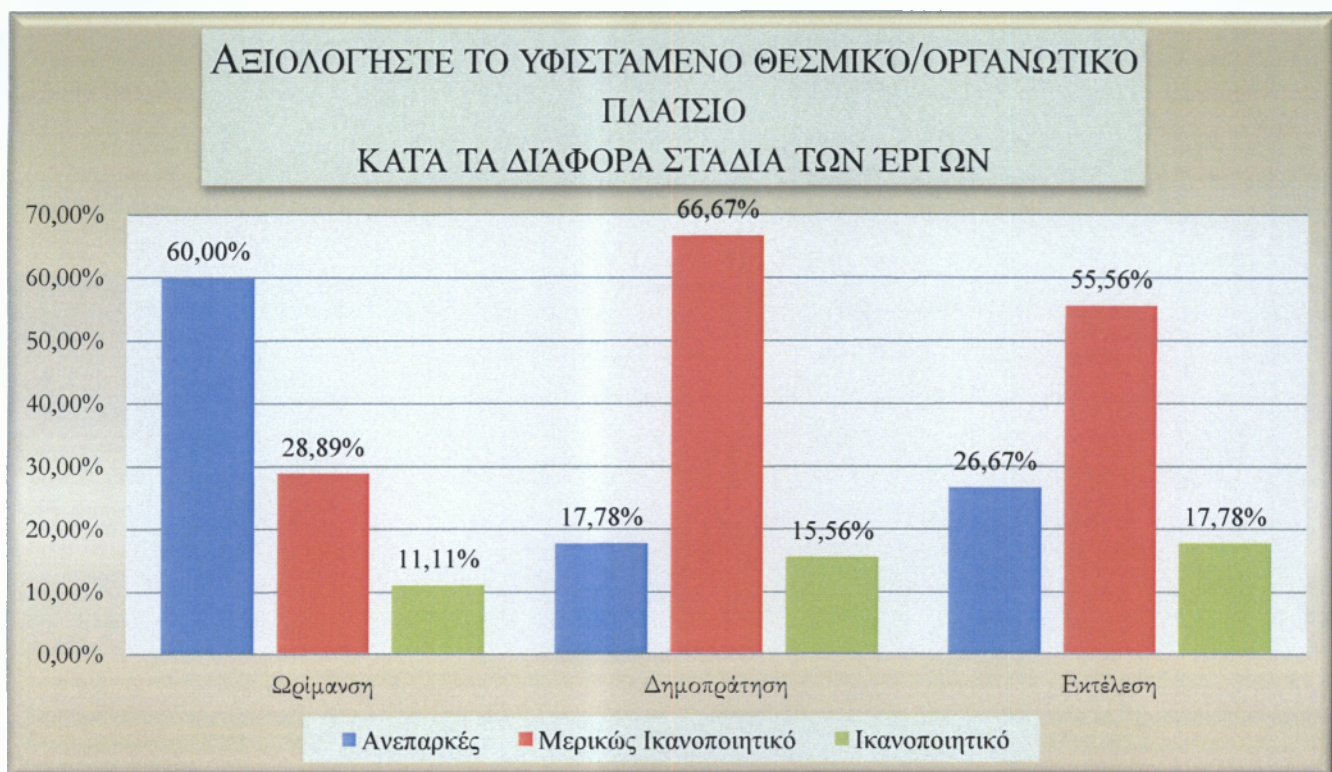
Γράφημα 5.7.1 : Αξιολόγηση υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα

Βέβαια στην συνέχεια οι ίδιοι ερωτηθέντες θεωρούν ότι γενικά (διάγραμμα 5.7.2.) το υφιστάμενο θεσμικό - οργανωτικό πλαίσιο δεν είναι ικανοποιητικό σε κανένα στάδιο, αφού καλύπτει μόλις το 11,2% για το «στάδιο της ωρίμανσης», το 15,5% και το 17,7% για το «στάδιο της δημοπράτησης» και το «στάδιο της εκτέλεσης» αντίστοιχα. Η γενική εικόνα που αντικατοπτρίζεται στο γράφημα είναι ότι το υπάρχον θεσμικό - οργανωτικό πλαίσιο είναι ανεπαρκές στο «στάδιο της ωρίμανσης» (άποψη του 60% των ερωτηθέντων) ενώ θεωρείται αρκετά ικανοποιητικό στο «στάδιο της δημοπράτησης» (κατά ποσοστό 66,7%) και στο «στάδιο της ωρίμανσης» (ποσοστό 55,6%). Παρατηρώντας το διάγραμμα είναι φανερό ότι το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο βελτιώνεται σταδιακά (από το στάδιο της ωρίμανσης μέχρι την εκτέλεση του έργου).

Γράφημα 5.7.2 : Αξιολόγηση υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου

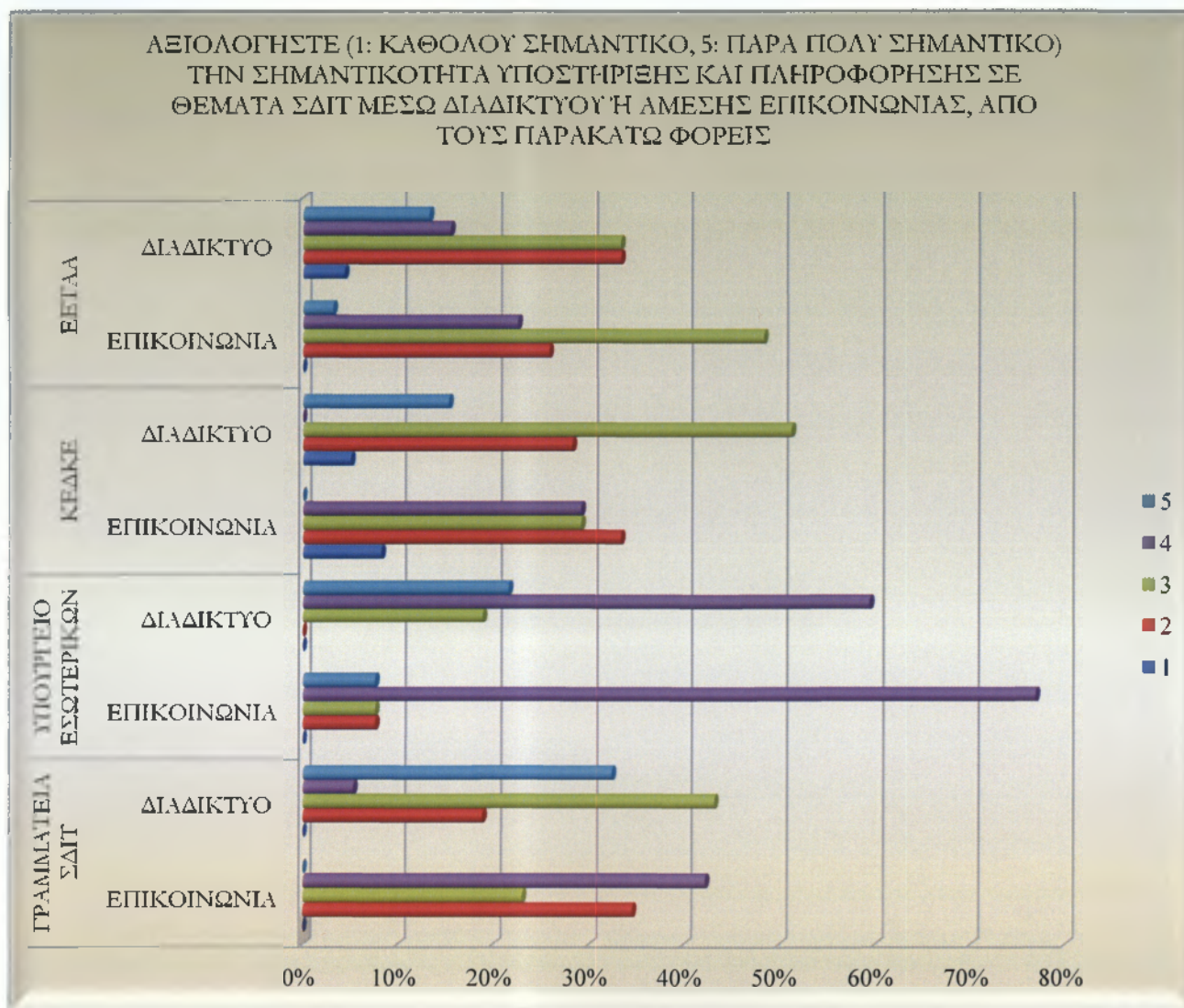
Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

Το πρόβλημα κυρίως εντοπίζεται στο στάδιο της ωρίμανσης των έργων/υπηρεσιών, άρα στο οργανωτικό μέρος που θα είναι ικανό να προετοιμάσει ένα έργο και όχι τόσο στο θεσμικό πλαίσιο δημοπράτησης και εκτέλεσής του.

5.8 Υποστήριξη και πληροφόρηση σε θέματα ΣΔΙΤ από διάφορους φορείς

Από το γράφημα που παρουσιάζεται στην ενότητα αυτήν παρατηρείται ότι οι δήμοι θεωρούν πάρα πολύ σημαντική την πληροφόρηση και την υποστήριξη σε θέματα Συμπράξεων Ιδιωτικού Δημοσίου Τομέα κυρίως από το Υπουργείο Εσωτερικών. Ως αρκετά ικανοποιητική αξιολογείται από τους ερωτηθέντες η πληροφόρηση για τις Συμπράξεις από την Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ. Αντίθετα η ΚΕΔΚΕ και η ΕΕΤΑΑ φαίνεται να είναι στις αμέσως επόμενες προτιμήσεις των αιρετών με μικρές διαφορές μεταξύ τους, όσον αφορά στην ενημέρωσή τους. Η παραπάνω ανάλυση γίνεται περισσότερο αντιληπτή από την γραφική ανάλυση που ακολουθεί (Γράφημα 5.8):

Γράφημα 5.8 : Αξιολόγηση πληροφόρησης από διάφορους φορείς

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.9 Παρούσα ή μελλοντική υλοποίηση ΣΔΙΤ

Στο παρακάτω γράφημα καθίσταται προφανές ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων αιρετών εκπροσώπων της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεωρεί ότι ο ΟΤΑ στον οποίο ανήκουν δεν υλοποιεί ή δεν πρόκειται άμεσα να υλοποιήσει έργο ή υπηρεσία μέσω σύμπραξης με τον ιδιωτικό τομέα (ποσοστό 62,22% των ερωτηθέντων) και μόλις το 37,7% ευελπιστεί στην άμεση υλοποίηση ή στον προγραμματισμό υλοποίησης των έργων με ΣΔΙΤ .

Γράφημα 5.9.1 : Αξιολόγηση πληροφόρησης από διάφορους φορείς

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

Γράφημα 5.9.2 : Πιθανότητα υλοποίησης έργου με ΣΔΙΤ

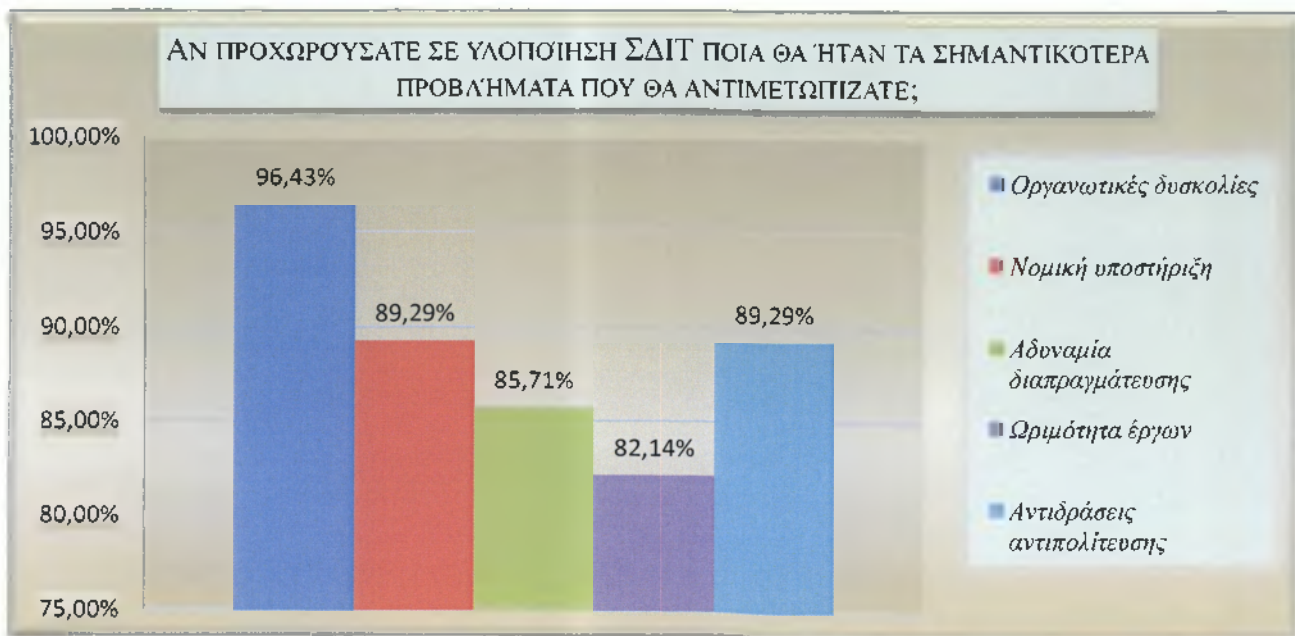
Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

Αυτήν την ερώτηση απάντησαν μόνο όσοι ανήκουν σε Δήμο που δεν υλοποιεί ή δεν πρόκειται να υλοποιήσει έργο με ΣΔΙΤ. Οι περισσότεροι (71,4%) εμφανίζονται θετικοί στο ενδεχόμενο υλοποίησης έργου με ΣΔΙΤ.

5.10 Σημαντικότερα προβλήματα έργου με ΣΔΙΤ

Οι οργανωτικές δυσκολίες κατά ποσοστό 96,4% θεωρούνται το σημαντικότερο πρόβλημα στην περίπτωση που οι ΟΤΑ θα προχωρούσαν στην υλοποίηση έργου ή υπηρεσίας μέσω σύμπραξης με τον ιδιωτικό τομέα και ακολουθούν τα προβλήματα των αντιδράσεων από την αντιπολίτευση και της νομικής υποστήριξης του έργου (στα οποία αντιστοιχεί το ισόβαθμο ποσοστό του 89,2%). Το αμέσως επόμενο σημαντικότερο πρόβλημα φαίνεται να είναι η αδυναμία διαπραγμάτευσης με τον ιδιωτικό τομέα (ποσοστό 85,7%). Τέλος, η ωριμότητα των έργων δεν φαίνεται να αποτελεί ιδιαίτερο πρόβλημα συγκριτικά με τους προαναφερθέντες παράγοντες.

Γράφημα 5.10 : Προβλήματα έργου με ΣΔΙΤ

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.11 Αντιδράσεις τοπικού πληθυσμού στην υλοποίηση του έργου

Είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι στην συγκεκριμένη ερώτηση απάντησαν μόνο οι αιρετοί των Δήμων που δεν έχουν προγραμματισμένο κάποιο έργο με ΣΔΙΤ. Η πλειοψηφία (57,1%) πιστεύει πως θα υπήρχαν αντιδράσεις από τον τοπικό πληθυσμό στην υλοποίηση του αυτοχρηματοδοτούμενου έργου ή υπηρεσίας.

Γράφημα 5.11 : Προβλήματα έργου με ΣΔΙΤ

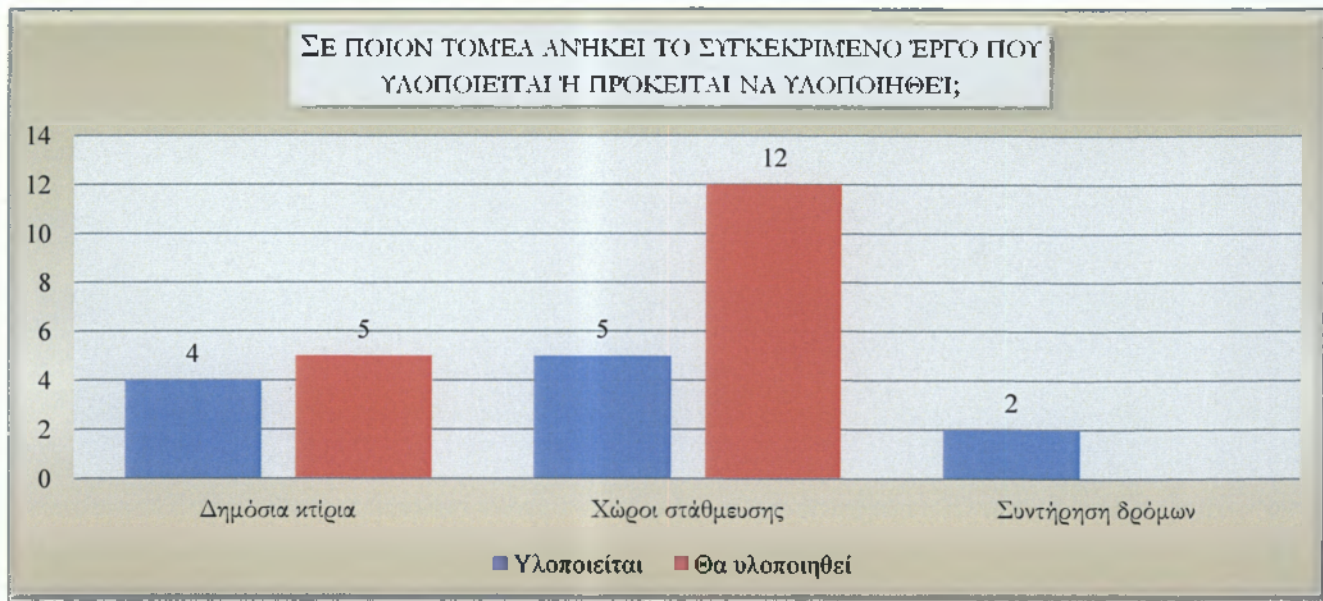

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.12 Τομείς έργων με ΣΔΙΤ προς υλοποίηση

Όσον αφορά στα έργα που ήδη υλοποιούνται (ή πρόκειται να υλοποιηθούν σύντομα), η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησαν πως αφορούν τρεις βασικούς τομείς: τους χώρους στάθμευσης, τα δημόσια κτίρια και την συντήρηση δρόμων.

Γράφημα 5.12 : Κύριοι τομείς έργων με ΣΔΙΤ

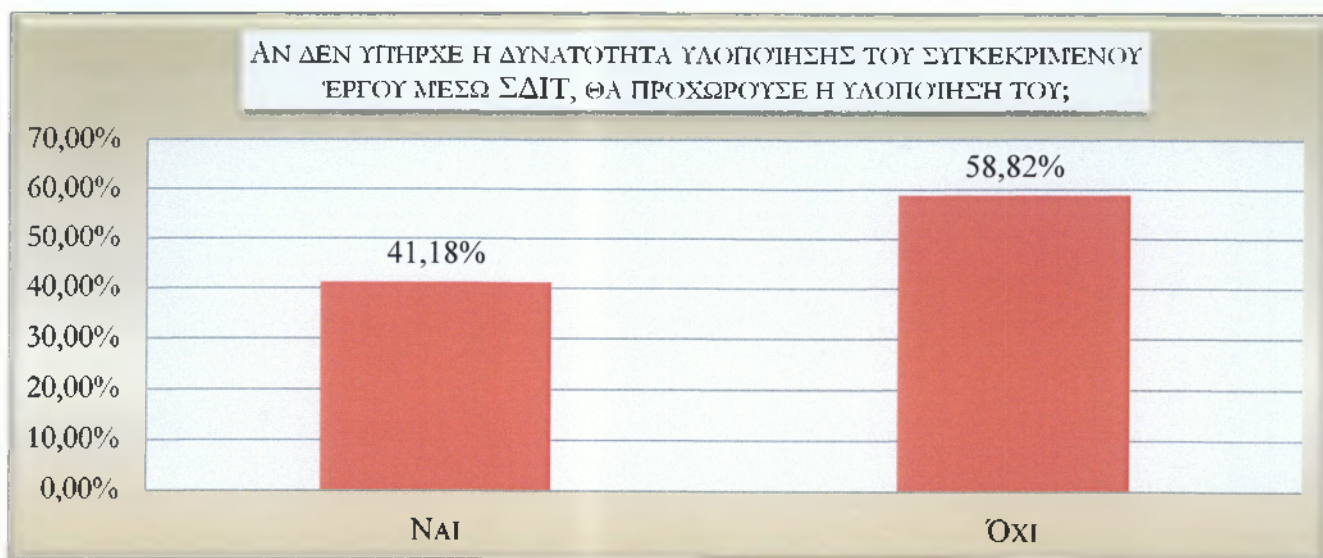

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.13 Δυνατότητα υλοποίησης έργου εκτός ΣΔΙΤ

Στη γραφική απεικόνιση που ακολουθεί παρατηρείται ότι το 58,9% των ερωτηθέντων πιστεύει πως το έργο δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς την σύμπραξη με ιδιώτες, ενώ το 41,1% έχει αντίθετη άποψη. Επομένως, συμπεραίνεται ότι οι γνώμες δίστανται (με αμυδρό προβάδισμα όσων πιστεύουν ότι το έργο δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί εκτός ΣΔΙΤ).

Γράφημα 5.13 : Πιθανότητα υλοποίησης έργου εκτός ΣΔΙΤ

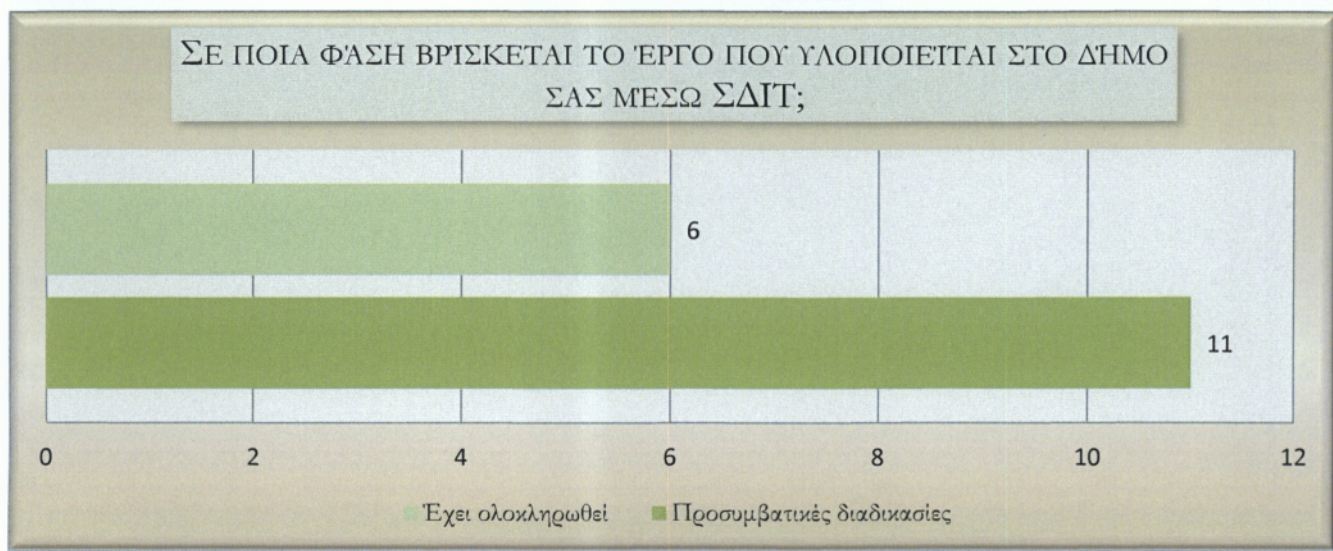

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.14 Φάση στην οποία βρίσκεται το έργο

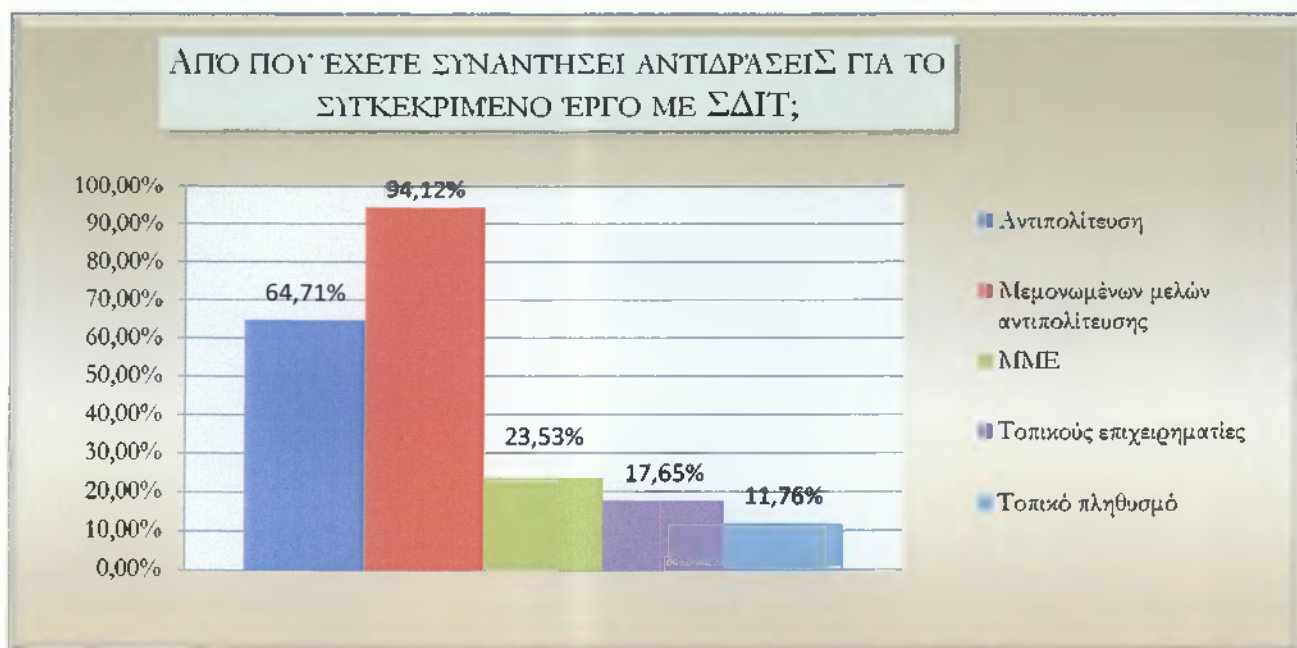
Όπως διαπιστώνεται και από το παρακάτω γράφημα στους περισσότερους δήμους τα έργα που υλοποιούνται με ΣΔΙΤ βρίσκονται στην προσυμβατική διαδικασία.

Γράφημα 5.13 : Φάση στην οποία βρίσκεται το έργο

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

Γράφημα 5.14 : Προέλευση Αντιδράσεων για τα Έργα με ΣΔΙΤ

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.15 Αντιδράσεις για το έργο

Όπως απεικονίζεται στο παραπάνω γράφημα, η προέλευση των αντιδράσεων που έχουν συναντήσει οι φορείς για τα έργα που υλοποιούνται αφορά μεμονωμένα μέλη της αντιπολίτευσης αλλά και την αντιπολίτευση στα πλαίσια του Δημοτικού Συμβουλίου. Συγκριτικά λιγότερες είναι οι αντιδράσεις που έχουν εκφραστεί από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τους τοπικούς επιχειρηματίες και τον τοπικό πληθυσμό.

5.16 Χαρακτήρας έργου

Αναφορικά με τον χαρακτήρα του έργου, παραπάνω από τους μισούς ερωτηθέντες (κατά ποσοστό 52,9%) εκφέρουν την άποψη ότι το συγκεκριμένο έργο που αφορά στον Δήμο τους αφορά την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Ωστόσο, ο αριθμός των έργων οικολογικού χαρακτήρα δεν είναι μεγάλος σύμφωνα με την άποψη του 41% των ερωτηθέντων. Τέλος, δίστανται οι γνώμες για το αν τα έργα αυτά συμβαδίζουν με τις πολιτικές των Δήμων για την επιδίωξη της κοινωνικής ευημερίας.

Γράφημα 5.16 : Χαρακτήρας του Έργου

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.17 ΣΔΙΤ και Κοινοτικές Πολιτικές

Στο ερώτημα που τέθηκε στους αιρετούς εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά πόσον θεωρούν ότι οι ΣΔΙΤ προωθούνται από κοινοτικές πολιτικές απήντησαν (κατά ποσοστό 62,2%) πως οι συμπράξεις δημοσίων και ιδιωτικών φορέων στην Ελλάδα προωθήθηκαν και συνεχίζουν να προωθούνται από κοινοτικές πολιτικές (π.χ. Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική, κατευθύνσεις της Δ' Προγραμματικής Περιόδου).

Γράφημα 5.17 : Χαρακτήρας Έργου

Πηγή: Ίδια επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.17.1 «ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ»⁶⁰

Στα πλαίσια αυτής της ενότητας παρατίθεται μία σύντομη ενημέρωση σχετικά με την πρόβλεψη των ΣΔΙΤ από το κοινοτικό δίκαιο.

⁶⁰ Πράσινο βιβλίο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και το Κοινοτικό Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων και των Συμβάσεων Παραχώρησης, διαθέσιμο στον παρακάτω ιστότοπο:

«http://www.sdit.mnec.gr/expoirt/sites/sdit/el/infopoint/law/GREEN_PAPER_ELL.pdf». Πρόσβαση στις 24/06/2011.

Με ανακοίνωσή της, στις 15-11-2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωστοποίησε ότι το κοινοτικό δίκαιο είναι ουδέτερο όσον αφορά στην επιλογή των δημόσιων αρχών να αναλάβουν οι ίδιες μια οικονομική δραστηριότητα ή να την αναθέσουν σε ένα τρίτο μέρος. Εάν όμως οι δημόσιες αρχές αποφασίσουν να αναθέσουν την εκτέλεση μιας δραστηριότητας σε ένα τρίτο μέρος, μπορεί να εφαρμοστεί η κοινοτική νομοθεσία περί δημόσιων συμβάσεων και συμβάσεων παραχώρησης.

Για τον σκοπό αυτό συντάχθηκε στις 30 Απριλίου 2004 το «πράσινο βιβλίο» (σύμφωνα με την ενημέρωση που δίνεται από την επίσημη ιστοσελίδα της Ε.Ε. europa.eu). Σκοπός του πράσινου βιβλίου είναι συνεπώς να εξετάσει εάν η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (συνθήκη ΕΚ) και το παράγωγο δίκαιο είναι κατάλληλα και επαρκή για τις ιδιαίτερες ανάγκες των ΣΔΙΤ. Η ανάλυση αυτή αφορά τόσο στην επιλογή του ιδιωτικού εταίρου όσο και στην εφαρμογή της σύμπραξης.

5.17.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΈΡΓΩΝ ΣΔΙΤ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ⁶¹

Η Ευρωπαϊκή αγορά, μέχρι το 3 ο τρίμηνο του 2010 ανήλθε στα 14 δις ευρώ από 15.8 δις ευρώ στο σύνολο του 2009. Τη δεκαετία 1990-1999 υπεγράφησαν 1340 έργα συνολικού ύψους επένδυσης 250 δις € ενώ την περίοδο 2007-2009 υπεγράφησαν 369 νέα έργα συνολικού ύψους επένδυσης 70 δις €.

Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από μικρό αριθμό μεγάλων έργων. Ανέπτυξε μόνο το 1% αυτών των έργων που αντιστοιχούν στο 5.5% της συνολικής ευρωπαϊκής επένδυσης.

Η Αγγλία διατηρεί τη θέση της ως η πιο ενεργή αγορά ΣΔΙΤ στην Ευρώπη (2/3 των έργων), ενώ ακολουθεί η Ισπανία. Όσον αφορά στις επενδύσεις ανά τομέα, στην Αγγλία η Εκπαίδευση έχει το 27%, η Υγεία το 25% και οι Μεταφορές το 17% ενώ στην Ευρώπη οι Μεταφορές το 76% και Υγεία και Εκπαίδευση μαζί το 11%.

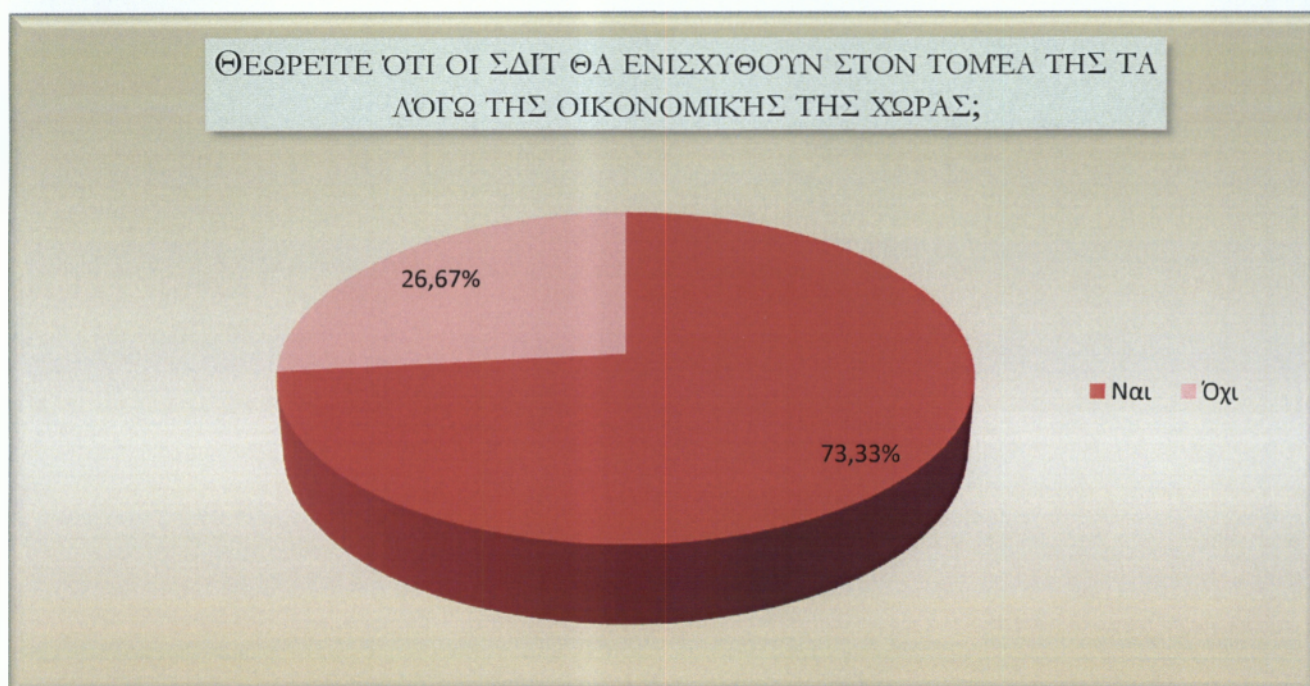
Οι τομείς της εκπαίδευσης και της Υγείας παρουσιάζουν ανοδικές τάσεις στην Ευρωπαϊκή Αγορά. Η ευρωπαϊκή αγορά ξαναβρίσκει το ρυθμό της μετά τη μεγάλη πτώση που σημειώθηκε το 2009 λόγω της οικονομικής κρίσης. Το 2010 μεταξύ άλλων έκλεισαν πακέτο 200 σχολείων στο Βέλγιο, η επέκταση του μετρό της Βαρκελώνης, ο ζωολογικός κήπος Vincennes στη Γαλλία και το πανεπιστημιακό νοσοκομείο Karolinska Solna στη Σουηδία.

⁶¹ Ιστοσελίδα του ΣΚΑΪ, γράφει ο Μηχανικός Γρηγόρης Σκαλιστήρας, ο οποίος έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ολυμπιακής Εταιρείας Καυσίμων στις 17/12/2010. Πρόσβαση στις 26/06/2011.

5.18 Προοπτικές των ΣΔΙΤ λόγω οικονομικής κρίσης

Το θέμα της κρίσης των χρηματοπιστωτικών αγορών της τελευταίας διετίας είναι αναμενόμενο να επηρεάσει και την χρηματοδότηση των έργων υποδομής με την μορφή ΣΔΙΤ. Για τον λόγο αυτό συμπεριλήφθηκε ως τελευταίο ερώτημα στους αιρετούς εκπροσώπους των ΟΤΑ κατά πόσο θεωρούν ότι η οικονομική κρίση και τα δημοσιονομικά προβλήματα της χώρας θα οδηγήσουν σε ενίσχυση των ΣΔΙΤ στον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στο γράφημα που ακολουθεί, παρατηρείται ότι σε συντριπτική πλειοψηφία (ποσοστό 73,3%) οι ερωτηθέντες θεωρούν πως η οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει η Ελλάδα θα ενισχύσει τα έργα μέσω ΣΔΙΤ.

Γράφημα 5.18 : Ενίσχυση ΣΔΙΤ λόγω οικονομικής κρίσης

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων από πρωτογενή έρευνα

5.18.1 ΑΠΟΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΜΕ ΣΔΙΤ

Στο σημείο αυτό παρατίθενται δηλώσεις καταξιωμένων επαγγελματικά προσωπικοτήτων με πλούσια εργασιακή εμπειρία των οποίων οι απόψεις σχετικά με των συγχρηματοδοτούμενων έργων υποδομής κρίνονται αξιοσημείωτες:

«Οι παραχωρήσεις και οι συμπράξεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα έχουν εξαιρετικό ενδιαφέρον αν σκεφτούμε ότι σε μια περίοδο κρίσης μπορεί να αποτελέσουν σημαντικά εργαλεία για την υπέρβασή της.»⁶²

«Αυτή τη στιγμή που η οικονομική κρίση δείχνει να πλήττει περισσότερο τον κατασκευαστικό τομέα, τα έργα ΣΔΙΤ μπορούν να αποτελέσουν το μεγάλο όπλο για τη στήριξη του. Τι σημαίνει αυτό; Ότι η κυβέρνηση, πέρα από την οφειλόμενη έτσι κι αλλιώς, επιτάχυνση των γραφειοκρατικών διαδικασιών για τα εγκεκριμένα έργα, θα πρέπει να εκπονήσει και να «τρέξει» ένα πρόγραμμα για μια σειρά άλλων έργων. Γιατί ένας υγιής κατασκευαστικός τομέας εξασφαλίζει, όπως όλοι γνωρίζουμε, όχι μόνο τη διατήρηση πολλών θέσεων εργασίας αλλά και έντονη δραστηριότητα σε μια τεράστια αγορά που κινείται γύρω του. Η οικονομική κρίση - όπως και κάθε κρίση - αντιπαλεύεται με επίθεση, όχι με άμυνα. Και μην ξεχνάμε πως μέσα σε περιόδους ύφεσης «κρύβονται» συχνά οι μεγαλύτερες ευκαιρίες για ταχύρρυθμη ανάπτυξη.»⁶³

«Η κρίση έχει ως συνέπεια την μείωση των χρηματοδοτήσεων σε έργα ΣΔΙΤ χαρακτηριστικά ανέφερε, ότι το 2008 δόθηκαν 3,5 δις ευρώ και το 2009 2 δις ευρώ, ωστόσο η τράπεζα έχει αναπτύξει μια σειρά χρηματοοικονομικών εργαλείων ώστε να μπορεί να αναλαμβάνει τους κινδύνους σε πολύ ευαίσθητες συναλλαγές. Μάλιστα, σε μια τελευταία εξέλιξη η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διευκολύνει την έκδοση ομολόγων για τη δημιουργία δευτερευόντων δανείων που θα απορροφηθούν σε διάφορους τομείς της οικονομίας.»⁶⁴

«...τυχόν αποτυχία των έργων αυτών θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία. Όπως είπε, αυτή την στιγμή κατασκευάζονται 750 χιλιόμετρα οδικού δικτύου σε διάφορες περιοχές της χώρας με ορίζοντα πενταετίας. Εκτός όμως από τα μεγάλα έργα και αρκετά μικρότερα θα δρομολογηθούν με την μέθοδο των ΣΔΙΤ. Βούληση της Κυβέρνησης είναι να δρομολογήσει νέα έργα απάντηση στην κρίση με σκοπό πάντα την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.»⁶⁵

⁶² Ιστοσελίδα της ΠΕΔΜΕΔΕ, «http://www.pedmede.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1201&Itemid=172», Απόσπασμα του πρώην Υπουργού Υποδομών κ. Δ. Ρέππα στην γενική Συνέλευση και το Διεθνές Συνέδριο της EIC (European International Contractors) στην Αθήνα. Πρόσβαση στις 10/07/2011.

⁶³ Ιστοσελίδα του περιοδικού «Εργοταξιακά Θέματα», «<http://www.ergotaxiaka.gr/printArticle.php?ID=144>», Άρθρο της Προέδρου και Διευθύνουσας Συμβούλου της ΤΕΧΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕ, Βούλα Μουρτά. Πρόσβαση στις 10/07/2011.

⁶⁴ Ιστοσελίδα της ΠΕΔΜΕΔΕ, «http://www.pedmede.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1201&Itemid=172», Απόσπασμα του Προϊστάμενου Υπηρεσιών Δανεισμού για την Ελλάδα, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, Θ. Κουβαράκη στην γενική Συνέλευση και το Διεθνές Συνέδριο της EIC (European International Contractors) στην Αθήνα. Πρόσβαση στις 10/07/2011.

⁶⁵ Ιστοσελίδα της ΠΕΔΜΕΔΕ, «http://www.pedmede.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1201&Itemid=172», Απόσπασμα του Γενικού Γραμματέα Συγχρηματοδοτούμενων Δημοσίων Έργων, Σ. Λαμπρόπουλου στην γενική Συνέλευση και το Διεθνές Συνέδριο της EIC (European International Contractors) στην Αθήνα. Πρόσβαση στις 10/07/2011.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Το αρχικό γενικό συμπέρασμα αναφορικά με τις Συμπράξεις Δημοσίου - Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) είναι το γεγονός ότι τα πλεονεκτήματα υπερτερούν έναντι των μειονεκτημάτων. Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των ΣΔΙΤ για τον Δημόσιο τομέα αποτελούν η βελτίωση των υποδομών και παγίων, οι υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, η καινοτομία, η παροχή υπηρεσιών με χαμηλό κόστος, η χρηματοδότηση πολλών έργων καθώς και η μεταφορά τεχνογνωσίας του Ιδιωτικού στον Δημόσιο τομέα. Η διεξαγωγή των ΣΔΙΤ αποφέρει πλεονεκτήματα και στον Ιδιωτικό τομέα αφού πρόκειται για συμβάσεις μεγάλης διάρκειας, ενώ επίσης παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής σε έργα δημοσίου με ελκυστικά περιθώρια κέρδους. Όσον αφορά στο ρόλο των συμμετεχόντων σε μία κοινοπραξία, παρατηρούμε ότι ο Δημόσιος τομέας ασχολείται περισσότερο με τον καθορισμό του γενικού σχεδίου, ενώ ο ιδιωτικός τομέας με την εκπόνηση των μελετών και την κατασκευή του έργου.

Το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ αποτυπώνει την κινητικότητα των ΣΔΙΤ στην Αυτοδιοίκηση χρηματοδοτώντας την προσυμβατική διαδικασία των Α' βάθμιων ΟΤΑ με τον Ιδιωτικό τομέα. Το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ έχει προγραμματιστεί να αντικατασταθεί με το Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα ΕΛΛ.Α.Δ.Α. αναμένεται να αποτελέσει μια καλά στοχευμένη παρέμβαση στο χώρο της Αυτοδιοίκησης, μέσω της οποίας θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την οικονομική ανάκαμψη και την άμβλυνση των κοινωνικών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης που διέρχεται η χώρα.

Αναφορικά με την κατάσταση των έργων ΣΔΙΤ στην Ελλάδα, περιγράφονται, μέσω της συγκεκριμένης στατιστικής ανάλυσης:

1. η χωρική κατανομή των εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ, όπου διαφαίνεται η κυριαρχία περιφερειών με μεγάλα αστικά κέντρα,
2. η τομεακή διάρθρωση των ΣΔΙΤ με έμφαση σε αναπτυξιακές λειτουργίες, όπως οι χώροι στάθμευσης και οι τουριστικές δραστηριότητες και
3. η πορεία υλοποίησης των εγκεκριμένων ΣΔΙΤ από την Α' φάση στην Β' φάση της προσυμβατικής διαδικασίας, αναδεικνύοντας τον μικρό αριθμό των έργων που τελικά προχωρούν σε διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου επενδυτή.

Αναλυτικότερα, διαπιστώθηκε ότι η Αττική είναι η περιοχή που συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό των εγκεκριμένων τοπικών έργων μέσω του προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», ενώ η πλειοψηφία των δήμων δίνει προτεραιότητα στην κατασκευή χώρων στάθμευσης μέσω συμπράξεων με τον ιδιωτικό τομέα. Όσον αφορά στην πορεία των έργων ΣΔΙΤ με κριτήριο την υλοποίηση της προσυμβατικής διαδικασίας, συμπεραίνουμε ότι τα μισά από τα προγραμματισμένα έργα ΣΔΙΤ έχουν υλοποιήσει την Α' Φάση, αλλά στην πορεία ελάχιστα είναι εκείνα που καταλήγουν στην Β' φάση, γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο θεσμός δεν προχωράει καθόλου ικανοποιητικά.

Όπως διαπιστώνεται από την έρευνα για την ανάπτυξη θέσεων και απόψεων των τοπικών φορέων για το θεσμό των συμπράξεων ΟΤΑ και Ιδιωτών, ελάχιστοι ήταν αυτοί που γνώριζαν κάποιο έργο ή υπηρεσία που έχει υλοποιηθεί με σύμπραξη, γεγονός που δείχνει είτε την έλλειψη γνώσης των δήμων σχετικά με τις ΣΔΙΤ, είτε την έλλειψη των απαιτούμενων διαδικασιών για να προχωρήσουν σε έργα ή υπηρεσίες με σύμπραξη. Οι ερωτηθέντες της σχετικής στατιστικής έρευνας θεωρούν την έλλειψη πόρων ως τον σημαντικότερο λόγο για τον οποίο οι ΟΤΑ οδηγούνται σε ανάληψη έργων με τον ιδιωτικό τομέα, αλλά οι οργανωτικές δυσκολίες είναι ο κυριότερος παράγοντας για τον οποίο κωλυσιεργούν οι συμπράξεις.

Επίσης, παρατηρείται η έλλειψη εμπιστοσύνης των Δήμων σε συμπράξεις ΣΔΙΤ όσον αφορά στις βασικές κατηγορίες δημόσιων έργων και υπηρεσιών όπως λ.χ. η συντήρηση δρόμων, τα δημόσια κτίρια, ο εξοπλισμός και οι πολιτιστικές υπηρεσίες. Παρ' όλα αυτά, οι ΣΔΙΤ είναι επικρατέστερες σε κατηγορίες έργων όπως οι αστικές αναπλάσεις, οι χώροι στάθμευσης και τα απόβλητα. Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο δεν ευνοεί ικανοποιητικά την ανάπτυξη ΣΔΙΤ σε κανένα στάδιο και είναι ανεπαρκές κυρίως στο στάδιο της «ωρίμανσης». Εντούτοις, το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο φαίνεται να βελτιώνεται σταδιακά από το στάδιο της «ωρίμανσης» μέχρι την εκτέλεση του έργου. Επομένως, αφού το πρόβλημα εντοπίζεται στο στάδιο της ωρίμανσης των έργων, συμπεραίνεται ότι δεν χρειάζεται κάποια βελτίωση στο θεσμικό πλαίσιο δημοπράτησης και εκτέλεσης του έργου αλλά στο οργανωτικό μέρος.

Δυστυχώς, η πλειοψηφία των πρωτοβάθμιων αιρετών εκπροσώπων των ΟΤΑ δεν είναι πολύ αισιόδοξη για την μελλοντική υλοποίηση των ΣΔΙΤ. Σε αυτόν τον λόγο ίσως οφείλεται το γεγονός ότι τα περισσότερα έργα ΣΔΙΤ βρίσκονται ακόμη στην προσυμβατική διαδικασία. Επίσης, ο τοπικός πληθυσμός κατά ένα μεγάλο ποσοστό φαίνεται να μην είναι προετοιμασμένος να δεχτεί τις ΣΔΙΤ. Θα προτείναμε στο σημείο αυτό οι Δήμοι να αναλάβουν την πρωτοβουλία να αναδείξουν τις ευεργετικές επιδράσεις των ΣΔΙΤ, έτσι ώστε να αποφευχθούν οι αναταράξεις στην τοπική κοινωνία (οι οποίες όπως προκύπτει από την έρευνα υποκινούνται περισσότερο από την αντιπολίτευση στα

πλαίσια του δημοτικού συμβουλίου) και να τονιστεί το γεγονός ότι προωθούνται κυρίως από κοινοτικές πολιτικές.

Σε γενικές γραμμές, οι διαδικασίες των ΣΔΙΤ, αποτελούν άλλον έναν τρόπο υλοποίησης έργων και για να είναι αποτελεσματικές είναι απαραίτητο να διατηρηθεί ένα υψηλό επίπεδο από το στάδιο της προετοιμασίας μέχρι και την υλοποίηση του έργου. Η υιοθέτηση της διαδικασίας ΣΔΙΤ πρέπει πάντα να τεκμηριώνεται σε σχέση με την υλοποίηση έργων με τις πιο κλασσικές μεθόδους και να υιοθετείται μόνο εάν έχει πράγματι πρόσθετη αξία. Επίσης, επειδή στην χώρα μας την δεδομένη χρονική περίοδο οι πόροι είναι ελάχιστοι, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια συγκριτική αξιολόγηση και ιεράρχηση των έργων, έτσι ώστε να εντάσσονται στις ΣΔΙΤ τα απολύτως απαραίτητα έργα.

Τέλος, κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί ότι στη συγκεκριμένη έρευνα δεν περιγράφονται: α) το μέγεθος των ΣΔΙΤ από την άποψη του ύψους του προϋπολογισμού τους, διότι δεν ήταν δυνατή η ανάληψη ανάλογων στοιχείων από την ομάδα ΣΔΙΤ του ΘΗΣΕΑ και β) η διερεύνηση του ποσοστού απορρόφησης των συγκεκριμένων αμοιβών χρηματοοικονομικών συμβούλων στο πλαίσιο του προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ λόγω αδυναμίας συγκέντρωσης ανάλογων στοιχείων. Επίσης, λόγω του περιορισμένου χρόνου δεν επιδιώχθηκε η συσχέτιση του μεγέθους των ΟΤΑ με την τομεακή διάρθρωση ή την πορεία υλοποίησης των ΣΔΙΤ μέσω στατιστικής συσχέτισης. Άρα, προτείνεται μελλοντικά η χρηματοοικονομική ανάλυση και συσχέτιση των εγκεκριμένων έργων ΣΔΙΤ στο πλαίσιο του προγράμματος ΘΗΣΕΑΣ από μελλοντικούς ερευνητές.

ΠΗΓΕΣ

Βιβλία:

1. Γετίμης, Π. & Μαραβά, Ν. (2004), *Νέες σχέσεις μεταξύ ιδιωτικού και δημοσίου τομέα στη κατασκευή των μεγάλων έργων υποδομής στην Ελλάδα. Πρακτικά 9^ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΣΑΚΗ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΑ.*
2. Pollitt, C. & Bouckaert, G (2000), *Public Management Reform. A comparative analysis*, Oxford: Oxford University Press.
3. Bovis Christopher (2010), Article: "Public – Private Partnerships in the 21st century", ERA Forum.
4. Teisman, G.R & Klijn Er.H. (2000), "Public – Private Partnerships in the European Union. Officially suspect, embraced in dailly practice" in Osborne, St. "*Public-Private Partnerships. Theory and practice in International perspective*" London: Routledge
5. Standard and Poor's (2005): *Public Private Partnerships: Global Credit Survey 2005*, Standard and Poor's, New York, United States.
6. Kyvelou, S., Marava, N. & Kokkoni, G. (2011), Perspectives of Local public-private partnerships towards urban sustainability, *Int. J. Sustainable Development*, Vol. 14, Nos ½, 2011, pp. 95-111.
7. Φουρτούνης, Π. (2001), *Αυτοχρηματοδότηση στην Ελλάδα. Ιστορική αναδρομή. Η εμπειρία της Εθνικής Τράπεζας. Οι προοπτικές για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ημερίδα Αυτοχρηματοδότησης, ΕΔΕΧΥ, Αθήνα 2001.*
8. Καβάφη, Ε., (2005), *Συμβάσεις ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα)*, Σάκκουλας Αντ. Ν.
9. Μαραβά, Ν. (2007), *Σημειώσεις Μαθήματος Μέθοδοι και Διαδικασίες Προγραμματισμού. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΣΔΟ. ΑΤΕΙ Καλαμάτας.*
10. Βαρσαδάνης, Γ., (2006), *Οι Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα στην Αυτοδιοίκηση: Με τις εμπειρίες από το νόμο 3389/2005 και τον «ΘΗΣΕΑ», ενόψει της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, Π.Ε.Τ.Α. Α.Ε.*
11. Κομίλη, Α., (1989). *Βασικές αρχές και μέθοδοι επιστημονικής έρευνας στην Ψυχολογία.* Αθήνα: Οδυσσέας.

12. Μπεχράκης, Θ., (1999). Πολυδιάστατη Ανάλυση Δεδομένων, Αθήνα: «Νέα Σύνορα» - Α. Α. Λιβάνη.

Νομοθεσία και κείμενα πολιτικής:

1. Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 2083/2005 της επιτροπής της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2005.
2. Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων - Νόμος υπ' αριθμ. 3669/2008.
3. Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα - Νόμος υπ' αριθμ. 3389/2005 (ΦΕΚ Α' 232/22.9.2005).
4. Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων - Νόμος υπ' αριθμ. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006).
5. Προεδρικό Διάταγμα του υπ' αριθμ. 59/2007 (ΦΕΚ Α' 63 / 16.03.2007).
6. Προεδρικό Διάταγμα του υπ' αριθμ. 60/2007 (ΦΕΚ Α' 64/16.3.2007).
7. Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 270/1981 (ΦΕΚ Α' 77/30.03.1981).
8. Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 118/2007 (ΦΕΚ 150/10-7-2007).
9. Οργάνωση και λειτουργία των Ο.Τ.Α. – Νόμος υπ' αριθμ. 3274/2004 (ΦΕΚ Α' 195/19.10.2004).
10. Κίνητρα Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη και την Περιφερειακή Σύγκλιση – Νόμος υπ' αριθμ. 3299/2004 (ΦΕΚ Α' 261/23.12.2004).
11. Οι κατηγορίες δράσεων που επιλέγονται προς χρηματοδότηση στα πλαίσια της προγραμματικής κατανομής προέκυψαν έως εξής:
 - επεξεργασία στοιχείων καταγραφής αναγκών ΟΤΑ που διενεργήθηκε κατά το τελευταίο δίμηνο του 2004 (έγγραφό ΥΠΕΣΔΔΑ Α.Π.58572/18-11-2004),
 - επεξεργασία στοιχείων ενταγμένων έργων τυπικής κατανομής
 - επεξεργασία προτάσεων προτεραιοτήτων που έθεσαν οι ΟΤΑ για την προγραμματική κατανομή.
 - γνωμοδότηση της ΚΕΔΚΕ (ΚΕΔΚΕ: 243/4250/19-10-2005 Πρακτικό).
12. ΥΠΕΣΔΔΑ, Εγκύκλιος 4 με θέμα: Κατανομή των πόρων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης «ΘΗΣΕΑΣ» - Κριτήρια και προτεραιότητες για την ένταξη έργων, μελετών και ενεργειών στο Πρόγραμμα - Υποβολή προτάσεων από τους ΟΤΑ, Δ/ση Αναπτυξιακών Προγραμμάτων, ΑΠ. 4244 στις 28/1/2005.
13. Πρόγραμμα “Καλλικράτης” – Νόμος 3852/2010.

Ιστοσελίδες:

1. Ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «<http://www.sdit.mnec.gr/el>».
2. Ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «http://www.sdit.mnec.gr/export/sites/sdit/el/infopoint/implementation/gr_low.pdf», Συνοπτικός Οδηγός.
3. Ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «http://www.sdit.mnec.gr/el/infopoint/implementation/SDIT_guide_final.pdf», Εγχειρίδιο υλοποίησης έργων και υπηρεσιών μέσω ΣΔΙΤ.
4. Ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμματείας ΣΔΙΤ, «<http://www.sdit.mnec.gr/el/infopoint/faqs/>», «Ποιες οι προϋποθέσεις υπαγωγής παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργου στο Ν. 3389/2005 περί Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα» (2009), Νομικά Θέματα – Ειδική Γραμματεία ΣΔΙΤ.
5. Πράσινο βιβλίο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και το Κοινοτικό Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων και των Συμβάσεων Παραχώρησης, «http://www.sdit.mnec.gr/export/sites/sdit/el/infopoint/law/GREEN_PAPER_ELL.pdf».
6. Εγκυκλοπαίδεια Wikipedia, «<http://en.wikipedia.org/>».
7. Ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών «<http://www.ypes.gr/el>».
8. Ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών για τα Έργα ΣΔΙΤ της Αυτοδιοίκησης μέσω του ΘΗΣΕΑ, «<http://websdit.ypes.gr/>».
9. Ιστοσελίδα του Τεχνικού Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, «<http://www.tee.gr>», Δελτίο Τύπου, 21 Ιουνίου 2005. «Οι θέσεις του ΤΕΕ για τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα».
10. Ιστοσελίδα της Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε., «<http://www.pesede.gr>».
11. Ελληνική ενημερωτική ιστοσελίδα, «<http://news.pathfinder.gr>».
12. Ιστοσελίδα της Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε., «<http://www.pesede.gr>», Μέρος από την Εισήγηση του Προέδρου της Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε. Γρηγόρη Γρηγορόπουλου, στο 1^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο του Ινστιτούτου Οικονομικών & Φορολογικών Μελετών 2009.
13. Ιστοσελίδα της ΚΕΔΚΕ, «<http://www.kedke.gr/>».
14. Ιστοσελίδα της ΚΕΔΚΕ, «<http://www.kedke.gr/>», Επισημάνσεις για τις ΣΔΙΤ στην Αυτοδιοίκηση / Βασικές θέσεις, 2006.
15. Ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», «<http://thiseas.ypes.gr>».

16. Ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», Απόσπασμα από το μήνυμα του Υπουργού, στο οποίο παρουσιάζει το νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Θησέας», «<http://thiseas.ypes.gr/thiseas/article.php?cat=25>».
17. Ιστοσελίδα του Αναπτυξιακού Προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ», «<http://thiseas.ypes.gr/thiseas/article.php?cat=28>», Δυνατότητα που δίδει ο ΘΗΣΕΑΣ για χρηματοδότηση των μελετών των ΕΠ Προγραμμάτων των Δήμων.
18. ΤΕΚ Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/apovlita.pdf>».
19. ΤΕΚ Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/apochetefsi.pdf>».
20. ΤΕΚ Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων στον τομέα της Ύδρευσης μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/idrefsi.pdf>».
21. ΤΕΚ Συμβουλευτική, (2007), Οδηγός για το Σχεδιασμό Έργων Διαχείρισης, Παραγωγής και Εξοικονόμησης Ενέργειας μέσω ΣΔΙΤ, Ομάδα ΣΔΙΤ, ΥΠΕΣΑΗΔ, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα «<http://websdit.ypes.gr/fileadmin/documents/odigoi/energia.pdf>».
22. Το ΦΕΚ του Ν.3389/2005 είναι διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα: «http://www.epdm.gr/Uploads/Files/files_for_content/n3389.pdf».
23. Ιστοσελίδα του ΣΚΑΪ, γράφει ο Μηχανικός Γρηγόρης Σκαλιστήρας, ο οποίος έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ολυμπιακής Εταιρείας Κανσίων στις 17/12/2010.
24. Ιστοσελίδα της ΠΕΔΜΕΔΕ, «http://www.pedmede.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1201&Itemid=172», Απόσπασμα του πρώην Υπουργού Υποδομών κ. Δ. Ρέππα στην γενική Συνέλευση και το Διεθνές Συνέδριο της EIC (European International Contractors) στην Αθήνα.
25. Ιστοσελίδα της ΠΕΔΜΕΔΕ, «http://www.pedmede.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1201&Itemid=172», Απόσπασμα του Προϊστάμενου Υπηρεσιών Δανεισμού για την Ελλάδα, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, Θ. Κουβαράκη στην γενική Συνέλευση και το Διεθνές Συνέδριο της EIC (European International Contractors) στην Αθήνα.
26. Ιστοσελίδα της ΠΕΔΜΕΔΕ, «http://www.pedmede.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=1201&Itemid=172», Απόσπασμα του Γενικού Γραμματέα Συγχρηματοδοτούμενων Δημοσίων Έργων, Σ.

Λαμπρόπουλου στην γενική Συνέλευση και το Διεθνές Συνέδριο της EIC (European International Contractors) στην Αθήνα.

27. Ιστοσελίδα του περιοδικού «Εργοταξιακά Θέματα»,
«<http://www.ergotaxiaka.gr/printArticle.php?ID=144>», Άρθρο της Προέδρου και
Διευθύνουσας Συμβούλου της ΤΕΧΝΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕ, Βούλα Μουρτά.

Συνεντεύξεις:

1. Συνέντευξη με στέλεχος του ΥΠΕΣΑΗΔ Κκ Λαμπρακάκη για το προσχέδιο του Προεδρικού Διατάγματος του Εθνικού Αναπτυξιακού Προγράμματος Αυτοδιοίκησης ΕΛΛ.Α.Δ.Α. στις 03/02/2011.
2. Συνέντευξη με στέλεχος του Υπουργείου Εσωτερικών Κα. Μπέλλα στις 22/02/2011.